THE

SANGITAMALA.

સંગીતમાળા.

પ્રથમ ગુચ્છ.

R. B. T.

આ ચોપડીની માલિકી સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ
પ્રમાણે નોંધેલી છે.

સંવત ૧૯૫૫. સન ૧૮૯૯.

-ના

13243

BHAVNAGAR STATE PRINTING PRESS
AND
THE "TIMES OF INDIA" PRESS,
BOMBAY.

પ્રસ્તાવના.

સર્વને વિદિત છે કે, 'સંગીત' એ સર્વ વ્યાપક જગન્નિયંતાનો પવિત્ર આત્મા છે. તેના અલૌકિક પ્રભાવને લીધે અનાદિકાળથી ભારતભૂમિના ભૂપતિઓ અને આર્ય વિદ્વાનો તેની અંતરંગ ઉપાસના કરતા આવ્યાછે. મનોહર સંગીતદ્વારા કરેલો સદુપદેશ મનોવૃત્તિપર એવી ઉત્તમ અસર કરેછે કે, હૃદય રસમય અને નિર્મળ થતાં તેમાંથી ઉત્તમતાનો પ્રભાવ પ્રકાશી નિકળેછે. સંગીતના સુમધુર રાગ રસની સાથે યોજેલી કોમળ કવિતા સાંભળનાર અને ગાનાર બેઉને રસમાં મત્ત બનાવી દેછે. જનવ્યવહારની સુધારણા થાય તેવા નીતિ, શૃંગાર કે વૈરાગ્ય સાથે સુઘટિત કરેલી સુંદર કવિતાનો દિવ્ય આત્મા સંગીત છે. મનોહર ભાવ ભરી અને લાલિત્ય યુક્ત સંગીતની વાણી કંઠ ભંગીના ગુણથી સહૃદય રસિકોને વિશેષ આનંદ આપેછે.

સંગીતના આવા અનેક દિવ્ય ગુણો જોઇ આ લઘુ પુસ્તક લખવામાં આવેલુંછે. તેના ભિન્ન ભિન્ન પ્રકરણોમાંથી જનસમૂહને વિવિધ સાર લેવાનો છે. આ સંસારમાં આવી અનેક અપરાધ કરનાર મનુષ્યને ક્ષણે ક્ષણે મંગળમય પ્રભુની મનોહર મૂર્ત્તિનું ધ્યાન અને સ્તુતિ કરવાની જે આવશ્યતા છે તે ભક્તિરસ પ્રધાન પ્રથમ પ્રકરણ સૂચવે છે. નીતિ વ્યવહારમાં પ્રશંસા કરવા યોગ્ય જે કુસંગીનો ત્યાગ, અસત્યનો તિરસ્કાર, સતીધર્મનો પ્રભાવ, સત્પુત્રનો ધર્મ, અને અનુપમ મિત્રતાના ગુણ, તે સદુપદેશ પ્રકરણથી જાણવાના છે. ગૃહસ્થાશ્રમમાં રહેલા વિવાહિત દંપતીના શુદ્ધ અને પવિત્ર પ્રેમનો ચિતાર તથા અદ્‌ભુત વીર

ક્ષત્રીયોના પરાક્રમી તેજનો મહિમા, **શૃંગાર** અને **વીરરસ**ના પ્રકરણથી સ્પુટ રીતે સમજવાનો છે. આ ફાની દુનિયાની મોહમાયામાં મસ્ત થયેલા અને ચંચળ મનના વેગથી દોરાઇ જતા મનુષ્યોને પોતાના આત્માના શુદ્ધ સ્વરૂપનું ભાન થાય, તેવા હેતુને પોષણ કરવાને **આત્મબોધ**નું ઉત્તમ પ્રકરણ નાંખેલું છે. છેવટે અનંત આનંદ પ્રગટ કરવા પ્રજારંજક નીતિમાન્ રાજાની ઉપર અને તેમના પવિત્ર રાજકીય મંડળ ઉપર આશીર્વચન રૂપે પ્રગટ થયેલો પ્રજાનો પવિત્ર પ્યાર **આશીર્વચન**ના પ્રકરણથી બતાવી આ લઘુ લેખનો પ્રથમ ભાગ (ગુચ્છ) સમાપ્ત કરવામાં આવ્યોછે ઘણે ભાગે ગાયનની કવિતાના અર્થની યોજના પ્રાચીન ઇતિહાસના ચમત્કારી ચરિત્રના જુદા જુદા પ્રસંગને ઉદ્દેશીને રચેલીછે, જે ગાયનની શરૂઆતમાં સ્પુટ રીતે જણાવવામાં આવેલછે.

સંગીતના વિદ્વાનોની જે નિયમાનુસારે પદ્ધતી (નોટેશન) તેના સંપૂર્ણ લક્ષણ સાથે પરંપરાથી પ્રવર્ત્તમાન છે, તે પ્રત્યેક ગાયનની સાથે આપી તેના રાગ તાલનું સ્પષ્ટીકરણ કરી એવી યોજના કરી છે કે, જેથી દરેક રાગ રસિક જિજ્ઞાસુ પોતાની મેળે તેના નિયમો જાણી તે ગાયનનું સર્વ રહસ્ય સ્પુટ રીતે જાણી શકશે.

આ પ્રમાણે આ લઘુ લેખનો હેતુ જાણી કોઇપણ પરમાર્થ સાધક, ભક્તિમાન આસ્તિક શિરોમણી સજ્જન પુરૂષ આ **સંગીતમાળા**ના પ્રથમ ગુચ્છને સમદૃષ્ટિથી આદર આપી તેનો ઉપયોગ કરવા ઉત્સાહ બતાવશે, તો આ લઘુ ગ્રંથ યોજનાર અલ્પ સમયમાંજ તેનો **દ્વિતીય** ગુચ્છ બહાર પાડવાને પૂર્ણ હિંમત ધરશે. એટલુંજ નહિં પણ તે પોતાનો શ્રમ સફળ થયેલો ગણી આત્માને કૃતાર્થ માનશે.

"તથાસ્તુ."

નોટેશનની સૂચના.

નોટેશન.—માત્ર જોઇને ગાવું અથવા વગાડવું તેને માટે નિશાનીઓથી બનેલા એક ધોરણને **નોટેશન** કહી શકાય.

ગાવા અથવા વગાડવામાં મુખ્ય સ્વર અને કાળની અગત્ય છે, જેમકે હાર્મોનિયમમાં આપણે કોઈ ગાયન વગાડીએ તો ગાયનના શબ્દો વગાડતા નથી, પણ શબ્દોમાં આવતા ઉંચા નીચા સ્વરને તેની ગતિ પ્રમાણે વગાડીયે છીએ, તેથી નોટેશનમાં પ્રથમ સ્વર અને કાળની નિશાનીઓની જરૂર છે.

સ્વર.—ગાવા અથવા વગાડવામાં કામ લાગે એવા મુખ્ય સ્વર સાત છે, જેને શુદ્ધ સ્વર કહેછે. તેને અનુક્રમે **સા, રી, ગ, મ, પ, ધ, ની** એવા નામથી ઓળખીએ છીએ. આ સાત શુદ્ધ સ્વરને કોઇપણ નિશાની આપવામાં આવશે નહીં.

તે સિવાય એના પેટા સ્વર પાંચ છે. જેમાંના ચાર કોમળ અને એક તીવ્ર છે. સાત શુદ્ધ સ્વરમાં "**સા**" અને "**પ**" તે બે સ્વર અચળ છે, એટલે તેનું તીવ્ર કોમળ રૂપ થઈ શકતું નથી, અને બીજા પાંચ સ્વર ચળિત છે, એટલે તેનું ધ્વનિમાં ભિન્નપણું થાય છે. પાંચ ચળિત સ્વરોમાં **રી, ગ, ધ, ની,** તે ચાર સ્વરો કોમળ થઈ શકેછે, અને તે કોમળ સ્વરની ઓળખાણ માટે તે સ્વર પાસે ઇંગ્રેજી (f) એક અક્ષરનું લીલી શાહીથી નિશાન મૂકવામાં આવશે, જેમકે **રી f ગ f ધિ f ની f**

બાકી રહેલો ચલિત એક સ્વર—એટલે મધ્યમ સ્વર તીવ્ર થઈ શકેછે, કોમળ થઈ શકતો નથી, કારણકે જે શુદ્ધ મધ્યમ છે તેજ કોમળ છે, માટે આવા તીવ્ર સ્વરની પાસે ઇંગ્રેજી (S) એસ અક્ષરનું લાલ શાહીથી ચિન્હ કરવામાં આવશે, જેમકે **મ S.**

ચાર કોમળ, એક તીવ્ર અને સાત શુદ્ધ સ્વર મળી બાર સ્વરોના સમૂહને એક **'સપ્તક'** કહેછે. ગાવા અથવા વગાડવામાં ઘણુંકરી આવાં ત્રણ સપ્તકોની જરૂર હોયછે, જેને **મંદ્ર, મધ્ય** અને **તારસપ્તક** કહેછે. એમાં મધ્ય સપ્તકના કોઈ સ્વરને કાંઈ પણ નિશાન આપવામાં આવશે નહીં, અને મધ્ય સપ્તકથી ઉતરતા એક સપ્તકના દરેક સ્વરને એટલે મંદ્ર સપ્તકના સ્વરો નીચે લીલી શાહીથી (,) આવું ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે ની, ધ, પ, મ, ગ, રી.

મધ્ય સપ્તકથી એક સપ્તક ચઢતા દરેક સ્વરને એટલે તારસપ્તકના દરેક સ્વરની ઉપર (') આવું નિશાન લાલ શાહીથી મૂકવામાં આવશે, જેમકે સાં, રી, ગ, મ, વિગેરે.

ઉપર બતાવેલ બાર સ્વરોમાંથી હરકોઈ જે સ્વરો નોટેશનમાં ગોઠવાએલા હોયછે, તે અમુક કાળની ગતિના પ્રમાણમાં હોયછે. આ પ્રમાણ મુખ્ય (૬) છે. તેઓનાં નામ:—**૧ કાકપદ, ૨ દ્વિગુરૂ, ૩ ગુરૂ, ૪ લઘુ, ૫ દ્રુત, ૬ અનદ્રુત** અથવા **વિરામ.** આ પ્રમાણોનો હિસાબ એમ છે કે, એક કાકપદના બે દ્વિગુરૂ થાયછે, તેમ એક દ્વિગુરૂના બે ગુરૂ, એક ગુરૂના બે લઘુ, એક લઘુના બે દ્રુત, અને એક દ્રુતના બે અનદ્રુત થાયછે.

હવે ઉપર કહેલાં પ્રમાણોનું બંધારણ માત્રા ઉપર રહેલું છે. સામાન્ય રીતે લઘુની એક માત્રા ગણાયછે, તો ગુરૂની બે, દ્વિગુરૂની ચાર, કાકપદની આઠ, દ્રુતની

અડધી અને અનદ્રુત—એટલે વિરામની પા માત્રા થાયછે. નોટેશનમાં દ્રુતની નિશાની (,) આવી રાખવામાં આવીછે, અને અનદ્રુતની નિશાની (') આવી રાખવામાં આંવીછે.

એક લઘુ સ્વરમાં સરખા ભાગે બે સ્વરો હશે, એટલે અડધી અડધી માત્રાના બે સ્વરો હશે, તો તે બે સ્વરો વચ્ચે કોમાનું એકજ ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે **સા , રી ગ , મ** વિગેરે.

એક લઘુ સ્વરમાં સરખા ભાગે ચાર સ્વરો હશે—એટલે પા પા માત્રા સુધી સ્વરો લંબાવવાના હશે—તો તેઓ દરેક સ્વર પાસે (') આવું ચિન્હ મુકવામાં આવશે, જેમકે **સા , રી , ગ , મ** વિગેરે.

એક દ્રુત અને એક અનદ્રુત મળી એક **દ્રુતવિરામ** એટલે પોણી માત્રા થાયછે, તેનું ચિન્હ (;) આવું રાખવામાં આવ્યું છે.

એક લઘુ અને એક અનદ્રુત મળી **લઘુવિરામ**—એટલે સવા માત્રા થાયછે ; તેમ એક લઘુ અને એક દ્રુત મળી **લઘુદ્રુત** એટલે દોઢ માત્રા થાયછે ; એક લઘુ, એક દ્રુત, અને એક અનદ્રુત મળી એક **લઘુદ્રુતવિરામ**—એટલે પોણીબે માત્રા થાયછે. એવી રીતે પા પા માત્રા ચઢતાં ચઢતાં છેવટ કાકપદ સુધી થઇ શકેછે, તેઓને **મિશ્રાંગ** કહેછે, જેની નિશાનીઓ આગળ સમજાવવામાં આવશે.

આવા કાળનાં પ્રમાણો નિયમિત આવવાથી **તાલ** થાયછે. તે વિષે સંસ્કૃત-કોષકાર અમરસિંહ કહેછેકે "**ताल: कालक्रियामान:**" "કાળની ક્રિયાનું માન—એટલે માપ તેનું નામ તાલ." તાલનું બંધારણ માત્રાઓ ઉપર રહેલું છે. કોઇ તાલમાં

બાકી રહેલો ચળિત એક સ્વર—એટલે મધ્યમ સ્વર તીવ્ર થઈ શકેછે, કોમળ થઈ શકતો નથી, કારણકે જે શુદ્ધ મધ્યમ છે તેજ કોમળ છે, માટે આવા તીવ્ર સ્વરની પાસે ઇંગ્રેજી (S) એસ અક્ષરનું લાલ શાહીથી ચિન્હ કરવામાં આવશે, જેમકે મ૬.

ચાર કોમળ, એક તીવ્ર અને સાત શુદ્ધ સ્વર મળી બાર સ્વરોના સમૂહને એક **'સપ્તક'** કહેછે. ગાવા અથવા વગાડવામાં ઘણુંકરી આવાં ત્રણ સપ્તકોની જરૂર હોયછે, જેને **મંદ્ર, મધ્ય** અને **તારસપ્તક** કહેછે. એમાં મધ્ય સપ્તકના કોઈ સ્વરને કાંઈ પણ નિશાન આપવામાં આવશે નહીં, અને મધ્ય સપ્તકથી ઉતરતા એક સપ્તકના દરેક સ્વરને એટલે મંદ્ર સપ્તકના સ્વરો નીચે લીલી શાહીથી (,) આવું ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે ની, ધ, પ, મ, ગ, રી.

મધ્ય સપ્તકથી એક સપ્તક ચઢતા દરેક સ્વરને એટલે તારસપ્તકના દરેક સ્વરની ઉપર (′) આવું નિશાન લાલ શાહીથી મૂકવામાં આવશે, જેમકે સા′, રી′, ગ′, મ′, વિગેરે.

ઉપર બતાવેલ બાર સ્વરોમાંથી હરકોઈ જે સ્વરો નોટેશનમાં ગોઠવાએલા હોયછે, તે અમુક કાળની ગતિના પ્રમાણમાં હોયછે. આ પ્રમાણ મુખ્ય (૬) છે. તેઓનાં નામ:—૧ **કાકપદ, ૨ દ્વિગુરૂ, ૩ ગુરૂ, ૪ લઘુ, ૫ દ્રુત, ૬ અનદ્રુત** અથવા **વિરામ.** આ પ્રમાણોનો હિસાબ એમ છે કે, એક કાકપદના બે દ્વિગુરૂ થાયછે, તેમ એક દ્વિગુરૂના બે ગુરૂ, એક ગુરૂના બે લઘુ, એક લઘુના બે દ્રુત, અને એક દ્રુતના બે અનદ્રુત થાયછે.

હવે ઉપર કહેલાં પ્રમાણોનું બંધારણ માત્રા ઉપર રહેલું છે. સામાન્ય રીતે લઘુની એક માત્રા ગણાયછે, તો ગુરૂની બે, દ્વિગુરૂની ચાર, કાકપદની આઠ, દ્રુતની

અડધી અને અનદ્રુત—એટલે વિરામની પા માત્રા થાયછે. નોટેશનમાં દ્રુતની નિશાની (,) આવી રાખવામાં આવીછે, અને અનદ્રુતની નિશાની (') આવી રાખવામાં આંવીછે.

એક લઘુ સ્વરમાં સરખા ભાગે બે સ્વરો હશે, એટલે અડધી અડધી માત્રાનાં બે સ્વરો હશે, તો તે બે સ્વરો વચ્ચે કોમાનું એકજ ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે **સા , રી ગ , મ** વિગેરે.

એક લઘુ સ્વરમાં સરખા ભાગે ચાર સ્વરો હશે—એટલે પા પા માત્રા સુધી સ્વરો લંબાવવાના હશે—તો તેઓ દરેક સ્વર પાસે (') આવું ચિન્હ મુકવામાં આવશે, જેમકે **સા , રી , ગ , મ** , વિગેરે.

એક દ્રુત અને એક અનદ્રુત મળી એક **દ્રુતવિરામ** એટલે પોણી માત્રા થાયછે, તેનું ચિન્હ (;) આવું રાખવામાં આવ્યુંછે.

એક લઘુ અને એક અનદ્રુત મળી **લઘુવિરામ**—એટલે સવા માત્રા થાયછે; તેમ એક લઘુ અને એક દ્રુત મળી **લઘુદ્રુત** એટલે દોઢ માત્રા થાયછે; એક લઘુ, એક દ્રુત, અને એક અનદ્રુત મળી એક **લઘુદ્રુતવિરામ**—એટલે પોણીબે માત્રા થાયછે. એવી રીતે પા પા માત્રા ચઢતાં ચઢતાં છેવટ **કાકપદ** સુધી થઇ શકેછે, તેઓને **મિશ્રાંગ** કહેછે, જેની નિશાનીઓ આગળ સમજાવવામાં આવશે.

આવા કાળનાં પ્રમાણો નિયમિત આવવાથી **તાલ** થાયછે. તે વિષે સંસ્કૃત-કોષકાર અમરસિંહ કહેછેકે "ताल: कालक्रियामान:" "કાળની ક્રિયાનું માન—એટલે માપ તેનું નામ તાલ." તાલનું બંધારણ માત્રાઓ ઉપર રહેલુંછે. કોઇ તાલમાં

ચાર તો કોઇ તાલમાં પાંચ, કોઇમાં છ તો કોઇમાં સાત આઠ વિગેરે માત્રા આવેછે, જેમકે ત્રિતાલ આઠ માત્રાનો તાલ છે, તેમ સૂલ્ફાગ, ઝંપક વિગેરે દશ માત્રાના તાલ છે, અને ધ્રુવપદ બાર માત્રાનો છે, વિગેરે.

માત્રાનું પ્રમાણ તંદુરસ્ત મનુષ્યની નાડીના વેગ સરખું છે. જેટલા વેગે નાડી વહેછે, તેટલા વેગના પ્રમાણને એક **લઘુ** અથવા **માત્રા** કહેછે. તેને નોટેશનમાં (: :) આવા ચિન્હથી દર્શાવવામાં આવ્યુંછે.

અમુક તાલમાં આવતી માત્રાઓ જ્યારે પૂરી થઇ રહેછે ત્યારે તેનું એક **આવૃત્ત** થયું એમ કહેવાયછે. આવા એક આવૃત્તમાં નિયમિતપણે બે, ત્રણ, ચાર, વિગેરે તાલના ઠપકા આવેછે તેને **ગ્રહ** કહેછે. જેમકે ત્રિતાલમાં આઠ અથવા સોળ માત્રા આવેછે તેમાં ચાર ચાર માત્રાના અંતરે ત્રણ તાલના ઠપકા દેવાયછે, અને એક **ખાલી**[1] દેવાયછે, તેમાં પણ ચાર માત્રાનો અવકાશ રહેલોછે. આવી રીતે ત્રિતાલની સોળ માત્રાઓને સરખા ચાર ભાગે વેંહચેલીછે. ત્રણ ઠપકામાં બીજા ઠપકા ઉપર તેની **સમ**[2] છે.

ઉપર બતાવેલ પ્રમાણે ત્રિતાલના ત્રણ તાલ દેવાયછે. તે ઠપકાઓનું પ્રમાણ દેખાડવા માટે ગાયનના નોટેશનની શરૂઆતમાં $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$ આ પ્રમાણે લખવામાં આવશે, જેથી આ ગાયન કયા તાલમાં છે તે પ્રથમજ જણાઈ આવે. સૂલ્ફાગની દશ માત્રાઓ ચાર, બે, ચારના પ્રમાણમાં વેહેંચાએલીછે જે $\frac{૧૦}{૪-૨-૪}$ આવા અંક ચિન્હથી દર્શાવવામાં આવશે.

---

૧ ખાલી એટલે હાથ ઉલટો કરી તાલની જગા બતાવવી તે.

૨ સમ એટલે તાલનું ઉત્પત્તિ સ્થાન અથવા જે ઠેકાણે કુદરતી રીતે માણસનું મન બેંચાઇ માથું નમાવાયછે તે.

એવી રીતે નોટેશનની શરૂઆતમાં જ્યાં આગળ આવા ગમે તે આંકડા લખેલા હોય તે પરથી તે તાલનું રૂપ સમજી લેવું, તેમાં પહેલા આંકડા ઉપર 'સમ' સમજવી.

હવે જેવી રીતે અમુક તાલના એક આવૃત્તની માત્રાઓના વિભાગ પડેલા હશે, તેવીજ રીતે નોટેશનમાં પણ (|) આવી ઉભી લીંટીથી વિભાગ પાડવામાં આવશે. આ ઉભી લીંટી તે સ્તંભના નામથી ઓળખાયછે. એક સ્તંભથી બીજા સ્તંભની અંદર એટલે એક હપકાથી બીજા હપકાની અંદર જેટલી માત્રાઓ આવતી હશે તેટલીજ માત્રાઓનાં ખાનાં (: :) આવાં પોંઇંટિથી જુદાં પાડી દેખાડવામાં આવશે, જેમકે ત્રિતાલમાં ખાલી સહીત ચાર ચાર માત્રાના અંતરે ચાર સ્તંભ આવી શકેછે તો તેને નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવશે :–

| : : : | : : : | : : : | : : : |

વળી દરેક સ્તંભના પહેલા ખાનાં ઉપર આવતા તાલના હપકાઓનાં ચિન્હ લાલ શાહીથી (–) આવી રીતે કરવામાં આવશે, અને (–) આવી આડી લીંટી ઉપર જે હેઠાણે (–) આ પ્રમાણે પોંઇંટિ મૂકેલું હોય તેને સમનો હપકો સમજવો, અને જે હેઠાણે (०) આવું શૂન્ય કરેલું હોય ત્યાં ખાલી છે એમ સમજવું. તાલના હપકાનાં ચિન્હ નીચે મુજબ નોટેશનમાં દર્શાવવામાં આવશે :—

| : : : | : : : | : : : | : : : |

ઉપર બતાવેલ માત્રાઓનાં ખાનાંમાં જો એક લઘુ સ્વર—એટલે એક માત્રાના વખત જેટલોજ સ્વર લંબાવવાનો હશે તો તે ખાનામાં એકજ સ્વર મૂકવામાં આવશે, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ : | ધ : ધ : ની : સાં | વિગેરે—

સિવાય દ્રુતની ગતિ સરખા એટલે અડધી અડધી માત્રાના પ્રમાણમાં સ્વરો ગોઠવાયેલા હશે તો તેને નીચે મુજબ લખવામાં આવશે, જેમકે—

| સા, રીઃ ગ, મઃ પ, ધઃ ની, સા | સા, નીઃ ધ, પઃ મ, ગઃ રી, સા | વિગેરે.

વળી દ્રુતવિરામ સરખા એટલે પોણી માત્રાના સ્વર આવતા હશે તો તે પોણી માત્રાના સ્વરને (؛) આવું ચિન્હ આપી બાકી રહેલા સ્વરને પા માત્રાનું (‘) આવું ચિન્હ આપી એક માત્રાની જગ્યા ભરવામાં આવશે, જેમકે—

|સા ؛ રી ‘ : ગ ؛ મ ‘ |પ ؛ ધ ‘ : ની ؛ સા ‘ |વિગેરે.

તેમ અનદ્રુતના પ્રમાણના એટલે ફક્ત પા પા માત્રાના સરખા સ્વરો આવતા હશે તો તે દરેક સ્વરને અનદ્રુતનું ચિન્હ આપી લખવામાં આવશે, જેમકે—

|સા ‘ રી ‘ ગ ‘ મ ‘ : પ ‘ ધ ‘ ની ‘ સા ‘ |વિગેરે.

જ્યે લઘુવિરામ એટલે સવા માત્રા સુધી સ્વર લંબાવવાનો હશે, તો તેને આ પ્રમાણે દર્શાવવામાં આવશે, જેમકે—

| સાઃ ⌐રી ؛ | ગઃ ⌐મ ؛ | વિગેરે.

ડોઢ માત્રા સુધી એટલે લઘુ દ્રુત સુધી સ્વર લંબાવવાનો હશે તો તે નીચે પ્રમાણે :—

| સાઃ ⌐રી, | ગઃ ⌐મ, | પઃ ⌐ધ, | નીઃ ⌐સા, | વિગેરે.

પોણબ્બે માત્રા એટલે લઘુદ્રુતવિરામના પ્રમાણમાં સ્વર લંબાવવાનો હશે તો તે નીચે પ્રમાણે:—

| સાઃ ⌐રી ‘ | ગઃ ⌐મ ‘ | વિગેરે.

માણસનું

ગુરૂના પ્રમાણમાં એટલે બે માત્રા સુધી સ્વર લંબાવવાનો હશે તો તે નીચે પ્રમાણે :—

| સા : — : રી — : | ગ : — : મ : — | વિગેરે.

પ્લુતના પ્રમાણમાં એટલે ત્રણ માત્રા સુધી સ્વર લંબાવવાનો હશે તો તે નીચે પ્રમાણે :—

| સા : — : — | રી : — : — | ગ : — : — | મ : — : — | વિગેરે.

તેમજ ચાર, પાંચ, છ, ઇત્યાદિ કાકપદ સુધી અથવા તેથી પણ વધારે માત્રા સુધી તાણવાના સ્વરો હશે તો તેને તેટલાં ખાનામાં આડી લીટી દોરી સમજાવવામાં આવેલું છે, જેમકે —

| સા : — : — : — | રી : — : — : — | — : ગ : — : — | — : — : — : મ | વિગેરે.

કેટલાંક ગાયનોમાં અમુક કાળના પ્રમાણ સુધી ચુપ રહેવાનું હોયછે, જેને ઇંગ્રેજીમાં (રેસ્ટ) કહેછે, તેને માટે તે કાળના પ્રમાણમાં સ્વરો નહીં લખતાં ખાસ જેટલા ટાઇમનો રેસ્ટ હશે તેટલા વખતનું માત્ર ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે પા માત્રાનો રેસ્ટ હશે તો તેને આવી રીતે બતાવવામાં આવશે :—

રેસ્ટ

| , સા ; : રી ; , | વિગેરે.

આમાં પહેલી માત્રાના ખાનામાં પ્રથમ પા માત્રા સુધી ચુપ રહી 'સા' ને બાકીના માત્રા સુધી લંબાવવાનો છે તથા બીજા ખાનામાં પ્રથમ 'રી' નો પોણી પા સુધી ઉચ્ચાર કરી પછી પા માત્રા સુધી ચુપ રહેવાનું છે

અડધી માત્રાનો રેસ્ટ હશે તો તે નીચે મુજબ :—

| , સા, : રી , , | વિગેરે.

પોણી માત્રાનો રેસ્ટ હશે તો તે નીચે મુજબ :—

| ; સા : સા ; | વિગેરે.

જો એક માત્રાનો રેસ્ટ હશે તો તે નીચે મુજબ :—

| : સા | રી : | વિગેરે.

બે માત્રાનો રેસ્ટ હશે તો તે નીચે પ્રમાણે :—

| : : સા : રી | ગ : મ : : | વિગેરે.

આ પ્રમાણે જેટલી માત્રાના રેસ્ટ હશે તે પ્રમાણે તેનાં ચિન્હથી દર્શાવવામાં આવશે.

સર્વ તાલની માત્રા એક સરખી રીતે ગણાતી નથી, કોઇમાં ઉતાવળથી તો કોઇમાં ધીમેથી ગણવી પડેછે—એટલે તેના કાળની ગતિ પ્રમાણે ગણવામાં આવેછે. કાળ મુખ્ય ત્રણ પ્રકારના છે:—**૧ વિલંબકાળ, ૨ મધ્યકાળ, ૩ દ્રુતકાળ.**

વિલંબકાળમાં ઘણી ધીમી લય રાખવી પડે છે—એટલે તેની માત્રા ધીમે ગણાયછે. **મધ્યકાળ**માં વિલંબકાળ કરતાં ઉતાવળી લય રાખવી હોય એટલે તેની માત્રા વિલંબકાળ કરતાં ઉતાવળથી ગણવી પડેછે. અને **દ્રુતકાળ** મધ્યકાળ કરતાં પણ ઉતાવળી લય રાખવી પડેછે—એટલે તેની માત્રા પ્રમાણસર ત્વરાથી ગણવી પડેછે.

તે સિવાય બીજા બે કાળ છે, જેને **મધ્યવિલંબિતકાળ** અને **મધ્યદ્રુતકાળ** કરી કહેછે. વિલંબકાળ અને મધ્યકાળની વચ્ચેનો કાળ તે **મધ્યવિલંબિતકાળ** કહેવાય, અને મધ્યકાળ અને દ્રુતકાળની વચ્ચેનો કાળ તે **મધ્યદ્રુતકાળ** કહેવાય.

જે ગાયનમાં જેવો કાળ રાખવાનો હશે તે દરેક ગાયનને મથાળે લખવામાં આવશે.

વળી કોઈ ગાયનનો અમુક ભાગ બે વખત લેવો પડેછે, ત્યાં બે વખત લેવા માટે (‖) આવી ઉભી બે લીંટી કરવામાં આવશે તે નીચે પ્રમાણે:—

| સા : રી : ગ : મ ‖ પ : ધ : ની : સાં ‖ વિગેરે.

કયે ઠેકાણેથી બે વખત બોલવાનું છે તેને માટે જે ઠેકાણેથી બીજી વખત બોલવાનું હશે તે ઠેકાણે અને બે ઉભી લીંટી નીચે પણ (+) આવી લીલી શાહીની ચોકડી કરવામાં આવશે, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ | પ : ધ : ની : સાં ‖
+ +

ગાયનનો ભાગ બીજી વખત બોલતાં તેના પ્રથમ વખત બોલેલા સ્વરોમાંથી કેટલાક સ્વરો મૂકી દેવા પડેછે તો તેને માટે આ પ્રમાણે નિશાની રાખવામાં આવેછે, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ | પ : ધ : ની સા ‖ પ : મ : ગ : રી | વિગેરે.
+ + +
૧-વ. ૨-વ.

આમાં **સા, રી, ગ, મ, પ, ધ, ની, સાં,** એટલા સ્વરો બે વખત બોલવાના છે, પણ તેમાં બીજી વખત બોલતાં **સા, રી, ગ, મ** એટલા સ્વર લઇ **પ, ધ, ની, સાં,** એ ચાર સ્વર છોડી દઈ તે જગ્યાએ **પ, મ, ગ, રી,** એ ચાર સ્વર લેવાનાછે. જેની અંદર (૧-વ.) આ પ્રમાણે એટલે પહેલી વખત એવું લખેલછે તે ભાગ બીજી વખત બોલતાં છોડી દેવો અને તે જગ્યાએ જેની અંદર (૨-વ.) આ પ્રમાણે એટલે બીજી વખત એવું લખેલ છે તે ભાગ ગ્રહણ કરવો એ પ્રમાણે વિશેષ સમજી લેવું.

સિવાય કેટલાંક ગાયનોમાં રાગ તથા તાલ પણ બદલેછે. જે ઠેકાણેથી ચાલતો રાગ બદલાતો હશે તે ઠેકાણે (×) આવું લાલ શાહીનું નિશાન મૂકવામાં આવશે, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ | × પ : ધ f : ની f : સાં | વિગેરે.

જે ઠેકાણેથી ચાલતી તાલ બદલાતી હશે, તે ઠેકાણે (⊕) આવું લીલી શાહી વતી ચિન્હ કરવામાં આવશે, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ | ⊕ રી : ગ : મ : | ગ : મ : પ | વિગેરે.

જે સ્વરોમાં જે અક્ષરો બોલવાના હશે, તે સ્વરોની નીચે તે અક્ષરો લખવામાં આવશે, જેમકે—

| રી : સા : ની f | ધ : પ : ધ | સા : — : — | વિગેરે.
| મં ગ લ | ક્ર ર મુ | દા |

એક અક્ષરમાં બે ત્રણ અથવા વધારે સ્વરો લેવાના હશે તો અમુક સ્વરની નીચે આવતો એક અક્ષર લખી બીજા સ્વરોની નીચે કાંઇપિણ લખવામાં આવશે નહીં, જેમકે—

| સા : રી : ગ : મ
હે | વિગેરે.

દરેક ગાયનમાં **અસ્તાઈ** અને **અંતરો** હોયછે. અસ્તાઇ એટલે પ્રથમનો ભાગ. અસ્તાઇનો મૂળ સંસ્કૃત શબ્દ **સ્થાયી** છે. અસ્તાઇની પછીનો ભાગ તે અંતરો, તેમ કેટલાક ગાયનોને બે અંતરા પણ હોયછે. બીજા અંતરાને અભોગ (**આભોગ**) કહેછે.

હવે અસ્તાઈની શરૂઆતમાં ઇંગ્રેજી (B) બી અક્ષરનું લાલ શાહીથી નિશાન કરવામાં આવશે. બી અક્ષર નોટેશન પદ્ધત્તી કર્ત્તાનું નામ પણ સૂચવે છે જેમ કે.

૮ / ૨-૪-૨ **B** | સા : રી f : ગ f : મ | ગ f :— : રી f : સા | — : ધ f : — ની f |
| સુ દ મ ય | મં ગ ળ | મૂ દં |

| સા : — : — : —
તી | વિગેરે.

અસ્તાઈ પુરી થવાનું લાલ શાહી વતી (|) આ પ્રમાણે ચિન્હ કરવામાં આવશે.

અંતરાની શરૂઆતમાં (* 1,) આવું લીલી શાહીનું ચિન્હ કરવામાં આવશે, જેમકે--

જે ઠેકાણેથી અંતરો ઉપડવાનો હશે તે ઠેકાણે પણ (*1,) આવું લીલી શાહીનું ચિન્હ મૂકવામાં આવશે.

અંતરો પૂરૂં થવાનું ચિન્હ અસ્તાઈના પૂરા થવાના ચિન્હ સરખું જ મુકવામાં આવશે, જેમકે--

અભોગ—એટલે બીજા અંતરાની શરૂઆતમાં (2) આવું લીલી શાહી વતી ચિન્હ કરવામાં આવશે. તેમજ ત્રીજે અંતરે હશે તેની શરૂઆતમાં * આવાં ચિન્હ પાસે (૩) ત્રણનો અંક લખવામાં આવશે, તે અંતરો જે ઠેકાણેથી ઉપડતો હશે તે ઠેકાણે પણ તેવું જ ચિન્હ મૂકવામાં આવશે. અસ્તાઈ અંતરો અને અભોગ પૂરા થવાનું ચિન્હ એક સરખું જ રાખેલું છે—એટલે બધે (|) આવું લાલ શાહીનું ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, વળી એવાં ચિન્હથી એમ પણ સમજવાનું છે કે, ત્યાંથી પાછા અસ્તાઈના પ્રથમના બોલ શરૂ કરવાના છે.

જે કોઇણે અસ્તાઈ, અંતરો કે અભોગનો છેવટનો ભાગ બે વખત લેવાનો હશે તો તેને (‖) આવા નિશાનથી દર્શાવશું, જેમકે—

| ગ : મ : પ : – | સા : રી : ગ : – | પ : મ : ગ : રી | સા : – : – : – ‖ વિગેરે.
| સુ મ તી | ફી ર તી | ક ર જે નિ | દાન

કોઈ કોઇણે એક માત્રાના, બે માત્રાના, અથવા ચાર માત્રાના વખતમાં સરખા ત્રણ અક્ષરો ગોઠવાએલા હોયછે. જે એક માત્રાના ત્રણ સરખા ભાગ થયા હોય તો તે ૧/૩ માત્રા કહેવાય, અને તેને ત્રિગુણની લય કહી શકાય, જે બે માત્રાના ત્રણ સરખા ભાગ થયા હોય તો તે ૨/૩ માત્રા કહેવાય, અને તેને દોઢ ગણી લય અથવા આઠ કહી શકાય ; તેમજ ચાર માત્રાના ત્રણ સરખા ભાગ થએલા હોય તો ૪/૩ માત્રા કહેવાય, અને તેને અર્ધઆઠ લય કહી શકાય, તેને સમજવા માટે નોટેશનમાં દરેક સ્વર પાસે (˙) આવું ચિન્હ મૂકવામાં આવશે, જેમકે—

૧/૩ માત્રા માટે— | નીˇ . ધ . પ . : ધ . પ . મ . | ઇત્યાદિ.

૨/૩ ,, માટે— | ધ˙ . પ . મ . | પ . મ . ગ˙ . | ઇત્યાદિ.

૪/૩ માત્રાને ૨/૩ માત્રાના સમાન દર્શાવવામાં આવશે.

આ પ્રમાણે નોટેશનના પ્રત્યેક ચિન્હની સંપૂર્ણ સમજુતી મેળવી જે ગાયન ઉપર પુરતું ધ્યાન આપશે, તો ગમે તે ગાયન સ્પુટ રીતે ગાઈ શકશે.

અનુક્રમણિકા.

પ્રકરણ ૧ લું.

ગાયન.	પૃષ્ઠ.	રાગ.
મંગલકર મુદા...	૨ ...	સુરપરદા.
હર્ષથી સેવું હું હંસવાહની	૪ ...	ગૌડમલ્હાર.
ચરણ શરણ નિત તારે સ્મર હરા	૭ ...	ભૂપાલી.
પ્રસન્ન વદન કર મદહર મદના	૧૦ ...	ખમાચ કાફી.
કરૂં મનન, કરૂં મનન, કરૂં મનન, હું તારૂં... ...	૧૪ ...	મેઘ.
પ્રભુ પરમ પવિત્ર ગુણ તારા	૧૭ ...	ખમાચ.
માગું હું ક્ષમા માગું	૨૦ ...	કાલિંગડા ભૈરવ.

પ્રકરણ ૨ જું.

(સદ્બોધ.)

દુષ્ટ કુસંગથી તું છો આ વાર શું કરે	૨૬ ...	ધન્યાશ્રી.
ગતિ તુજ ગઇ સુમતિ દૂર થઇ	૩૦ ...	બિરવા.
છળ મુજથી તું છોડિ દે...	૩૩ ...	જંગલા.
વિચારિને સુધાર તું	૩૬ ...	બરવા.
સુખ જાય, દુઃખ થાય, પ્રાણ જાય	૪૧ ...	જીલ્લા.
જરા મારૂં કહેવું બેની માન	૪૭ ...	બિહાગ.
પિતાજી મારૂં સાંભળી કાંઇ ન્યાય કરોરે	૫૧ ...	તિલંગ.
કૃતાર્થ કીધો તેં પ્રિય મિત્ર મુને	૫૪ ...	ઝિંઝોટી.

પ્રકરણ ૩ જું.

(શૃંગાર.)

ગાયન.	પૃષ્ઠ.	રાગ.
રાધે પ્યારી તારી છવિ મુજને પ્યારી	૬૦ ...	ઝિંઝોટી.
પ્યારી પ્યારી મૂરતિ તમારી લાગેછે મુને પ્યારી ...	૬૪ ...	દેશ.
પ્યારા ઓરા આવો આવો આવો મારારાજ ...	૬૭ ...	માઢ.
આવો પ્યારા, આવો પ્યારા	૭૦ ...	ખમાચ.
પલન પરત આલી મોએ ચૈન	૭૪ ...	ખમાચ ઝિંઝોટી.
જાઓ જાઓ કોઇ તો મિલાવો લાવો પીયકો ...	૭૮ ...	ગૌડ મલ્હાર.
પ્યારે મોરે આવો પિયરવા	૮૨ ...	બહાર.
અહો ફડક ભડક ધડક ધડકેછે મનહું મારૂં ...	૮૫ ...	નટ હમીર.
નંટવર મોસેં બોલો જાનિ બતિયન બનાયકે... ...	૯૦ ...	પીલૂબરવા.
આવ નારી પ્રાણ પ્યારી પ્રેમ ધારી સુંદર શ્યામા...	૯૫ ...	કાન્હરા.
પ્યારી તારૂં સ્વરૂપ જોઈ ભૂલ્યો હું ભાન	૯૮ ...	કાન્હરા.
સુંદર નારી તું છો પ્યારી મારી હા	૧૦૨ ...	કલ્યાણ.
હરતાં ફરતાં મારા દિલને નથી ચૈન	૧૦૫ ...	માઢ મિશ્ર કાન્હરા.

પ્રકરણ ૪ થું.

(વીરરસ.)

સહુ શૂરા સજી હથિયારો	૧૧૦ ...	રાહ ઇંગ્રેજી.
હાય જ્વાલા પ્રગટી ઝલક	૧૧૪ ...	માલશ્રી કલ્યાણ.
પાપી કપટ કેમ કર્યું	૧૧૮ ...	તિલંગ.
અનેક તરંગ ઉપડેછે	૧૨૧ ...	કલ્યાણ.

ગાયન.	પૃષ્ટ.	રાગ.
પૂરણ પાપી છે	... ૧૨૫	... જંગલા મિશ્રસારંગ.
ન ન ન ન બહુ થકછે બુદ્ધિ માહી તારી	... ૧૨૮	... બિહાગડા.
હા કામનો શો ભાર ગણું ન લગાર ...	... ૧૩૦	... બિહાગ.

પ્રકરણ ૫ મું.

(આત્મબોધ.)

બહુ દુઃખદાઈ છે ખૂટી જગ આ... ...	... ૧૩૪	... નટતિલંગ.
દિલ કાં નથી કરતું પ્રભુ થકી તું પ્યાર ...	... ૧૩૭	... ઝિંઝોટી.
મન સમજ સમજ તું વૃથા ખાનિલે ...	... ૧૪૦	... તિલંગ.
અરેરેરે હાય માયા મસ્તાની	... ૧૪૩	... હમીર.
મન મૂઢતું	... ૧૪૭	... ભૈરવ કાલિંગડા.
ભમીશું અરે મન ભવેસાર ભેવે... ...	... ૧૫૨	... કાફી કાન્હરા.

પ્રકરણ ૬ ઠું.

(આશીર્વચન.)

મુદમય મંગળ મૂરતિ	... ૧૫૮	... ભૈરવી.
નરવર ભલી વારી છત્ર ધારી તપ ધારી ...	... ૧૬૧	... જીલ્લા.
ભેટી અવિચળ તું કરજે કૃપા નિધાન ...	... ૧૬૫	... કલ્યાણ.
શુભ ઘરી સુદિન છાજે આનંદ આજે ...	... ૧૬૮	... પીલૂ બરવા.

સંગીતમાળા.

પ્રથમ ગુચ્છ.

ॐ

॥ श्री परमात्मने नमः ॥

संगीतभाळा.

प्रकरण १ लुं.

मंगलाचरण.

गणपतिस्तुति.

* राग सुरपरदा, ताल तिस्रजाति, दादरा (द्रिताल) मात्रा $\frac{६}{३-३}$

मध्यद्रुतकाळ.

मंगळ कर सुहा,[१] (२)
सेवुं गणपति सदा, (२)—मंगळ—टेक.
गजानना मूषकवाहना,[२] (२)
भाल शशिधरा, लंबोदरा, तनय[३] शंभुना; (२)
एकदंत, गुण अनंत, दयावंत सर्वदा तुं. मंगळ. १

---

* आ राग जंगला झिंझोटीने मळतो आवेछे.

१ हर्षथी. २ उंदरना वाहनवाळो. ३ पुत्र.

૬/૩-૩ B | રી : સા : ની | ધ : પ : ધ | સા : - : — | ૧-વ. — : — : — || ૨-વ. રી : પ : — |
મં ગ ળ | ક ર મુ | દા | | સે વું |

| ગ : મ : રી | ગ : — : રી | સા : — : — || — : — : — |
| ગ ણ પ | તી સ | દા || |

| ધ : ધ : સા | સા : સા : — | રી : રી : સા | ગ : — : રી | સા : - : — | ૧-વ. રી : - : સા ||
| ગ જા | ન ના | મુ ષ ક | વા હ | ના | |

| ૨-વ. ગ : - : મ | પ : પ : — | મ : ધ : — | પ : ગ : — | મ : પ : — | ગ : મ : રી |
| ભા લ | શ શી | ધ રા | લં બો | દ રા | ત ન ય |

| ગ : — : રી | સા : — : — || પ : — : મ | ગ : — : રી | પ : પ : મ | ગ : — : રી |
| શં ભુ | ના || એ ક | દં ત | ગુ ણ અ | નં ત |

| સા : સા : — | મ : — : ગ | રી : — : સા | સા , ની : ધ : — | રી : — : સા ||
| દ યા | વં ત | સ ર્વ | દા | તું ||

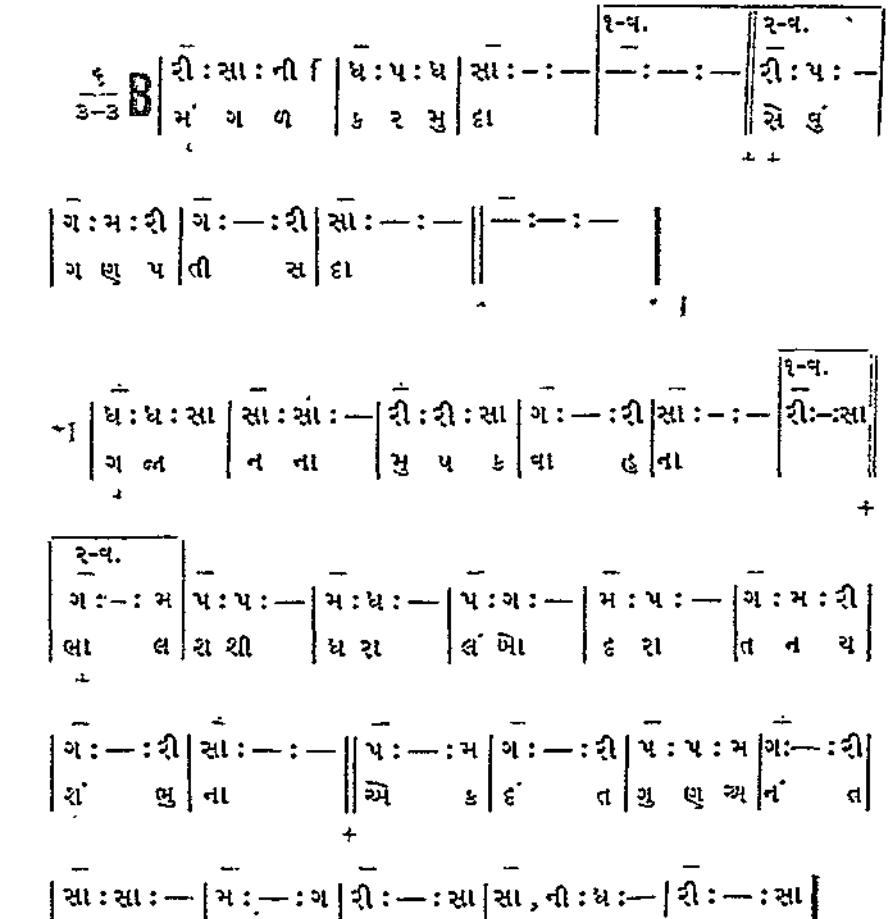

સરસ્વતીની સ્તુતિ.

રાગ ગૌડ મલ્હાર, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

હર્ષથી સેવું હું હંસ વાહની, (૨)
વીણા ધારિણી.—હર્ષથી.—ટેક.

આરાધન કરૂં નિર્મળ ચિત્તે, (૨)
પ્રાણથી પ્યારથી જીગરથી ના કરૂં દૂર. હર્ષથી. ૧

સ્મરૂં હું સદા શારદા, (૨)
પદરજને શિર ધરિને ; (૨)
ગિરા,[૧] તું મુને, બુદ્ધિ ધારા દે અપારા,
અહા ! હર્ષથી, અહો ! હર્ષથી. હર્ષથી. ૨

---

૧. સરસ્વતી.

૧૬ / ૪-૮-૪ B

ની	સા : રી : — : રી	રી : ગ : — : ગ	મ : પ : — : ગ	મ : — : —	
હું	ર્ષ થી સે	ડું હું હું	સ વા હ	ની	
		*૨		*1	

૨-વ.				
મ , ગ : રી : — : —	: : મ S : —	પ : — : — : —	— : ધ : — : ની :	સા : — : —
ની	વી	ણા	ધા રિ	ણી

*1

મ : — : ગ : મ	પ : પ : ની : ની	સા : — : રી : રી	સા : ની : સા : —	
આ રા	ધ ન ક રૂં	નિ ર્મ ળ	ચિ તે	

ગ : રી : — : મ	ગ : — : — : રી	સા : ની : — : સા	ની : ધ : — : ની	સા : — : —
પ્રા આણ થી	પ્યાર થી	જી ગર થી	ના ક રૂં	દૂર

*2

				૧-વ.	૨-વ.
મ	મ : ગ : — : મ	પ : — : ની : —	— : ની : સા : —	— : — :	ની : ની
સ્મ	રૂં હું સ	દા શા	ર દા		પ દ

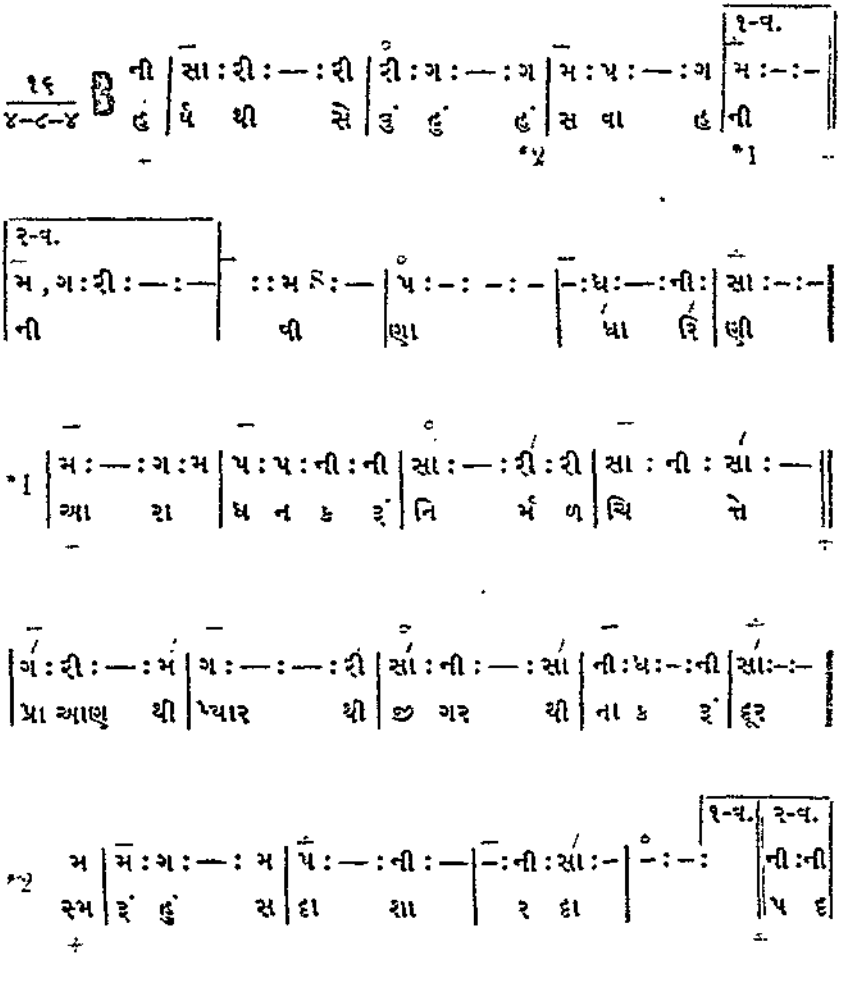

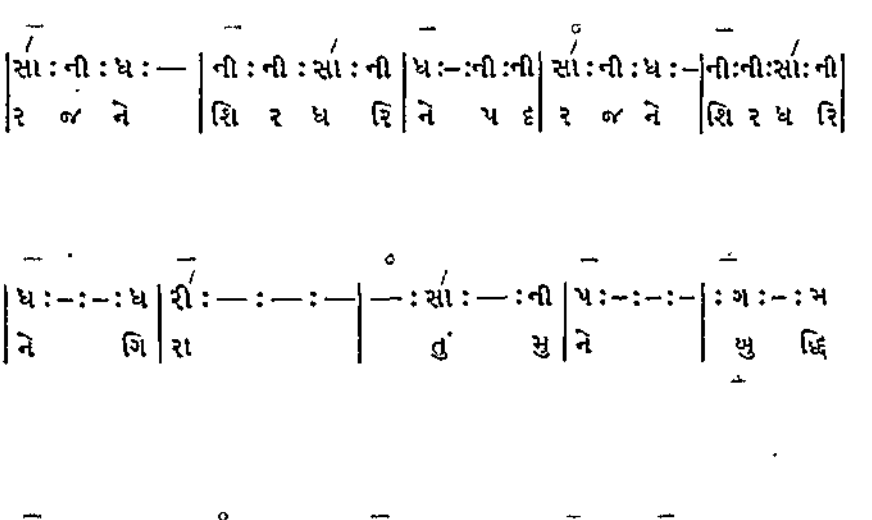
સાં : ની : ધ : — | ની : ની : સાં : ની | ધ :–:ની :ની | સાં : ની : ધ : – | ની:ની:સાં: ની
રે જ ને | શિ રે ધ શિ | ને પ દ | રે જ ને | શિ રે ધ શિ
ધ :–:–: ધ | રીં : — : — : — | — : સાં : — :ની | પ :–:–:– | : ગ :– : મ
ને ગિ | રા | તું મુ | ને | ખુ દ્ધિ
ધ : — : પ :– | : રીં : — : રી | ગ : — : મ : — || : : : ગ | ગ : મ : — : ગ
ધા રા | દે અ | પા રા | અ | હા હ ર્ષ
રીં : — : — : ગ | ગ : મ : — : ગ | રી : — : — |
થી અ | હો હ ર્ષ | થી

૨

શંકરની સ્તુતિ.

રાગ ભૂપાલી, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

ચરણ શરણ નિત તારે સ્મરહરા[૧], (૨)
ગંગાધર હર શશિધર વિષધર; (૨)
નારદ શારદા, સેવક સર્વદા,
પ્રમથ પતિ શૈલસુતા[૨] ધરા. ચરણ.—ટેક.

શંકર કરૂણા કર અમપર મતિકર નિર્મળ, (૨)
સુખો સકળ કર, અરિ અબળ કર,
ગ. સ્નેહી સબળ કર, કૃતિ[૩] વિમળ કર, ગતિ અચળ કર તું, (૨)
પ્રા અ. હે જગપતિ પશુપતિ[૪] શૈલપતિ[૫] મહાયતિ[૬],
ભસ્મ અંગ ધરા. ચરણ. ૧

---

૧ મ | મ̄ ામદેવને હરનાર. ૨ પાર્વતી. ૩ કર્મ. ૪ શંકર.
સ્મ | રં ાસ પતિ. ૬ મોટા યોગી.

૧-વ.

૧૬ / ૪-૮-૪ B | ધ : પ : ગ : ધ | પ : ગ : રી , રી : સા | રી : ગ : પ : ધ | સા : – : – : – ||
| ચ ર ણ શ | ર ણ નિ ત તા | રે સ્મ ર હ | રા ||

૨-વ.

સા : – | સા : – : સા : ની | ધ : ની : સા : રી | ગ : રી : સા : ની | ધ : પ || મ : – |
| ગં | ગા ધ ર | હ ર શ શિ | ધ ર વિ ષ | ધ ર || ના |

| ગ : રી : ધ : — | ની : સા : — : — | મ : — : ગ : રી | ધ : — : ની : સા |
| ર દ શા | ર દા | સે વ ક | સ વ દા |

| — : — : રી , સા : ની , ધ | પ : — : ધ : ગ | — : પ : રી : — | ગ : સા : — : — ||
| પ્ર મ થ પ | તી શૈ લ | સુ તા | ધ રા ||

| સા : — : સા : ધ | સા : રી : મ : — | મ : ગ : રી : ગ | મ : પ : ધ , પ : ધ , પ |
| શં ક ર | ક રૂ ણા | ક ર અ મ | પ ર મ તિ ક ર |

| મ : ગ : રી : સા || ધ , ધ : – ધ , : ધ , ધ : ની , ધ | પ , પ : – પ , : પ , પ : ધ , પ |
| નિ ર મ ળ || સુ ખો સ ક ળ ક ર | અ રી અ બ ળ ક ર |

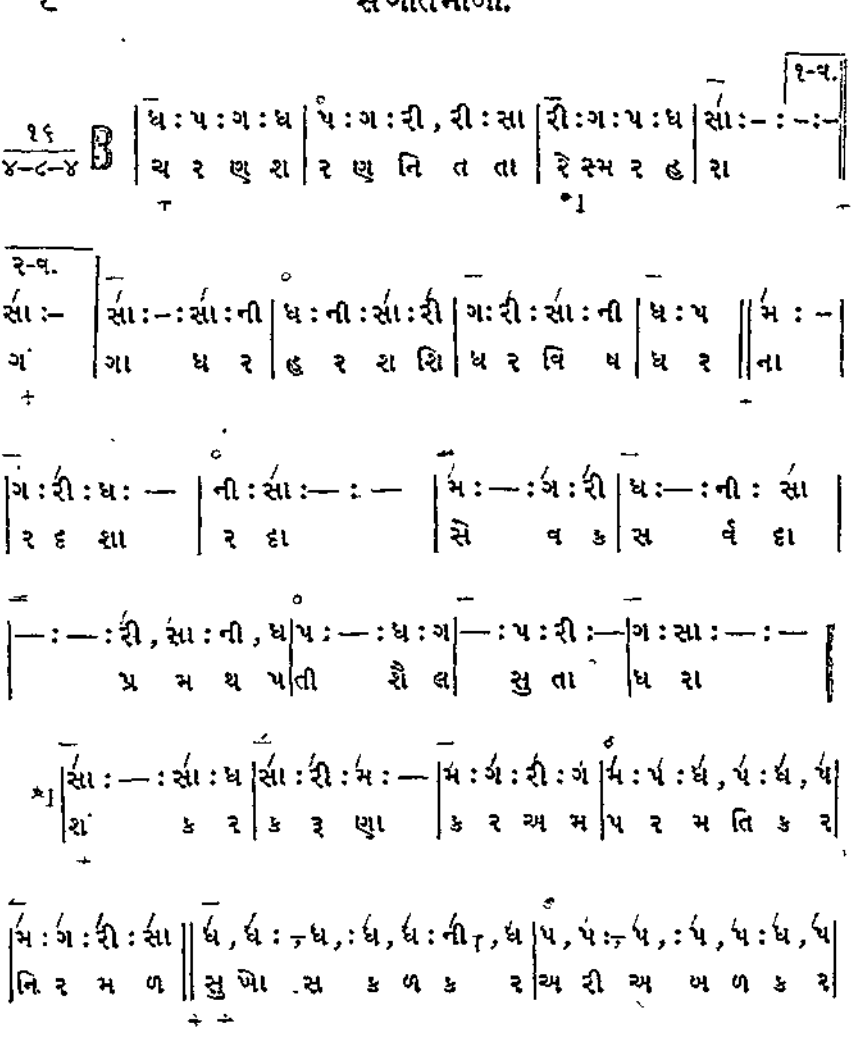

| મ, મ : ‿ મ, : મ, મ : પ, મ | ગ, ગ : ‿ ગ, : ગ, ગ : મ, ગ | રી, રી : ‿ રી, : રી, રી : ગ, રી |
| સ્નેહી સ બ ળ ક ર | કૃતી વિ મ ળ ક ર | ગ તી અ ચ ળ ક ર |

| સા : — : — : — | ૧-વ. | ૨-વ. | પ : — | ધ : સા : ની : રી | સા : ગ : રી : મ | ગ : પ : મ : ધ |
| તુ | | હે | જ ગ પં તિ | પ શુ પ તિ | શૈ લ પ તિ |

| પ : ની : ધ : સા | — : — : રી : — : | સા : — : ધ : — | પ : — : ગ : — |
| મ હા ચ તી | ભ | સ્મ અં | ગ ધ |

| સા : — : — : — |
| રા |

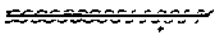

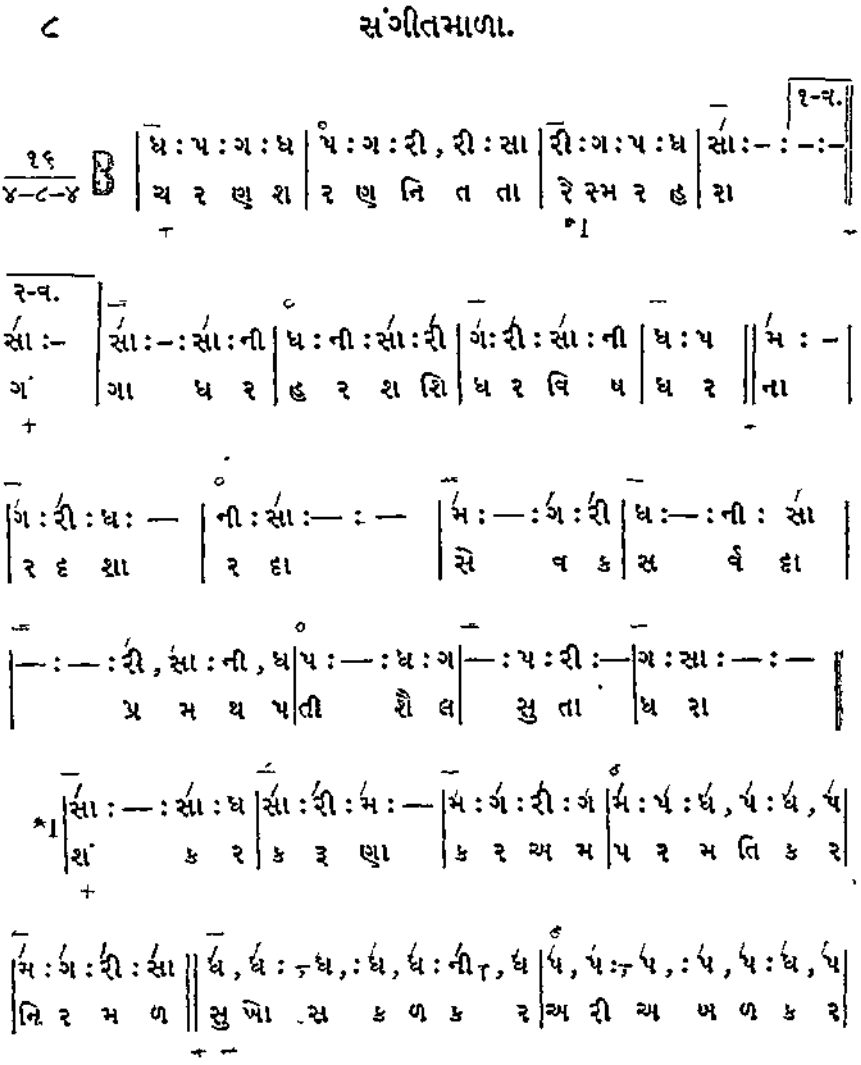
૧૬
૪–૮–૪
B
ધ : પ : ગ : ધ
ચ ર ણ શ
પ : ગ : રી , રી : સા
ર ણ નિ ત તા
રી : ગ : પ : ધ
રે સ્મ ર હ
સા :– : –
રા
૧-વ.
૨-વ.
સા :–
ગં
સા :– : સા : ની
ગા ધ ર
ધ : ની : સા : રી
હ ર શ શિ
ગ : રી : સા : ની
ધ ર વિ ષ
ધ : પ
ધ ર
મ : –
ના
ગ : રી : ધ : —
ર દ શા
ની : સા : — : —
ર દા
મ : — : ગ : રી
સે વ ક
ધ : — : ની : સા
સ ર્વ દા
— : — : રી , સા : ની , ધ
પ્ર મ થ પ
પ : — : ધ : ગ
તી શૈ લ
— : પ : રી : —
સુ તા
ગ : સા : — : —
ધ રા
*1
સા : — : સા : ધ
શં ક ર
સા : રી : મ : —
ક ર ણા
મ : ગ : રી : ગ
ક ર અ મ
મ : પ : ધ , પ : ધ , પ
પ ર મ તિ ક ર
મ : ગ : રી : સા
નિ ર મ ળ
ધ , ધ : ધ , : ધ , ધ : ની , ધ
સુ ખો સ ક ળ ક ર
પ , પ : પ , : પ , પ : ધ , પ
અ રી અ ભ ળ ક ર

મ́, મ́ : ‒ મ́, : મ́, મ́ : પ́, મ́	ગ́, ગ́ : ‒ ગ́, : ગ́, ગ́ : મ́, ગ́	રી́, રી́ : ‒ રી́, : રી́, રી́ : ગ́, રી́
સ્નેહી સ બ ળ ક ર	કૃતી વિ મ ળ ક ર	ગ તી અ ચ ળ ક ર

સાં : — : — : —	૧-વ.	૨-વ.	પ : —	ધ : સા : ની : રી	સાં : ગ : રી : મ	ગ : પ : મ : ધ
તુ			હે	જ ગ પં તિ	પ શુ પ તિ	શૈ લ પ તિ

પ : ની : ધ : સાં	— : — : રી́ : — :	સાં : — : ધ : —	પ : — : ગ : —
મ હા ચ તી	ભ	સ્મ અં	ગ ધ

સાં : — : — : —
રા

શિવ પ્રત્યે પ્રસન્ન થવાની પ્રાર્થના.

*રાગ ખમાચ કાફી, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, (પંજાબી ઠેકા.) માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્ય વિલંબિતકાળ.

પ્રસન્ન વદન કર મદહર મદના[૧], (૨)
પ્રસન્ન તવ મુખકર શશિધર મદહર મદના, (૨)
કરૂણા સદના[૨], ભાલ ત્રય નયન બિરાજે,
ગિરિવર અયના[૩],
અપર્ણા[૪] અરધાંગ સુરસરિ[૫] શિરધર. મદહર.—ટેક.

પળમાં ધનદ[૬] થયો ધનધારી, (૨)
કૃપાસિંધુ તેં દશ કંધને[૭], (૨)
મનવાંચ્છિત આપિયું, (૨)
હે દેવાધિ દેવા હું સેવા કરૂંછું, (૨)
કર દુર્લભ સુલભ તું પશુપતિ ત્રિપુરારિ, (૨)
તનથી મનથી ધનથી નમું તુજપદ અહિધર[૮]. મદહર. ૧

વિબુધ[૯] અસુર મળી મથન કરતાં દધિ[૧૦],
નિકળિયું મહાવિષ જોઇ સહુ ડરિયું, (૨)
સુરની વિનતિ કરણે કરિને નિજના કંઠમાં ધરિયું, (૨)
ભારતમાં પારથને[૧૧] અભય વિજય કર. મદહર. ૨

---

૧ કામદેવ ૨ ઘર. ૩ સ્થાન. ૪ પાર્વતી. ૫ ગંગા. ૬ કુબેર.
૭ રાવણને. ૮ નાગ ધરનાર. ૯ દેવ. ૧૦ સમુદ્ર. ૧૧ અર્જુન.

* આ ગાયનના અંતરાની શરૂઆતમાં એટલે "પળમાં ધનદ" એ શબ્દોથી શુદ્ધ ખમાચનું સ્વરૂપ થાયછે. જુઓ નોટેશન નિશાની. ×

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

ગ̄ : મ : પ : નીf	ધ̊ : પ : મ : ગ	સા̄ : ગ : મ : પ	નીf : ધ : પ : –
પ્ર સ ન્ન વ	દ ન ક ર	મ દ હ ર	મ દ ના

* 1

ગ̄ : મ : પ : નીf, નીf	ધ̊, પ : મ, ગ : પ, મ : ગ, રી	સા̄ : ગ : મ : પ	નીf : ધ : પ : –
પ્ર સન્ન ત વ	મુ ખ ક ર શ શિ ધ ર	મ દ હ ર	મ દ ના

* 2

નીf : ધ : પ : –	નીf : ધ : પ : –	મ : પ : ધ : સા̀	નીf : ધ : પ : મ	ગf : – : રી : –
ક રૂ ણા	સ દ ના	ભા લ ત્ર ય	ન ય ન બિ	રા જે

સા : રી : મ : પ	નીf : ધ : પ : —	ગ̀f : રી̀ : સા̀ : —	રી̀ : સા̀ : નીf : ધ
ગિ રિ વ ર	અ ય ના	અ પ ર્ણા	અ ર ધાં ગ

સા̀, નીf : ધ, પ : મ, ગ : રી, સા	સા̄ : ગ : મ : પ	નીf : ધ : પ : —
સુ ર સ રિ શિ ર ધ ર	મ દ હ ર	મ દ ના

* 1

પ, ધ	સા̀ : –, ગ̀, : રી̀, સા̀ : –, ની	સા̀ : – : – : –, ની,	સા̀ : –, રી̀, : સા̀, નીf : –
પ ળ	માં ધ ન	દ ય	યો ધ ન ધા

| ધ : — : — | ધ , ની ƒ | રી : સા , રી : — : સા , ની | સા : ની , સા : — : ધ , ની ƒ |
| રી | કૃ પા | સિં ધુ તેં દ શ | કં ધ ને કૃ પા |

| રી : સા , રી : — : સા , ની | સા : ની , સા : — : ધ , ની ƒ | સા : ધ , સા : ની ƒ , ધ : પ |
| સિં ધુ તેં દ શ | કં ધ ને મ ન | વાં ચ્છિ ત આ પિ યું |

| ધ , ની ƒ : સા : ધ , સા : ની ƒ , ધ | પ : ‒ પ , : ગ , ગ : ‒ સા , | રી , રી : ‒ ની , : સા , સા : ‒ ની , |
| મ ન વાં ચ્છિ ત આ પિ | યું હે દે વા ધિ | દે વા હું સે વા ક |

| ધ , ધ : ‒ ધ , : ગ , ગ : ‒ સા | રી , રી : ‒ ની , : સા , સા : ‒ ની , | ધ , ધ : પ , પ : સા , સા : સા , સા |
| રૂં છું હે દે વા ધિ | દે વા હું સે વા ક | રૂં છું ક ર દુ ર લ ભ |

| સા , સા : સા , સા : ની ƒ , ની ƒ : ની ƒ , ની ƒ | ધ , ધ : ધ : પ : પ , પ | સા , સા : સા , સા : સા , સા : સા , સા |
| સુ લ ભ તું પ શુ પ તિ | ત્રિ પુ રા રી ક ર | દુ ર લ ભ સુ લ ભ તું |

| ની ƒ , ની ƒ : ની ƒ , ની ƒ : ધ , ધ : ધ | પ : ગ , મ : પ : મ , પ | ધ : પ , ધ : ની ƒ : ધ , ની ƒ |
| પ શુ પ તિ ત્રિ પુ રા | રી ત ન થી મ ન | થી ધ ન થી ન મું |

| સા , ની ƒ : ધ , પ : મ , ગ : રી , સા | સા : ગ : મ : પ | ની ƒ : ધ : પ : — |
| તુ જ પ દ અ હિ ધ ર | મ દ હ ર | મ દ ના |

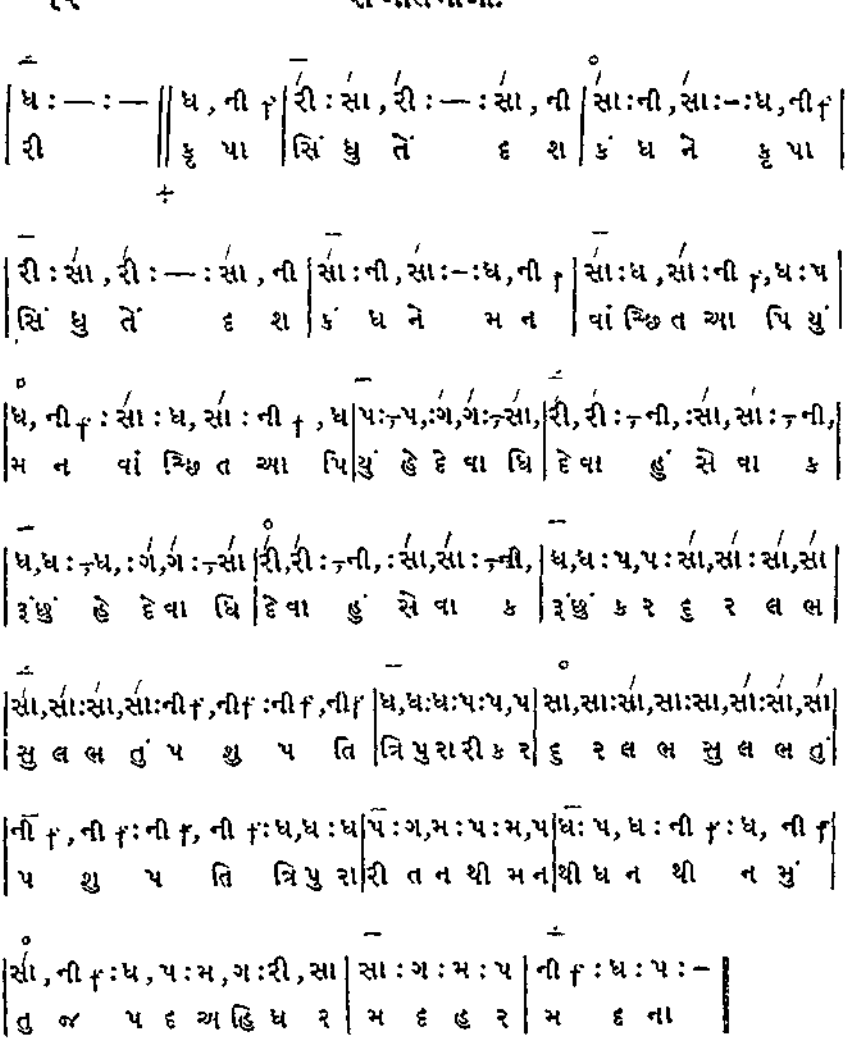

૨ | મ,મ:મ,મ | મ,મ:મ,ગ ઁ :રી,ગ ઁ :ગ ઁ ,ગ ઁ | ગ ઁ ,ગ ઁ :ગ ઁ ,રી:સા,રી:રી,સા |
| વિબુ ધ અ | સુ ર મળિ મ થ ન ક | ર તાં દ ધિ નિ ક ળિ યું |

| ની ઁ ,સા:સા,ની ઁ :ધ,ની ઁ :ની ઁ ,ધ | પ , મ : મ | ગ , મ : પ | મ,પ:ધ:પ,ધ:ની ઁ |
| મ હા વિ ષ જો ઇ સ હુ | ડ રિ યું | સુ ર ની | વિ ન તી ક ર ણે |

| ધ,ની ઁ :સા:ની ઁ ,સા:રી | સા,રી:ગ:રી,ગ:મ | ગ,મ:પ:મ,પ:ધ | પ,ધ:ની ઁ :ધ,ની ઁ :સા |
| ક રિ ને નિ જ ના | કં ઠ માંધ રિ યું | સુ ર ની વિ નતી | ક ર ણે ક રિ ને |

| ની ઁ ,સા:રી:સા,રી:ગ | રી,ગ;મ:મ:ગ ઁ ,રી | સા:રી,ગ ઁ :રી,સા:ની ઁ |
| નિ જ ના કં ઠ માં | ધ રિ યું ભા ર ત | માં પા ર થ ને |

| સા,રી:સા,ની ઁ :ધ,પ:મ,ગ | સા:ગ:મ:પ | ની ઁ :ધ:પ:— |
| અ ભ ય વિ જ ય ક ર | મ દ હ ર | મ દ ના |

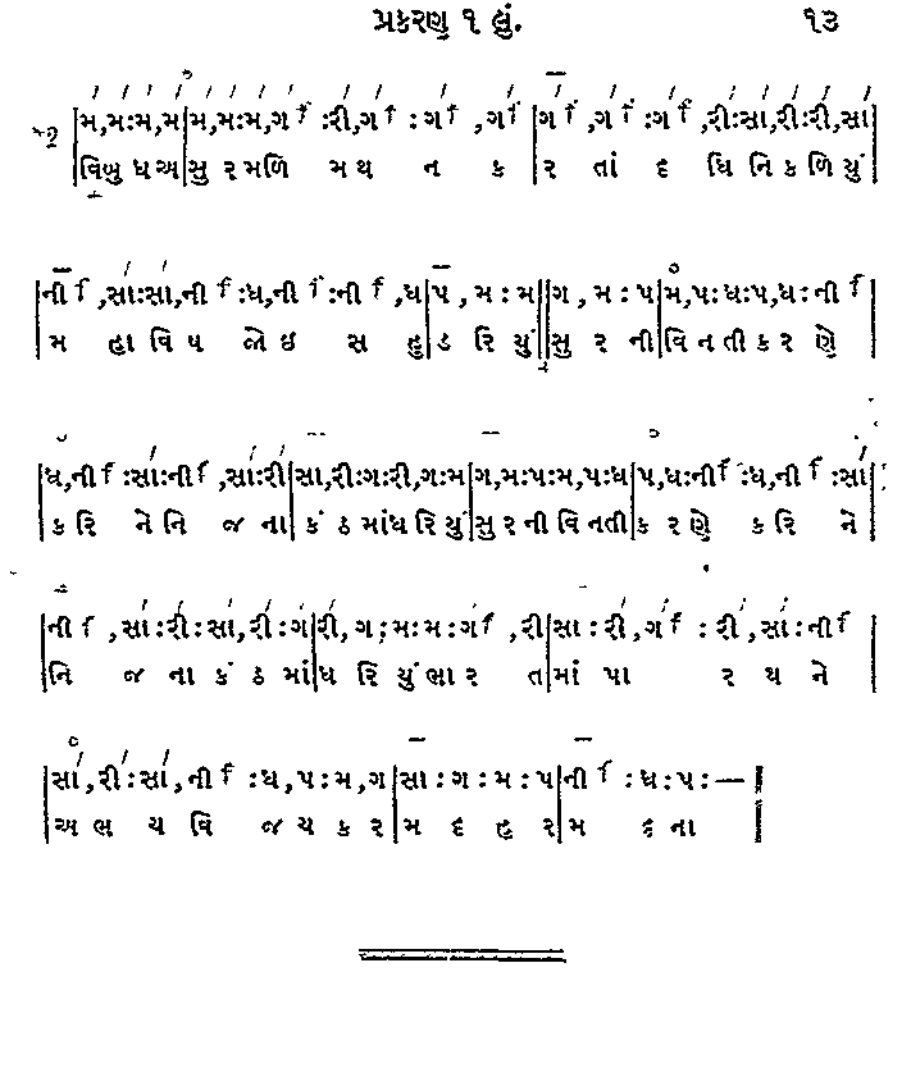

ઈશ્વરસ્તુતિ.

*રાગ મેઘ, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યદ્રુતકાળ.

કરૂં મનન, કરૂં મનન, કરૂં મનન, હું તારૂં તારૂં ; (૨)
તારૂં નિત્યે પ્રીતે ચિત્તે અંતે અંતે ધ્યાન ધારૂં. કરૂં.—ટેક.

અંતર માંહિ નિરંતર નીતિ ; (૨)
પ્રગટ તું કરજે પ્રભુ ધરિ પ્રીતી, (૨)
દુઃખ હરિ સુખ કરજે,
યશભરિ મુદ[૧] ભરજે,
જય જય જય કરજે,
જગદા ધારા. કરૂં. ૧

---

૧. હર્ષ.

* આ ગાયનમાં છેવટે "જગદાધારા" એ વાક્યમાં રાગ કલ્યાણનું મિશ્રણ થાયછે. જુઓ નોટેશનમાં નિશાની— ×

૧૬ / ૪-૮-૪ B

| પ : સાં : — : રીં | સાં : સાં : પ : ની ſ | — : ની ſ : ની ſ : ની ſ |
| ક રૂં મ | ન ન ક રૂં | મ ન ન |

| મ : પ : — : મ | ગ ſ : રી : સા : — | ની : — : સાં : — | ની ſ : પ : ની : — |
| ક રૂં મ | ન ન હું | તા રૂં | તા |

| સાં : — : ની ſ : પ || ની : — : સાં : — | ધ : — : ની ſ : — | પ : — : ધ : — | મ : — : પ : — |
| રૂં || તા રૂં | નિ ત્યે | પ્રી તે | ચિ ત્તે |

| ગ : — : મ : — | રી : — : ગ ſ : — | સા : — : રી : — | ની : — : સા : — |
| ખં તે | અં તે | ધ્યા ન | ધા રૂં |

૧ | મ : — : પ : પ | ની ſ : પ : ની : ની | સાં : — : સાં : સાં | સાં : ની : સાં : — ||
| અં ત ર | માં હિ નિ | રં ત ર | ની તી ||

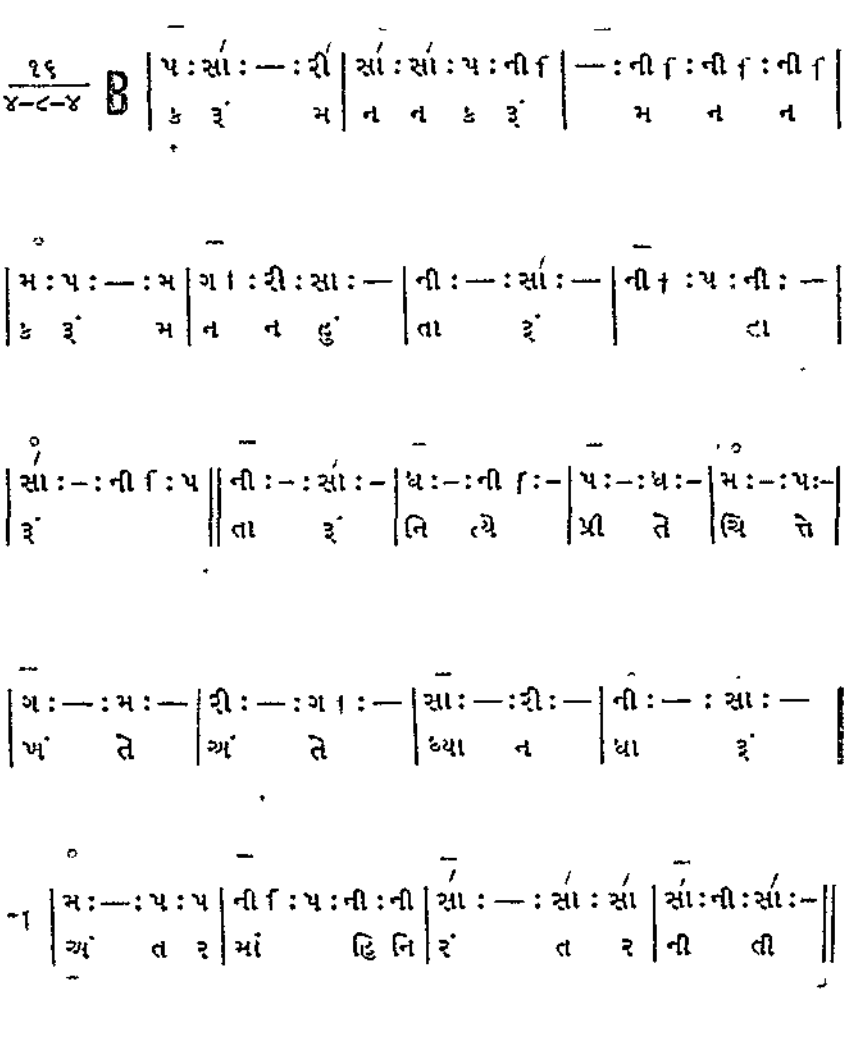

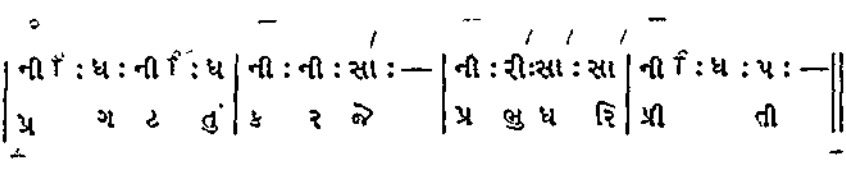
નીં : ધ : નીં : ધ | નીં : નીં : સાં : — | નીં : રીં : સાં : સાં | નીં : ધ : પ : —
પ્ર ગ ટ તું | ક ર જે | પ્ર ભુ ધ રિ | પ્રી તી
નીં : નીં : નીં : નીં | નીં : નીં : નીં : નીં | સાં : — : — : — | પ : પ : પ : પ
દુઃ ખ હ રિ | મુ ખ ક ર | જે | ય શ ભ રિ
પં : પ : પ : પ | ધં : — : — : — | મં : મં : મં : મં | મં : મં : મં : મં | પં : — : — : —
મુ દ લ ર | જે | જ ય જ ય | જ ય ક ર | જે
ગં : — : ગં : — | પં : — : — : — | ગં : — : રીં : — | સાં : — : — : —
જ ગ | દા | ધા | રા

ગુણકથનપૂર્વક ઈશ્વરસ્તુતિ :

રાગ ખમાચ, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

પ્રભુ પરમ પવિત્ર ગુણ તારા,
અંતર માંહિં ધ્યારા ; (૨)
મનકામ, પૂરો હામ, સુખ ધામ, પ્યારા. પ્રભુ—ટેક.

ધ્યાન ધરીને, અસુરઅરિને[૧], (૨)
નમિ નમિ લાગું પાય, માગું રહાય, ભ્રમ જાય ; (૨)
જગ બંધન હરનારા. પ્રભુ. ૧

દીન બંધુ તારો મને ભવસિંધુ,[૨] (૨)
કરું ભજન હું નિત્યે વિમળ મનથી,
પાપો, તાપો, કાપો ;
ઉર આપ, હે જગતાત, વસો મ્હારા. પ્રભુ. ૨

---

૧ દાનવોના શત્રુને—અર્થાત્—વિષ્ણુને. ૨ સંસારરૂપી સમુદ્ર.

૧૬ / ૪-૮-૪ B ધ, પ : ધ | ની† : રી : સા : ની† | ધ : પ : મ : ગ | મ : ગ† : રી : ની | સા : —
પ્ર ભુ | પ ર મ પ | વિ ત્ર ગુ ણ | તા | રા

*1.2,

૧-વ. | ગ† : રી : સા : — | મ : — : ધ : ની | સા : ની : સા : — | સા : ની : સા : રી | સા : ની† : ધ : —
તા રા | અં ત ર | મા રા | ન

પ : પ : પ : પ
ય શ ભ રિ

| ની : સા : રી : — | સા : ની : સા : — | ની† : ... | સા : —
| મ ન કામ | પુ રો હામ મ : મ : મ | મ : મ ... | રા
જ. ય જ

*1 | : સા : ની : સા | રી : — : રી : — | : ની, સા : ની : સા | રી : — : રી : —
ધ્યા ન ધ | રી ને | અ સુ ર અ | રી ને

| સા : ની : સા : ની | રી : રી : સા : — | ની† : ની† : ની† : — | સા : ની† : ધ : —
ન મિ ન મિ | લા ગું પાય | મા ગું સ્હાય | બ્ર મ જાય

| સા : ની : સા : — | ની† : ધ : પ : ધ | ની† : ગ† : રી : ની | સા : —
જ ગ બં | ધ ન હ ર | ના | રા

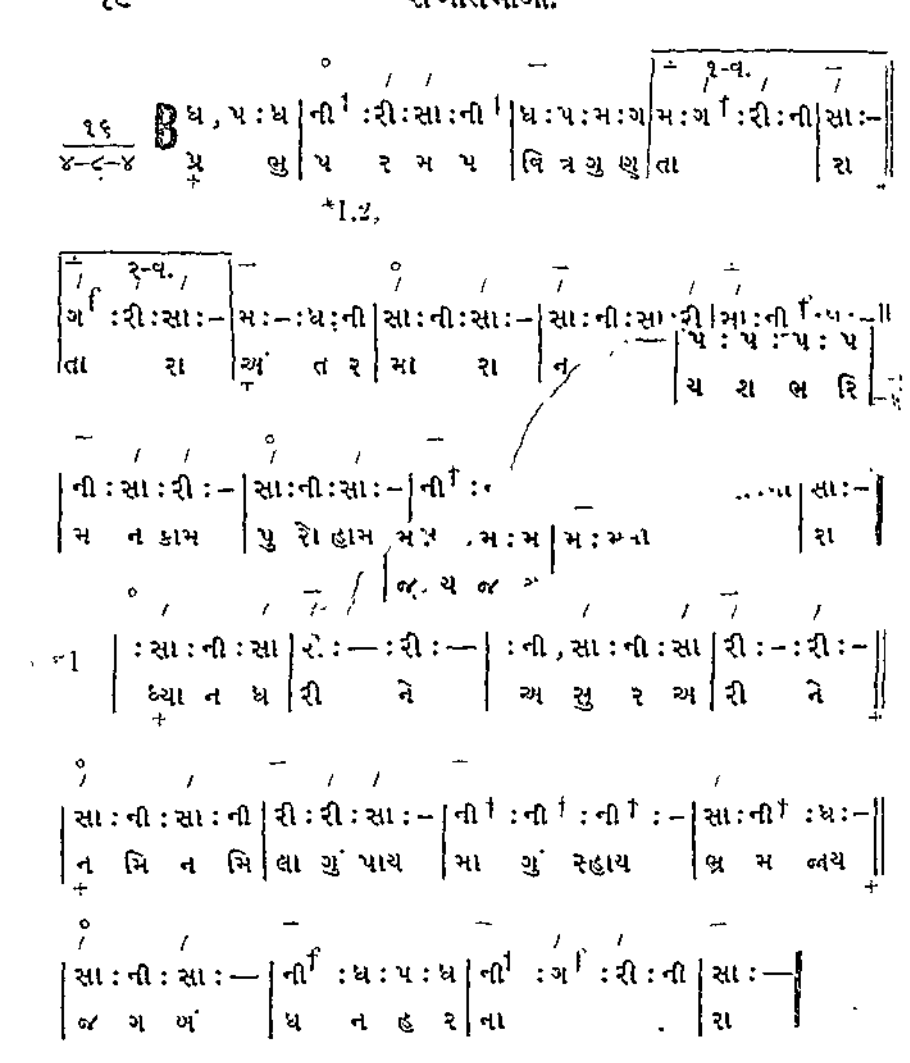

| સાં : મ : ગ : મ | રી : ગ : સા : રી | સા : ની : ધ : ની | સાં : — : — : — ||
| દી ન બં ધુ | તા રો મ ને | ભ વ સિં | ધુ ||

| નીં f : ની f : — : ની f | નીં f : ની f : ની f : — | ની f : — : ની f : — | : ની f : ની f : ની f |
| પ્રભુ પરમ ભ | જ ન હું | નિ ત્યે | વિ મ ળ |

અંતર મારા નહિં

મનકામ, પૂં : રો હામ, સુખ : — | ની : — : સા : — | — : — : — : — |
| મ ન થી અસુરઅરિને, | મા પો |

ગાગું સ્હાય, ભ્રમ

| ની f : — : ની f : — | — : — : — : — | સા : ની f : ધ : — | — : — : ની : સાં |
| તા પો | | કા પો | ઉ ર |

| રી : — : સાં : ની , ની | સાં : — : ની f : ધ | ની f : ગ , : રી : ની | સાં : — ||
| આપ હે જ ગ | તાત વ સો | મ્હા | રા ||

પ્રભુ પાસે ભક્તની દીનતા.

રાગ કાલિંગડા ભૈરવ, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

માગું હું ક્ષમા માગું, (૨)
સુર નરવર[૧] ! ચરણે તારે નિત લાગું. માગું.—ટેક.

પુરણ પાપી નાથ હું તો, ત્રિવિધિ તાપ હરણ કરણ તું તો, (૨)
તરણ તારણ, ધરણિ ધરણ ; (૨)
શરણ ગ્રહણ કરૂં તન અરપણ ;
દિલથી દોષો સહુ ત્યાગું. માગું. ૧

હે અવિકારી ? હું છું વિકારી, (૨)
કીધાં મેં ભારી, કુકર્મો આવારી, લ્યો ઉદ્ધારી,
ઉર અરજ ધરો મારી, (૨)
દિલ ધારી સકળ અઘ[૨] નિવારિ સુધારિ સમારિ લે, (૨)
શુચિ મતિથી, ગુણ ગતિથી, શુભ કૃતિથી, અતિ રતિથી[૩], નિત પ્રતિથી હું, (૨)
પદરજ અનુરાગું[૪]. માગું. ૨

---

૧ દેવ અને મનુષ્યમાં શ્રેષ્ઠ. ૨ પાપ. ૩ અતિ પ્રીતિથી. ૪ ઈચ્છું.

૧૬ / ૪-૮-૪ **B**

* આ ઠેકાણે બે તૃતીયાંશ માત્રા છે એટલે બે માત્રાના સરખા ત્રણ ભાગ થયેલા છે.

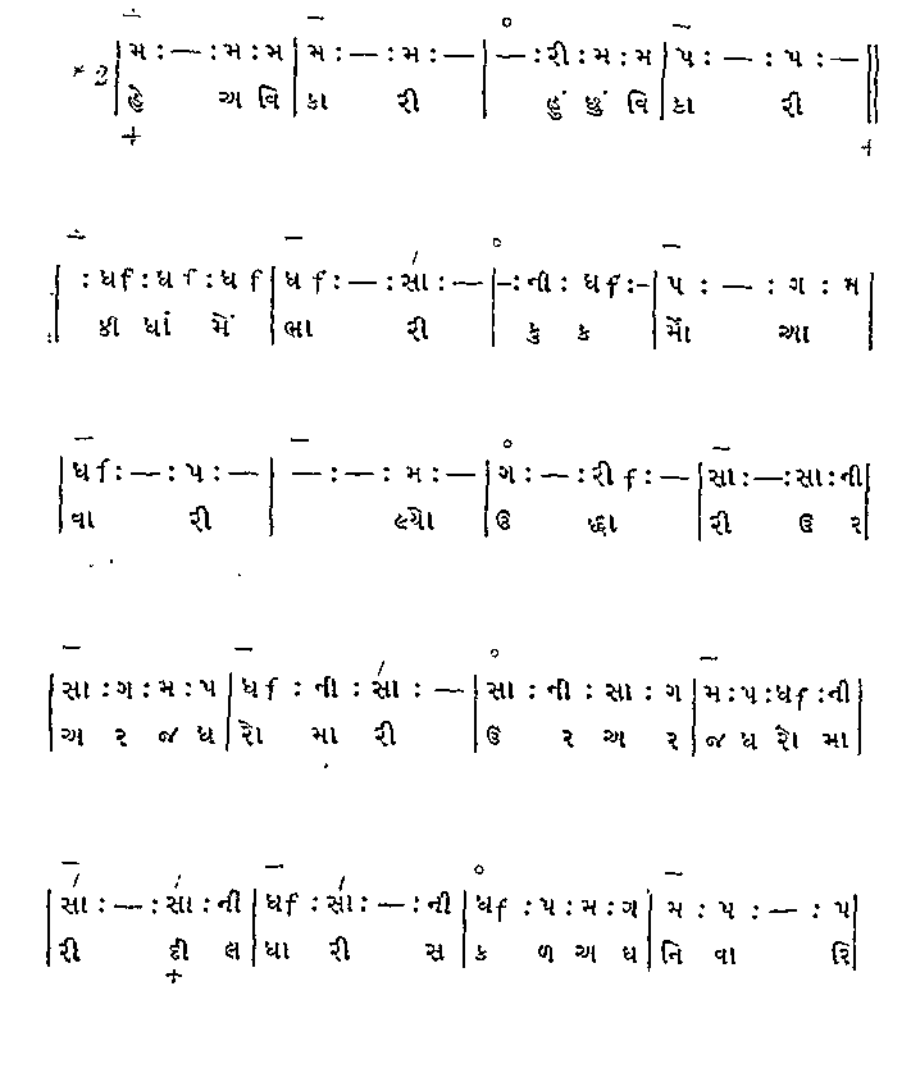
મ : — : મ : મ | મ : — : મ : — | — : રી : મ : મ | પ : — : પ : — ||
હે અ વિ | કા રી | હું છું વિ | કા રી
: ધf : ધ f : ધ f | ધ f : — : સા : — | : ની : ધ f : — | પ : — : ગ : મ |
કી ધાં મેં | ભા રી | કુ ક | મો આ |
ધ f : — : પ : — | — : — : મ : — | ગ : — : રી f : — | સા : — : સા : ની |
વા રી | ન્યો | ઉ છા | રી ઉ ર |
સા : ગ : મ : પ | ધ f : ની : સા : — | સા : ની : સા : ગ | મ : પ : ધ f : ની |
અ ર જ ધ | રો મા રી | ઉ ર અ ર | જ ધ રો મા |
સા : — : સા : ની | ધ f : સા : — : ની | ધ f : પ : મ : ગ | મ : પ : — : પ |
રી દી લ | ધા રી સ | ક ળ અ ધ | નિ વા રિ |

ધ$_f$: ધ$_f$: — : ધ$_f$	ની : ની : — : ની	સાં : —	સાં : ની	સાં : ની : ધ$_f$: —
સુ ધા રિ	સ મા રિ	લે	શુ ચિ	મ તિ થી

ની : ધ$_f$: ની : ધ$_f$	પ : — : ધ$_f$: પ	ધ$_f$: પ : મ : —	પ : મ : પ : મ
ગુ ણ ગ તિ	થી શુ ભ	કૃ તિ થી	અ તિ ર તિ

ગ : — : મ : ગ	મ : ગ : રી$_f$: —	સાં : —	સાં : ની	ધ$_f$: પ : મ : ગ	મ : પ : —
થી નિ ત	પ્ર તિ થી	હું	પ દ	ર જ અ નુ	રા ગુ

પ્રકરણ ૨ જું.

સદ્‌બોધ.

કુસંગીને શિક્ષા.

(કુસંગથી શુદ્ધ રીતે કુકર્મ કરનાર પુત્ર પ્રત્યે પિતાના વચન).

રાગ ધન્યાશ્રી, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

દુષ્ટ કુસંગથી તું તો આવાર શું કરે,
શું કરે રેખરે, (૨) નીચ ના ડરે, ના ડરે, ના ડરે. દુષ્ટ.—ટેક.

ઇશથકી[૧] નહિં કંઇ છે અજાણ, (૨)
સત્ય વાત માન, માન; (૨)
સમજ નીતિની રીત, તજી અનીતી પ્રીત,
સર્વ સારૂ તું ઉચ્ચાર, કૃત્ય જે કીધાં;
મસ્ત બની કેમ છળ, પાપી કરે પળ પળ,
કુસંગનાં કટુ[૨] ફળ, જગ જાણેછે સકળ; જો, જો, જો;
આ વાણી, દીલ આણી, લે જાણી, હાં હાં; (૨)
જે કરે, તે ભરે, ના ફરે. દુષ્ટ. ૧

---

૧ પરમેશ્વરથી. ૨ કડવાં.

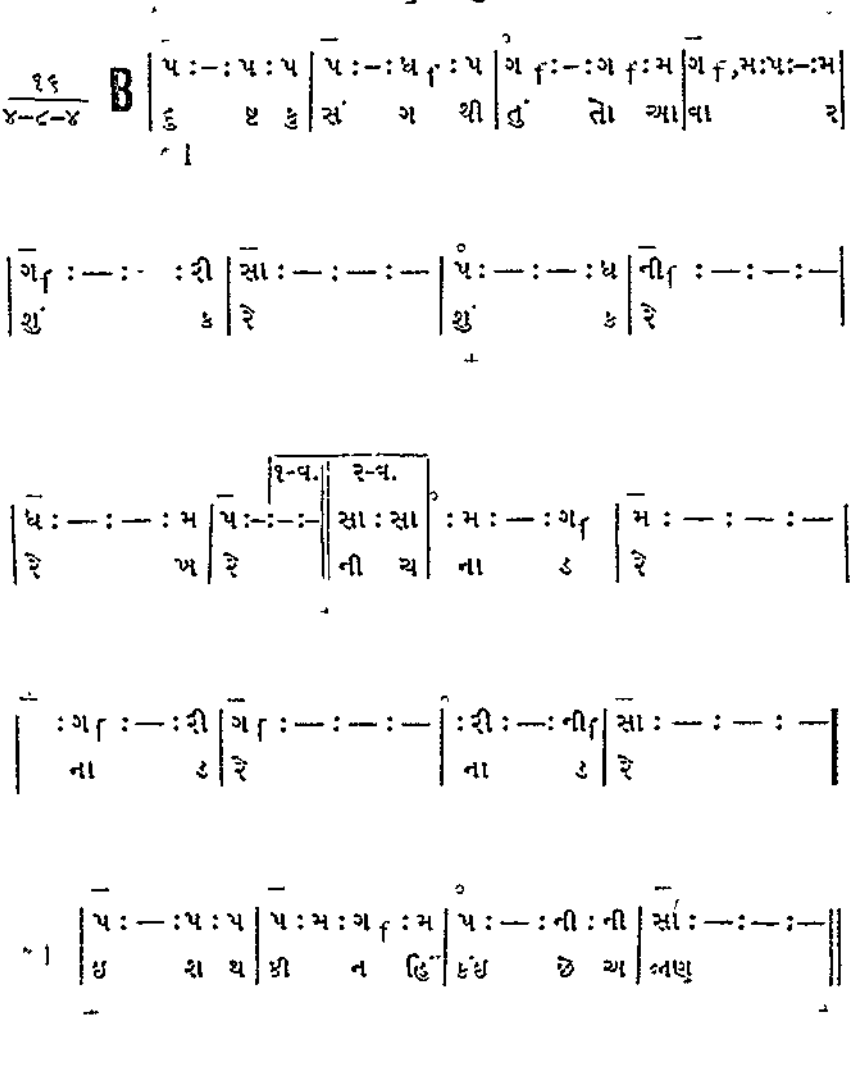
૧૬
૪–૮–૪
B
૧-વ.
૨-વ.

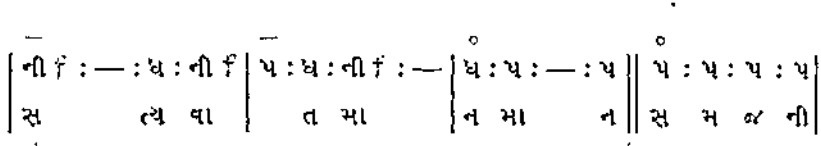
નીં : — : ધ : નીં
સ ત્યે વા
પ : ધ : નીં : —
ત મા
ધ : પ : — : પ
ન મા ન
પ : પ : પ : પ
સ મ જ ની

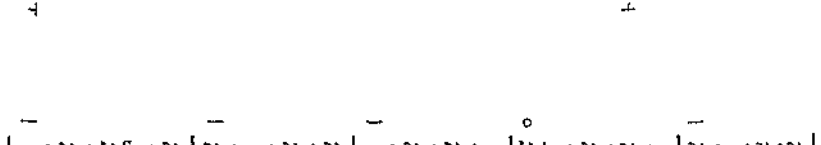
— : પ : ધાં : પ
તિ ની
મ : — : પ : પ
રીત ત જી
— : પ : પ : —
અ ની
ધ† : પ : મ : —
તી પ્રીત
મ : — : મ : મ
સ ર્વ સા

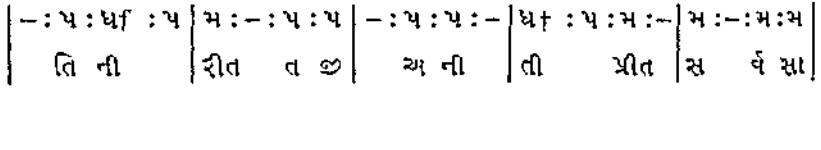
— : મ : પ : મ
ફ તું ઉ
ગં : — : — : —
ચાર
મ : — : ગ† : રી
દ્ર ત્ય જે
— : નીં : સાં : —
કી ધાં

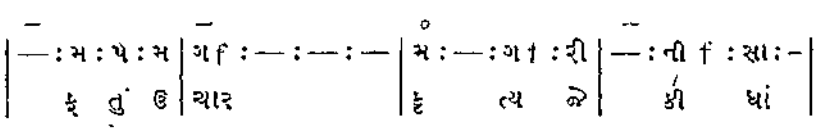
પ : પ : પ : પ
મ સ્ત ળ નિ
પ : પ : ધ : પ
કે મ છ ળ
મં : મ : મ : મ
પા પી ક રે
મ : મ : પ : મ
પ ળ પ ળ
ગં : ગા : ગં : ગાં
કુ સે ગ નાં

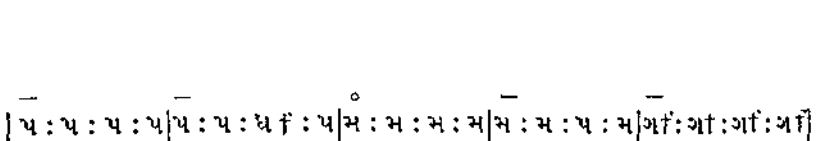
ગ† : ગ† : મ : ગ
ક કુ ફ ળ
રીં : રી : રી : રી
જ ગ જ ણે
રી : રી : ગ† : રી
છે સ ક ળ
સા : — : રી : નીં
જો જો

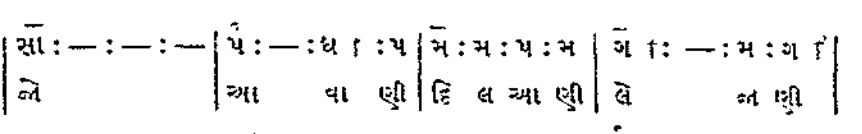
સા : — : — : — | પ : — : ધ ા : પ | મ : મ : પ : મ | ગ ા : — : મ : ગ ા |
લે | આ વા ણી | દિ લ આ ણી | લે ન ણી |

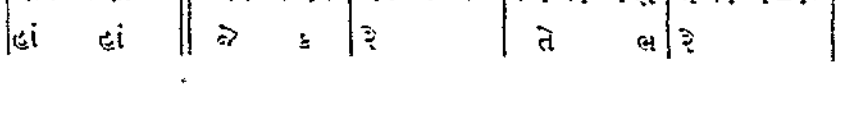
દી : — : સા : — || : મ : — : ગ ા | મ : — : — : — | : ગ ા : — : રી | ગ ા : — : — : — |
હાં હાં | જે ક | રે | તે લ | રે |

: રી : — : ની ા | સા : — : : — |
ના ફ | રે |

કુસંગીને તિરસ્કાર.

(કુસંગથી પરાભવ પામેલા રાવણ પ્રત્યે વિભીષણના વચન).

રાગ બિરવો, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

ગતિ તુજ ગઈ, સુમતિ દૂર થઇ ; (૨)
ઉત્તમતા અંગથી, છુટી નીચ સંગથી,
અનંગના[૧] રંગથી, જા-જા-તું જા. ગાત.—ટેક.

અધર્મી અનીને, પડયો દુઃખ પાશે[૨] ; (૨)
દૈવથી ન ડરિયો, પ્રેમ પરહરિયો[૩], વિણમોતે મરિયો,
જા-જા-જા-તું-જા ;
મારી વાણી માની નહીં તેં તો સાચી જાણી નહીં. (૨) ગતિ. ૧

---

૧ કામદેવના. ૨ ફંદમાં. ૩ ત્યાગ કર્યો.

૧૬ / ૪–૮–૪ **B** | સા : ગ† : રી : ગ† | સા : રી : – : સા | ની : ની : સા : ની | ધ† : પ : – : – ||
| ગ તિ તુ જ | ગ ઇ સુ | મ તિ દુ ર | થ ઇ ||

* 1.

| સા : સા : ગ : ગ | મ : ગ : મ : – | સા : સા : ગ : ગ | મ : ગ : મ : – | સા : સા : ગ : ગ |
| ઉ ત્ત મ તા | અં ગ થી | છુ ટી ની ચ | સં ગ થી | અ નં ગ ના |

| મ : ગ : મ : — | પ : — : મ : ગ† | – : રી : સા : — ||
| રં ગ થી | જા જા | તુ જા ||

1 ની | સા : ગ : – : મ | પ : – : – : – | – : – : પ : – | – : – : – : મ | ગ : મ : – : મ |
અ | ધ મીં બ | ની | ને | પ | ડયો દુઃ ખ |

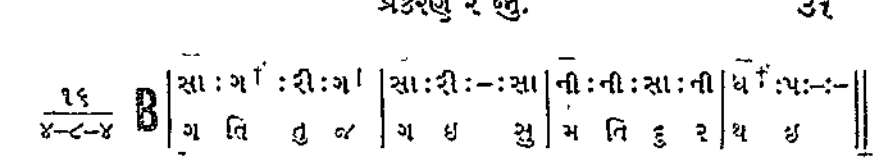

| ગ, મ : પ : – : મ | ગ† : રી : સા : – | ૧-વ. – : – : – | ૨-વ. મ : મ : ગ : ગ | મ : ગ : મ : – |
| પા | શે | | દૈ વ થી ન | ટ રિ યો |

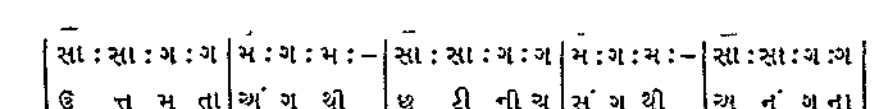

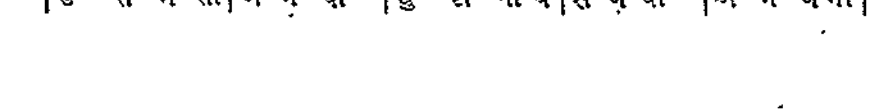

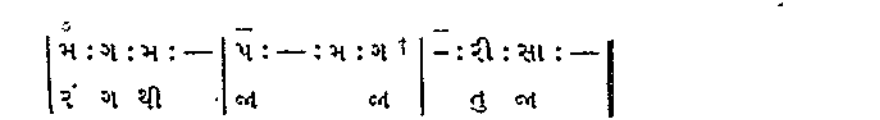

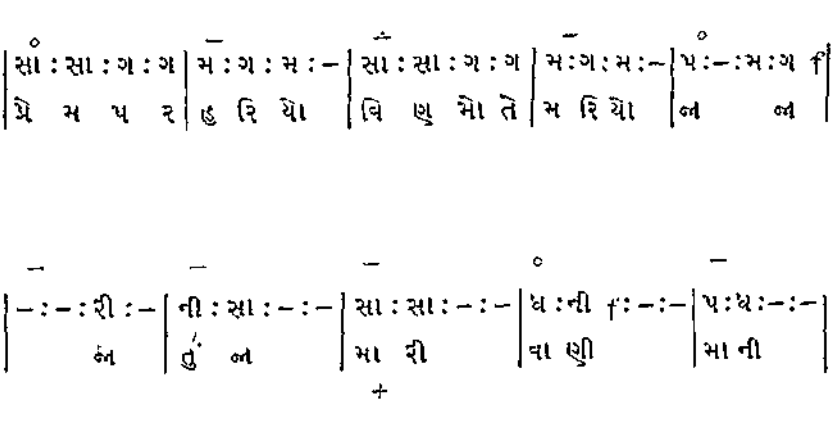
સા : સા : ગ : ગ | મ : ગ : મ : – | સા : સા : ગ : ગ | મ : ગ : મ : – | પ : – : મ : ગ |
પ્રે મ પ ર | હ રિ યો | વિ ણુ મો તે | મ રિ યો | ન ન |
– : – : રી : – | ની : સા : – : – | સા : સા : – : – | ધ : ની : – : – | પ : ધ : – : – |
ન | તું ન | મા રી | વા ણી | મા ની |
મ : પ : – : – | ગ : મ : – : – | રી : ગ : – : – | સા : રી : – : – | ની : સા : – : – |
ન હિં | તેં તો | સા થી | ન ણી | ન હીં |

કપટી મનુષ્યને શિક્ષા.

(નંદરાજાના કપટી મંત્રી પ્રત્યે ચતુર ચાણક્યના વચન).

રાગ જંગલા, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

છળ મુજથી તું, છોડિ દે ; (૨)
છે હાણ, મહાન,[૧] કહ્યું માન ; (૨) : છળ.—ટેક.
થૈશ હેરાન, પરેશાન, હે નાદાન. (૨) છળ. ૧

મન મેલું મુખ મધુરી વાણી ; (૨)
વિષઘટ[૨] પર અમૃત ગતિ જાણી ; (૨)
પાપી તું પ્રાણી, લે દીલ જાણી ; (૨)
પડી પિછાણ, બન્યો બેભાન, તું છો શેતાન. (૨) છળ. ૨

---

૧ મોટી. ૨. ઝેરનો ઘડો.

૧૬ / ૪–૮–૪ B | ની : સા : રી : સા | ની f : ધ : ની f : – | – : પ : – : ધ | સા : – : – : – ||
| છ ળ મુ જ | થી તું | છો ડિ | દે ||

* 1, 2.

| : : સા : — | રી : — : — : ની f | સા : — : ની f : ની f | ધ : — : — : — ||
| છે | હાણ મ | હાન ક હ્યું | માન ||

* 1 | : : સા : સા | રી : – : ની f : ની f | સા : – : ની f : ની f | ધ : – : – : – ||
| થૈશ હે | રાન પ રે | શાન હે ના | દાન ||

* 2 | ધ : ની f : ગ f : – | રી : – : રી : રી | ગ f : રી : ગ f : સા | ગ f : રી : સા : – ||
| મ ન મે | લું મુ ખ | મ ધુ રી | વા ણી ||

| સા : સા : મ : મ | ગ : ગ : ગ : — | મ : પ : મ : મ | ગ f : રી : સા : — ||
| વિ ષ ઘ ટ | પ ર અ | મૃ ત ગ તિ | જા ણી ||

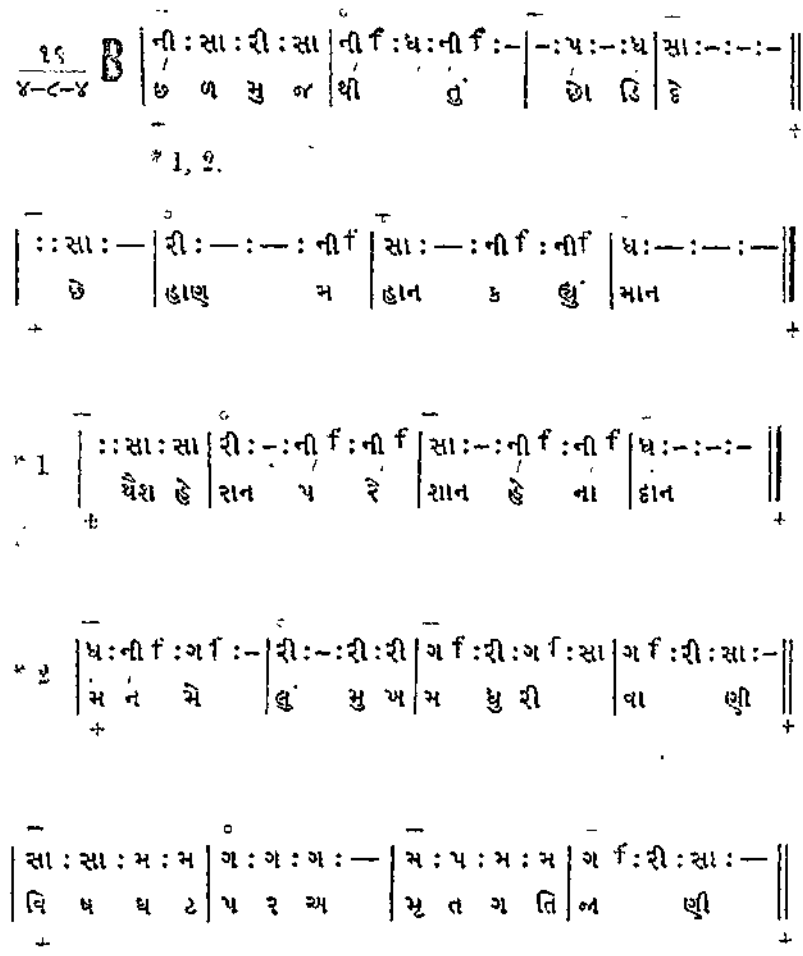

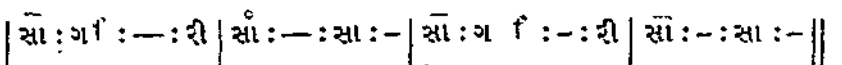
સા : ગ઼ : — : રી | સાં : — : સા : — | સા : ગ઼ : — : રી | સા : — : સા : —
પા પી તું | પ્રા ણી | લે દી લ | લ ણી

રી : પ : — : મ | પૈ : — : — : — | ગ઼ : મ : — : ગ | મ : — : — : —
પ ડી પિ | છાણુ | બ ન્યો બે | ભાન

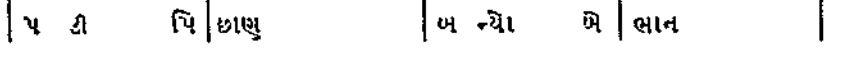
રી : ગ઼ : — : મ , ગ઼ | રીં : — : — : — | રી : પ : — : મ | પ : — : — : — | ગ઼ : મ : — : ગ
તું છા શે | તાન | પ ડી પિ | છાણુ | બ ન્યો બે

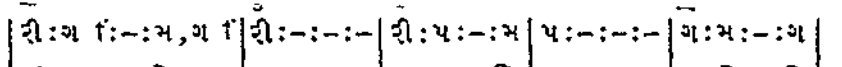
મં : — : — : — | રી : ગ઼ : — : મ , ગ઼ | રી : — : — : —
ભાન | તું છા શે | તાન

અસત્યવાદીને બોધ.

* (અસત્યવાદી અને દુરાચારી વેનરાજા પ્રત્યે તેના પિતા અંગરાજાનો ઉપદેશ).

રાગ બરવા, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

વિચારિને સુધાર તું (૨) જુઠું નહીં બોલ તું જરી; (૨) વિચારીને—ટેક.

પ્રમાણિકપણું તું, ગ્રહી લે ઘણું તું, (૨)
કપટની ગ્રંથિ[૧] ઉર થકિ બોલ; (૨)
વધશે તારો તોલ; (૨)
સત્ય હું વદું, ફરિ ફરિ, સત્ય હું વદું. વિચારિને. ૧

હરિશ્ચંદ્ર જેવા મહા ધર્મના ધુરંધર; (૨)
સત્યના વચને, રાજપાટ ન રાખ્યું, દૈવે દુઃખ જે નાંખ્યું,
કરિ સહન સાંખ્યું, પણ મિથ્યા ન ભાખ્યું. (૨) વિચારિને. ૨

સત્યથી નિશ્ચય સહુનો આખર જય થાય; (૨)
સત્ય આ વાણી, માનિ લે, માનિ લે, (૨) વિચારિને. ૩

---

* આ કથા શ્રીમદ્‌ભાગવતમાં છે. ૧ ગાંઠ.

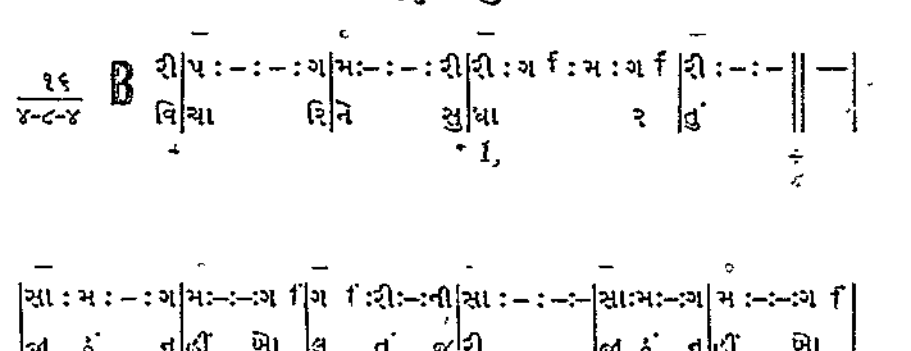
૧૬
૪-૮-૪
B
રી|પ :–:–:ગ|મ:–:–:રી|રી :ગ f :મ :ગ f |રી :–:– ‖ —
વિ|ચા રિ|ને સુ|ધા ૨ |તું
* 1,
સા :મ :–:ગ|મ:–:–:ગ f|ગ f :રી:–:ની|સા :–:–:–|સા:મ:–:ગ|મ :–:–:ગ f
જા હું ન|હીં બો|લ તું જ|રી|જા હું ન|હીં બો
* 2,
ગ f :રી:–:ની|સા :–:–
લ તું જ|રી
* 3,
* 1, ની|સા :ગ :–:મ|પ :–:–:–|–:–:પ :–|–:–:–:મ|ગ :મ :–:મ
પ્રે|મા ણિ ક પ|ણું|તું|ગ્ર|હિ લે ધ
ગ :મ :પ :મ|ગ f :રી :સા :–|–:–:–:ની|સા :ગ :–:મ|પ :–:–:–|–:–:પ :–
ણું|તું|પ્રે|મા ણિ ક પ|ણું|તું

-:-:-:મ	ગ:મ:-:મ	ગ f :-:-:રી	સા:-:સા:સા	ગ:ગ:ગ:ગ	ગ:ગ:રી:ગ
ગ્ર	હિ લે ધ	ણું	તું ક પ	ટ નિ ગ્રં થિ	ઉ ર થ કી

મ:-:-:-	-:-	રી:રી	ગ f:-:-:-	-:રી:સા:રી	ગ f:-:-:-	-:-	-:-
ખોલ		વ ધ	શે	તા રો	તોલ		

: : : ગ f	ગ f :રી:-:ની	સા:-:-:-	સા:રી:ગ:મ	-:-:-:ગ f	ગ f:રી:-:ની
સ	ત્ય હું વ	દું	ફ રિ ફ રિ	સ	ત્ય હું વ

સા:-:-
દું

ની	સા:ગ:-:મ	પ:-:પ:-	-:મ:પ:-	-:-:-:મ	ગ:મ:-:મ
હ	રિ શ્ચં દ્ર	જે વા	મ હા	ધ	ર્મ ના ધુ

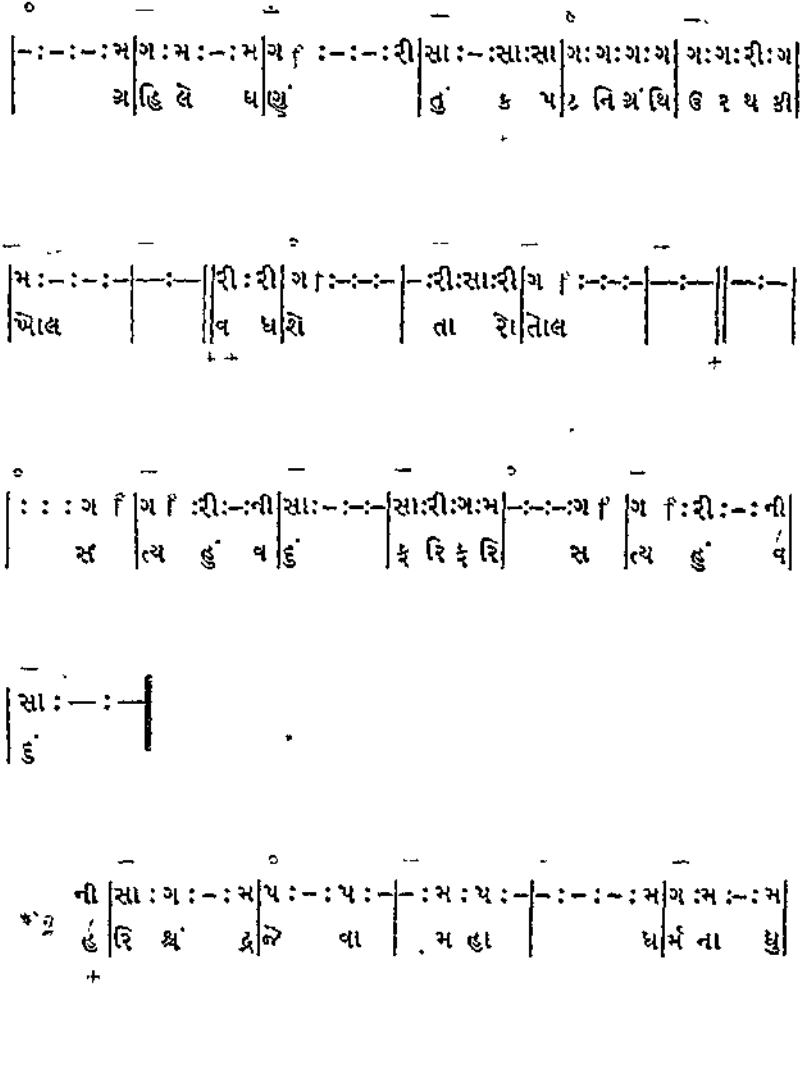

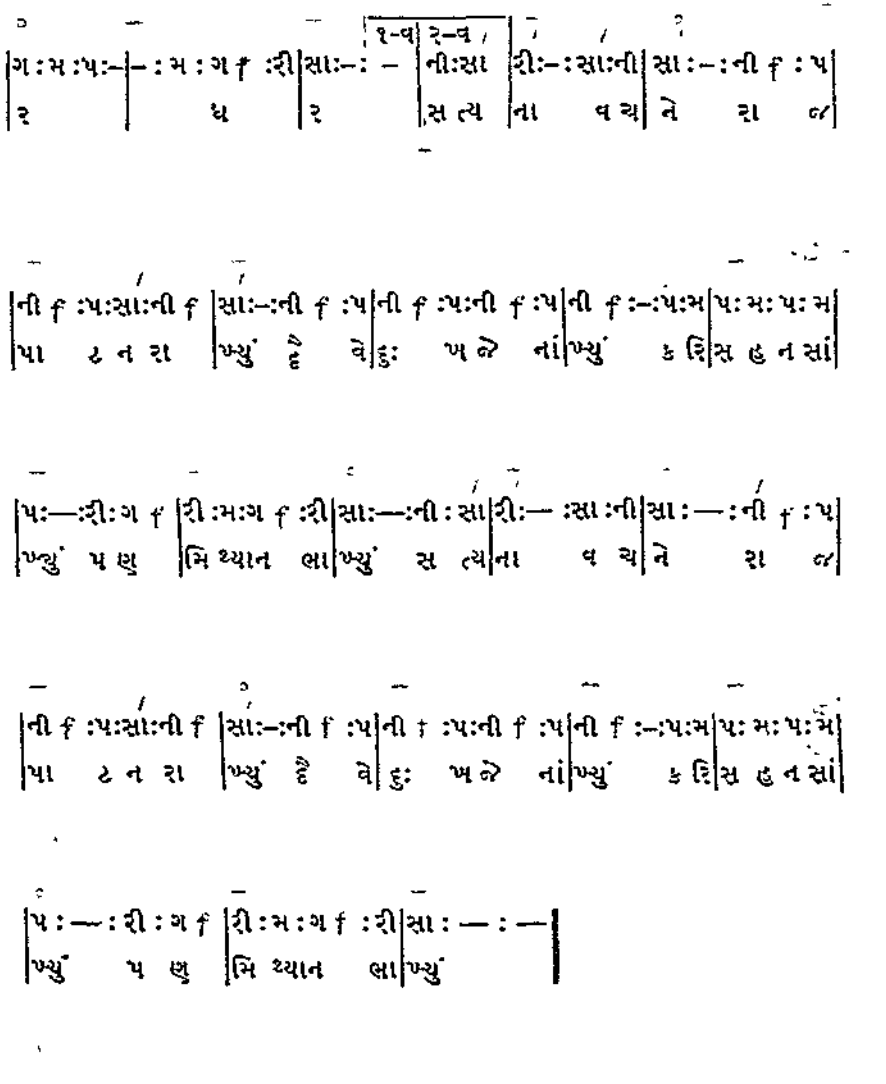
૧-વ ૨-વ
ગ:મ:પ:–|–:મ:ગ f :રી|સા:–: –|નીઃસા|રીઃ–:સાઃની|સા:–:ની f :પ
૨|ધ|૨|સ ત્ય|ના વ ચ|ને રા જ
ની f :પ:સાઃની f|સા:–:ની f :પ|ની f :પ:ની f :પ|ની f :–:પ:મ|પ:મ:પ:મ
પા ટ ન રા|ખ્યું દૈ વે|દુઃ ખ જે નાં|ખ્યું કે|સ હ ન સાં
પ:—:રીઃગ f|રી:મ:ગ f :રી|સા:—:ની:સા|રીઃ— :સાઃની|સા:—:ની f :પ
ખ્યું પ ણ|મિ થ્યાન ભા|ખ્યું સ ત્ય|ના વ ચ|ને રા જ
ની f :પ:સાઃની f|સા:–:ની f :પ|ની f :પ:ની f :પ|ની f :–:પ:મ|પ:મ:પ:મ
પા ટ ન રા|ખ્યું દૈ વે|દુઃ ખ જે નાં|ખ્યું કે|સ હ ન સાં
પ:—:રી:ગ f|રી:મ:ગ f :રી|સા:—:—
ખ્યું પ ણ|મિ થ્યાન ભા|ખ્યું

* 3

	નીf	:ધ	પ:નીf	:ધ:પ	નીf	:ધ:પ:મ	ગf	:રી:સા:રી	પ:—	‖	—:—								
	સ	ત્ય	થી નિ	શ્ચય	સ	હુ નોઆ	ખ	ર જ	ચ	થાય	‖								
	+										+								

	રી:—:—:ની f		સા:—:—:—		નીf	:—:—:—	પ:—:—:—		સા:—:—:ની f										
	સ	ત્ય	આ		વા		ણી		મા	નિ									

	પ:—:—:મ	ગf	:—:—:રી	સા:—:—:—	રી:—:—:ની f		સા:—:—:—		નીf	:—:—:—									
	લે	મા	નિ	લે	સ	ત્ય	આ		વા										

	પ:—:—:—	સા:—:—:ની f		પ:—:—:મ	ગf	:—:—:રી	સા:—:—												
	ણી	મા	નિ	લે	મા	નિ	લે												

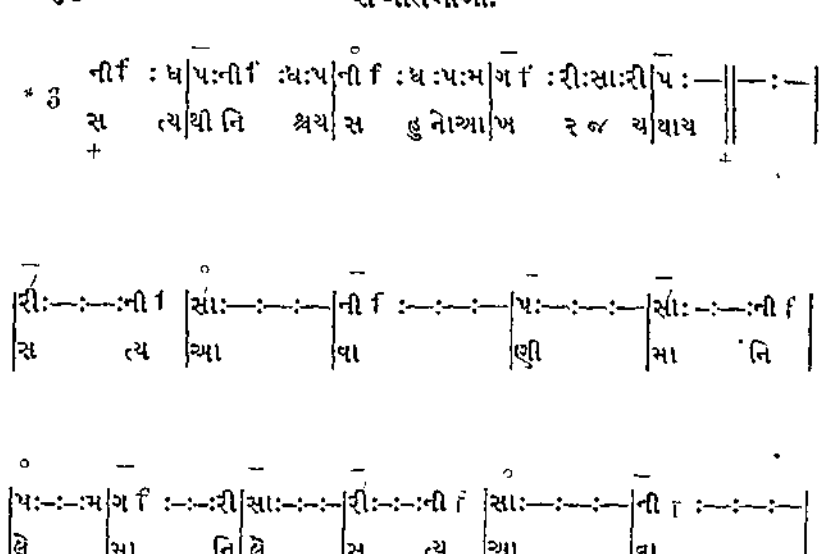

સતી સ્ત્રીની ટેક.

(વિરાટ નગરમાં સૈરિંધ્રી થઇ રહેલા દ્રૌપદીનાં દુષ્ટ કીચક પ્રત્યે વચન).

રાગ ઝીલ્લા, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

સુખ જાય, દુઃખ થાય, પ્રાણ જાય, (૨) પણ પ્રીતી કદીના કરૂં, (૨) સુખ.–ટેક.
પરમ[૧] ધર્મ શર્મ ભર્મ[૨] (૨) ભલે એ જાય, ભલે એ થાય; (૨)
પણ પતિવ્રત કદીના મુકું. (૨) સુખ. ૧
વન્હિ[૩] જ્વાલ, અતિ કરાલ,[૪] પ્રગટે હાલ; (૨)
પણ પ્રીતી કદીના કરૂં. (૨) સુખ. ૨
પ્યારી પ્યારી કહી કોને બોલાવેછો રે હેવાન; (૨)
તમારી જાઓ જાઓ કેમ ગતિ ગઇ કેમ બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઈ; (૨)
ધુતારા, ઠગારા, નઠારા, જાઓ, જાઓ, જાઓ, (૨)
થશો હેરાન, અરે શેતાન, છોડી દ્યો ગુમાન;
તમારાથી કદીના ડરૂં. (૨) સુખ. ૩
દયા કર તું પ્રભુ જરા મ્હારી ઉપર;
જરા રહમની નજર; જરા કૃપા દૃષ્ટિ કર;
જુલ્મ જાલિમ તમે કરવાને ધારોછો મારાથી;
છટેલા, છટેલા, હઠીલા, દીઠેલા, આ વેળા રહેજો દૂરથી; (૨).
આ કટારીથી મારીને મરૂં પણ પ્રીતી કદીના કરૂં. સુખ. ૪

---

૧ ઉત્કૃષ્ટ. ૨ આબરૂ. ૩ અગ્નિ. ૪ ભયંકર.

૧૬ / ૪–૮–૪ B | મ : ગ : મ : – | સા : સા : રી : ગ f | મ : ગ f : રી : – | — : — : : ||
| સુ ખ જાય | દુઃ ખ થાય | પ્રા ણ જાય | | |
+ + (૧-વ.)

| ધ : ની f | સા : સા : — : રી | રી : ગ f : — : મ | રી , મ : ગ f , રી : સા : — |
| પ ણું.. | પ્રી તી ક | દી ના ક | રૂં |
+ *4 *2

| — : — || — : — |
| - | |
*1 *3

*1 | ધ : ની f : ધ : પ | ધ f : પ : મ : પ | ગ : મ : — : મ || સા : સા : સા : રી |
| પ ર મ ધ | મ શ | મ ભ મ || ભ લે એ જા |
+ + +

| — : ગ f : મ : મ | ગ f : રી : – : રી || ની f : ની f : ધ : ની f | સા : સા : – : રી |
| ચ ભ લે | એ થા ય || પ ણું પ તિ | પ્ર ત ક |
+ +

| રી : ગ f : — : મ | રી , મ : ગ f , રી : સા : — || — : — : — : — |
| દી ના મુ | કું | |
+

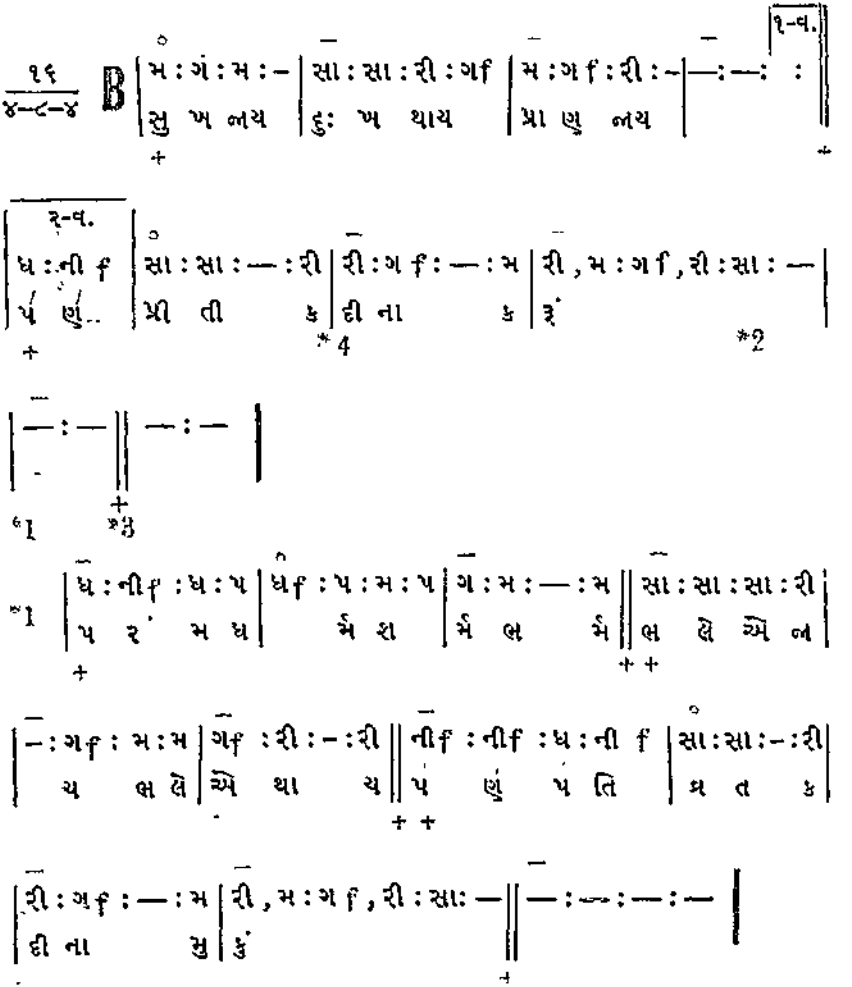

૨	મ : –	ગ : મ : – : મ	સા : સા : સા : રી	– : ગ f : મ : મ	ગ f : રી : – : રી
	વ	ન્હિ જવા લ	અ તિ ક રા	લ પ્ર ગ	ટે હા લ

મ : – : ગ : મ	– : મ : સા : સા	સા : રી : – : ગ f	મ : મ : ગ f : રી	– : રી : ધ : ની f
વ ન્હિ જવા	લ અ તિ	ક રા લ	પ્ર ગ ટે હા	લ પ ણું

સા : સા : – : રી	રી : – : ગ f : મ	રી , મ : ગ f , રી : સા : –	– : –	– : –
પ્રી તી ક	દી ના ક	રૂં		

૩	સા : સા	ગ : ગ : ગ : ગ	પ : પ : પ : પ	મ : મ : ગ : ગ	મ : —	ગ f : ગ f
	પ્યા રી	પ્યા રી ક હી	કો ને બો લા	વો છો રે હે	વાન	ત મા

ગ f : – : ગ f : –	ગ f : – : ગ f : રી	ગ f : રી : ગ f : રી	ગ f : રી : સા : ગ f	રી : સા : સા : –
રી જાઓ	જાઓ કે મ	ગ તિ ગ ઇ	કે મ બુ દ્ધિ	ભ્ર ષ્ટ થઈ

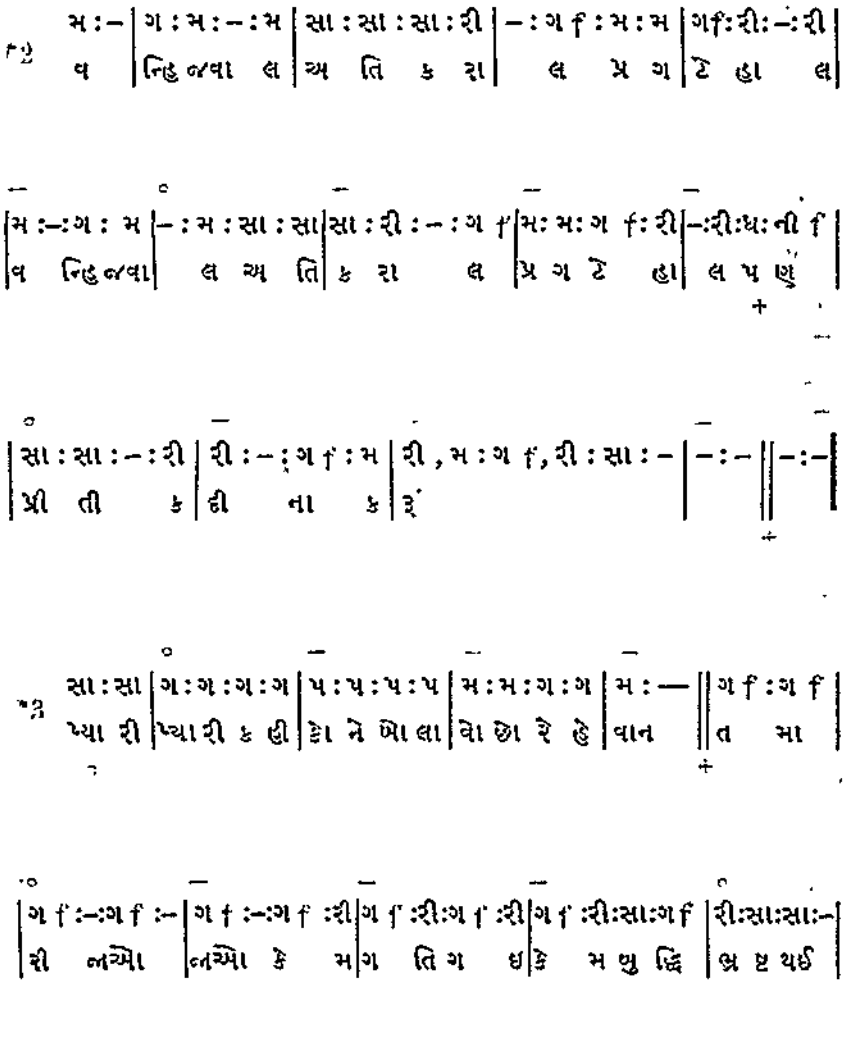

ગ f :ગ f :ગ f :–	ગ f :–:ગ f :–	ગ f :રી:ગ f :રી	ગ f :રી:ગ f :રી	સા:ગ f :રી:સા
ત મા રી	જાઓ જાઓ	કે મ ગ તિ	ગ ઇ કે મ	બુ દ્ધિ ભ્ર ષ્ટ

સા :–:સા :સા	પ :–:મ :ગ	મ :–:મ :ગ	મ :–:ગ f :–	–:રી :–:–
થઇ ધુ તા	રા ઠ ગા	રા ન ઠા	રા જાઓ	જાઓ

સા :–	–:–	સા :મ :–:ગ	મ :–:–:–	સા :સા :–:ગ f	રી :–:–:રી
જાઓ		થ શો હે	રાન	અ રે શે	તાન છો

રી :ગ f :–:મ	રી , મ :ગ f , રી :સા :–	સા :સા :ધ :ની f	સા :–:–:રી
ડી દ્યો ગુ	માન	ત મા રી	થી ક

રી :ગ f :—:મ	રી , મ :ગ f , રી :સા :—	—:—:—:—
દી ના ડ	રૂં	

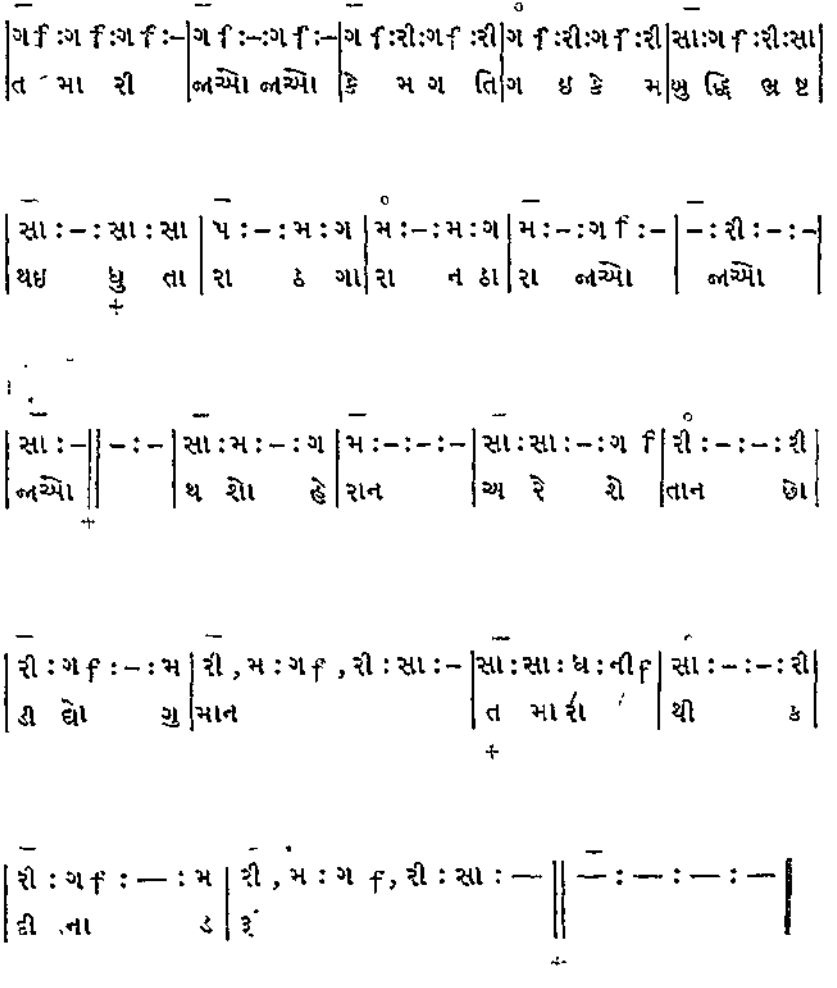

મ | મ̄ : ગ : — : ગ | મ̄ : — : — : ગ | મ̄ : — : — : ગ f | રી̊ : — : — : રી |
દ | યા ક ર | તું પ્ર | ભુ જ | રા મા |

| — : ગ f : — : મ | રી̄ , મ : ગ f , રી : સા : — | — : — : — : રી | સા̊ : — : — : રી |
| રી ઉ | પર | જ | રા ર |

| રી̄ : ગ f : — : મ | રી̄ , મ : ગ f , રી : સા : — | — : — : — : રી | સા̊ : — : — : રી |
| હમ ની ન | જર | જ | રા કૂ |

| રી̄ : ગ f : — : મ | રી̄ , મ : ગ f , રી : સા : — | — : — : — : — | : : : મ |
| પા દ્ર ષ્ટિ | કર | | જુ |

| મ̄ : ગ : — : — | મ̄ : — : — : ગ | મ̄ : — : — : ગ f | રી̆ : રી : સા : રી | રી̄ : ગ f : — : મ |
| લ્મજા | લિમ ત | મે કર | વા ને ધા | રો છો મા |

| રી̄ : મ : ગ f : રી | સા̄ : — : — : — | ૧-વ. — : — : — | ૨-વ. સા : સા | ની̊ f : — : ધ : પ |
| રા થી | | | છ કે | લા છ ટે |

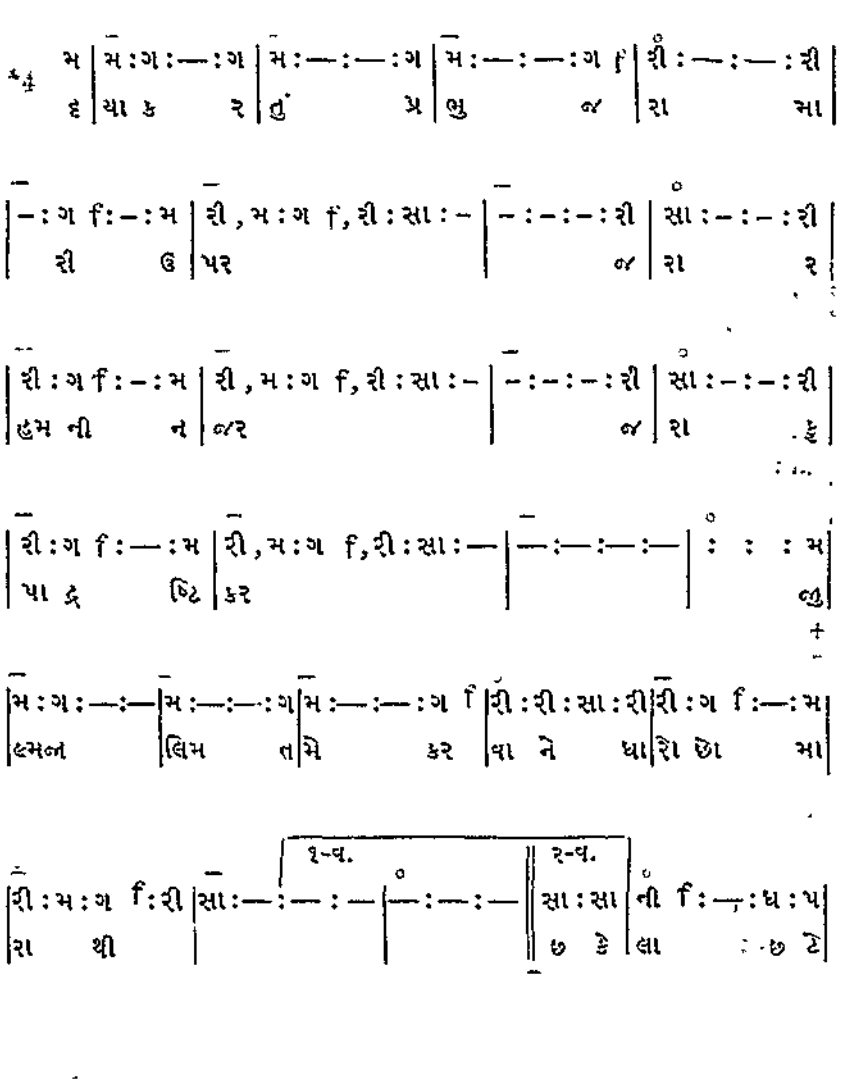

ધ : — : પ : મ	પ : — : મ : ગ	મ : — : પ : મ	ગં f : રી : — : રી
લા હ ઠી	લા દી ઠે	લા આ	વે ળા રહે

રી : ગ f : — : મ	રી : મ : ગ f : રી	સા : — : સા : સા	નીં f : — : ધ : પ
ને દૂ ર	થી	છ કે	લા છ ટે

ધ : — : પ : મ	પ : — : મ : ગ	મ : — : પ : મ	ગં f : રી : — : રી
લા હ ઠી	લા દી ઠે	લા આ	વે ળા રહે

રી : ગ f : — : મ	રી , મ : ગ f , રી : સા : —	સા : — : ધ : ની f	સાં : સા : — : રી
ને , દૂ ર	થી	આ ક ટા	રી થી મા

સા : ની f : — : ધ	ધ : ની f : સા : રી	ગ : મ : ગ f : રી	સાં : સા : — : રી
રી મેં મં	રં	ષ ણ	પ્રી તી ક

રી : ગ f : — : મ	રી : મ : ગ f : રી	સા : — : — : —
દી ના ક	રં	

પતિવ્રતા ધર્મ.

(એક પતિવ્રતા સખીએ પિંગળાને કહેલો ઉપદેશ).

* રાગ બિહાગ ખમાચ, તાલ ચતુસ્ત્ર જાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

જરા મારું કેહેવું બેનિ માન, માન; (૨)
થૈશ તું હેરાન, પરેશાન, હે નાદાન; જરા.—ટેક.

પર નર મનમાં, ઉચિત[૧] ન ક્ષણમાં; (૨)
પતિ પ્રતિ નિત અતિ રતિ[૨] મતિ કરતાં,
થાયછે જગમાં વખાણ. જરા. ૧

સદ્‌ગુણ ઉર ધરિ, દુરગુણ દુર કરિ; (૨)
સમજ સમજ પતિવ્રતાનો પંથ; (૨)
જરા માન, જરા માન, જરા માન, જરા માન, (૨)
જરા માન, જરા માન, જરા માન, જરા માન; (૨)
ધારી તું લે, સુધારિ તું લે; (૨)
વિચાર, અપાર, અસાર છે, અતિ દુરાચાર; (૨)
સત્ય વાત, મારિ માન, માન, માન. (૨) જરા. ૨

---

* આ ગાયનમાં રાગ બિહાગ અને ખમાચનું મિશ્રણ થયેલું છે—જેમકે અન્તરાઇમાં બિહાગ થાયછે અને બેઉ અંતરામાં ખમાચ થાયછે. તેમાં બીજા અંતરામાં છેવટે "સત્યવાત" એ શબ્દોથી રાગ બિહાગ થાયછે. જુઓ નોટેશન નિશાની ×

૧ યોગ્ય. ૨ પ્રીતિ.

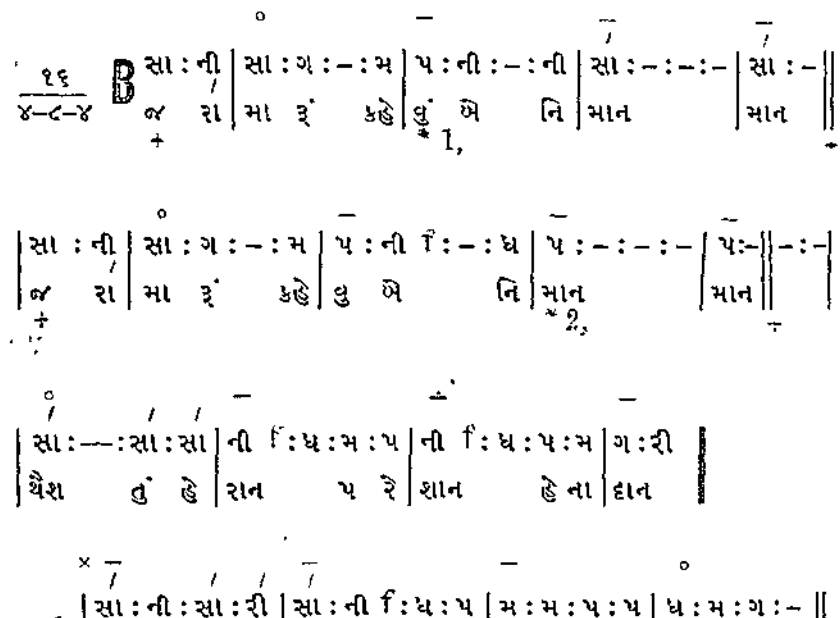
૧૬
૪–૮–૪
B
સા : ની | સા : ગ : – : મ | પ : ની : – : ની | સા : – : – : – | સા : –
જ રા | મા રૂં કહે | વું બે નિ | માન | માન
1,
સા : ની | સા : ગ : – : મ | પ : ની ં : – : ધ | પ : – : – : – | પ : –
જ રા | મા રૂં કહે | વુ બે નિ | માન | માન
2,
સા : — : સા : સા | ની ં : ધ : મ : પ | ની ં : ધ : પ : મ | ગ : રી
થૈશ તું હે | રાન પ રે | શાન હે ના | હાન
*1
સા : ની : સા : રી | સા : ની ં : ધ : પ | મ : મ : પ : પ | ધ : મ : ગ : –
પ ર ન ર | મ ન માં | ઉ ચ્ચિ ત ન | ક્ષ ણ માં
સા : મ : ગ : મ | પ : પ : પ : પ | ની : ની : ની : ની | સા : ની : સા : —
પ તિ પ્ર તિ | નિ ત અ તિ | ર તિ મ તિ | ક ર તાં
પ : — : પ : — | પ : ધ : પ : મ | ગ : રી
થાય છે | જ ગ માં વ | ખાણ

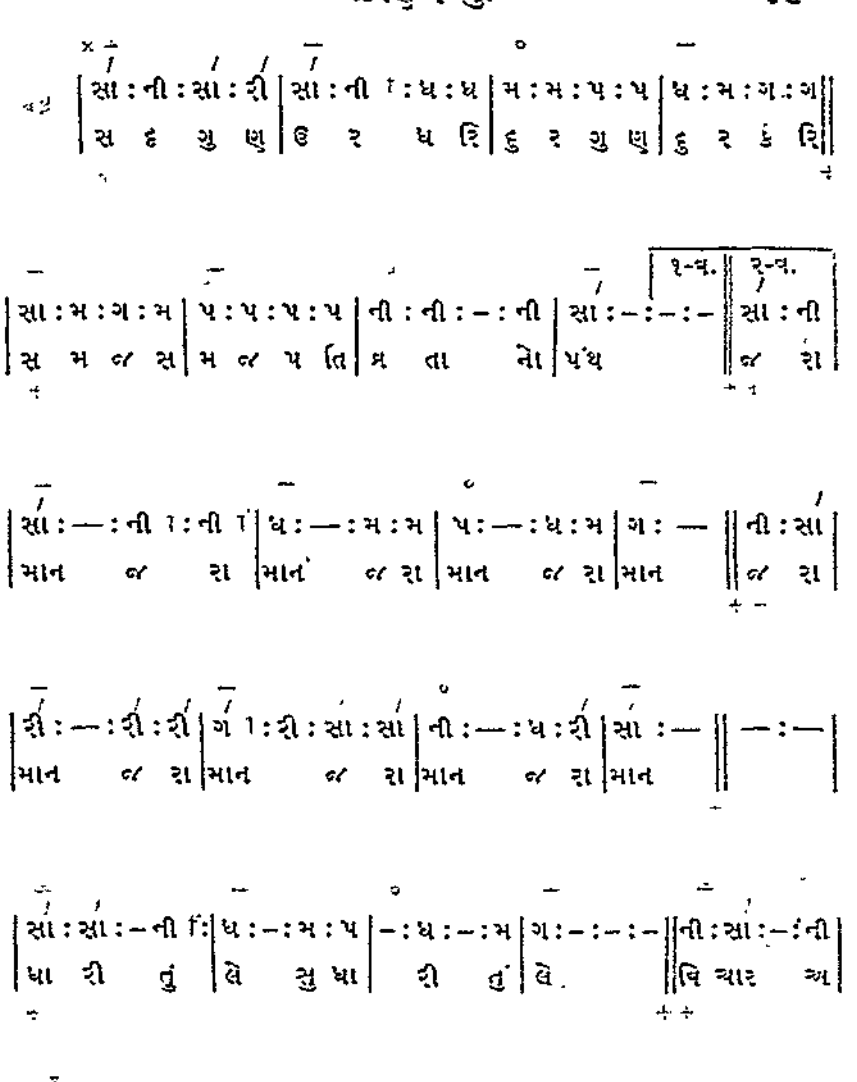
સા : ની : સા : રી | સા : ની : ધ : ધ | મ : મ : પ : પ | ધ : મ : ગ : ગ
સ ઽ ગુ ણુ | ઉ ર ધ રિ | દુ ર ગુ ણુ | દુ ર ઽ રિ
સા : મ : ગ : મ | પ : પ : પ : પ | ની : ની : – : ની | સા : – : – : –
સ મ ૮ સ | મ ૮ પ તિ | પ્ર તા નો | પંથ
૧-વ.
૨-વ.
સા : ની
૮ રા
સા : — : ની : ની
માન ૮ રા
ધ : — : મ : મ
માન ૮ રા
પ : — : ધ : મ
માન ૮ રા
ગ : —
માન
ની : સા
૮ રા
રી : — : રી : રી
માન ૮ રા
ગ : રી : સા : સા
માન ૮ રા
ની : — : ધ : રી
માન ૮ રા
સા : —
માન
— : —
સા : સા : – ની
ધા રી તું
ધ : – : મ : પ
લે સુ ધા
– : ધ : – : મ
રી તું
ગ : – : – : –
લે.
ની : સા : – : ની
વિ ચાર આ

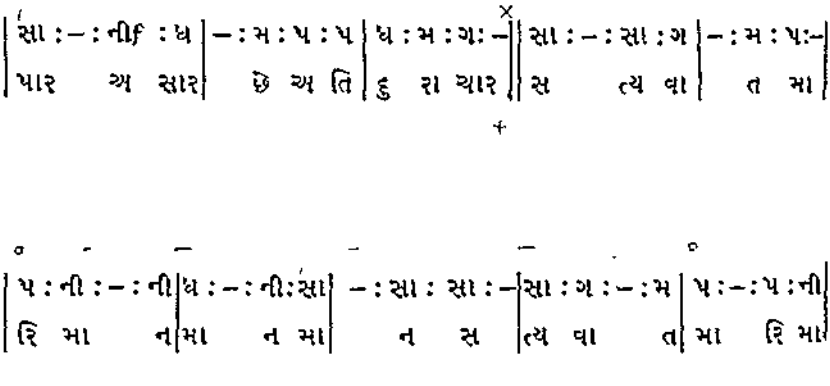
સા : – : નીધ : ધ | – : મ : પ : પ | ધ : મ : ગઃ – | સા : – : સા : ગ | – : મ : પઃ –
પાર અ સાર | છે અ તિ | દુ રા ચાર | સ ત્ય વા | ત મા
પ : ની : – : ની | ધ : – : નીઃસા | – : સા : સા : – | સા : ગ : – : મ | પ : – : પ : ની
રિ મા ન | મા ન મા | ન સ | ત્ય વા ત | મા રિ મા
– : ની : ધ : – | ની : સા : – : – | :
ન મા | ન માન

હિરણ્યકશિપુ પ્રત્યે તેના સત્પુત્ર પ્રલ્હાદના વાક્ય.

રાગ તિલંગ, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૪-૪}$

મધ્યકાળ.

પીતાજી મારૂં સાંભળી કાંઇ ન્યાય કરોરે, (૨)
ખુશામતિયાએ આવી ઉંધું ભરમાવ્યું; (૨)
ન સાંભળી પૂરી વાત દૂષિત[૧] ગણોછો. (૨) પિતાજી—ટેક.

પિતાજી તમોછો શિરછત્ર પણ ભુલ છે ભારી; (૨)
ન્હોતું જાણ્યું આવું પરિણામ માહું આવશે; (૨)
છેવટે કરૂંછું પ્રણામ; (૨)
પિતાજી કરજોડી કરૂં આજીજી. (૨) પિતાજી. ૧

૧ દોષવાનૂ.

૧૬
૪-૮-૪

B

સાં	નીઃ રીઃ સાંઃ ની	પઃ મઃ ગઃ ગ	મઃ પઃ ,ની, ઃ ની	સાંઃ —ઃ—	—
પિ	તા જી મા રૂં	સાં ભળી કાં	ઇ ન્યાય ક રો	રે	

ગઃ ગઃ ગઃ રી	ગઃ મઃ પઃ પ	ગઃ મઃ ગઃ રી	સાઃ —ઃ સાઃ —	ગંઃ ગંઃ ગંઃ રીં
ખુ શા મ તિ	યા એ આ વી	ઉં ધું ભ ર	મા વ્યું	ન સાં ભ ળી

ગંઃ મંઃ ગંઃ રીં	સાંઃ નીઃ ધઃ ની	સાંઃ —ઃ સાંઃ — (૧-વ.)	સાઃ —ઃ સા (૨-વ.)
પૂ રી વા ત	દૂ ષિ ત ગ	ણો છો	ણો છો

સા	નીઃ સાંઃ ગંઃ મ	પંઃ —ઃ પંઃ ધં	પંઃ મંઃ ગંઃ મં	રીંઃ મંઃ ગંઃ રીં
પિ	તા જી ત મો	છો શિ ર	છ ત્ર પ ણ	ભુ લ છે ભા

સાંઃ —ઃ —ઃ સાં	નીઃ સાંઃ ગંઃ મંઃ	પંઃ —ઃ પંઃ ધં	પંઃ મંઃ ગંઃ મં	રીઃ મંઃ ગંઃ રીં
રી પિ	તા જી ત મો	છો શિ ર	છ ત્ર પ ણ	ભુ લ છે ભા

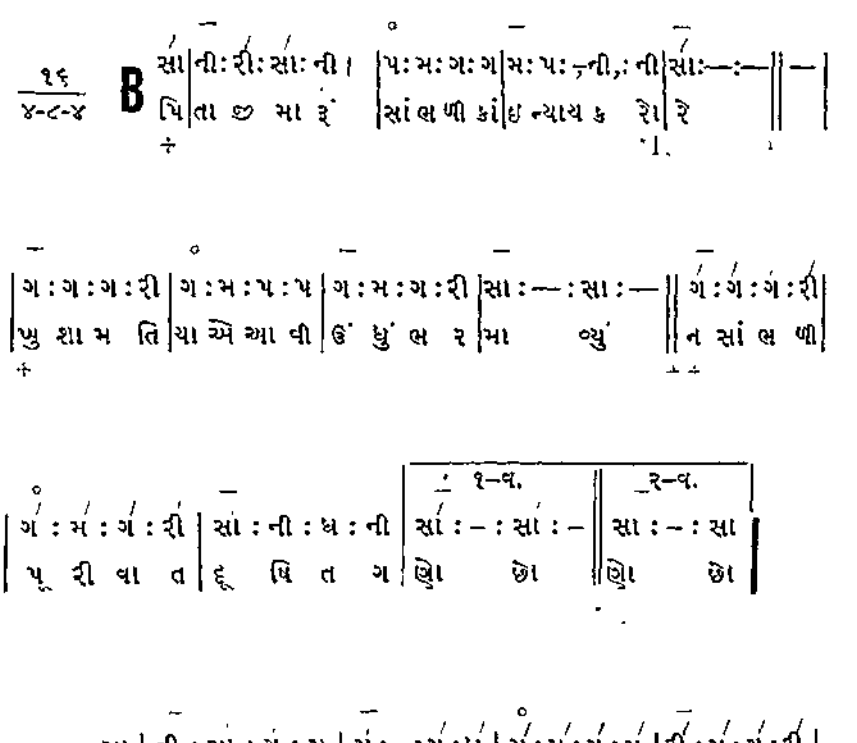

સા : – : પ : પ	પ : પ : પ : ધ	પ : મ : ગ : મ	રી : મ : ગ : રી	સા : —	સા : સા
રી ન્હો તું	જા ણ્યું આ વું	પ રિ ણા મ	મા ઠું આ વ	શે	છે વ

ગ : – : – : ગ	મ : ધ : – : મ	પ : – : – : –	– : – : મ : મ	ગ : – : – : ગ	મ : ધ : – : મ
ટે ક	રૂં છું પ્ર	ણામ	છે વ	ટે ક	રૂં છું પ્ર

પ : – : – : –	: પ : પ : ધ	પ : મ : ગ : મ	રી : મ : ગ : રી	સા : – : – : –
ણામ	પિ તા જી	ક ર જો ડી	ક રૂં આ જી	જી

: પ : પ : ધ	પ : મ : ગ : મ	રી : મ : ગ : રી	સા : — : —
પિ તા જી	ક ર જો ડી	ક રૂં આ જી	જી

સદ્‌બોધક મિત્રનો ઉપકાર.

*રાગ ઝિંઝોટી, તાલ તિસ્રજાતિ ગઝલ, (પિસ્તો) માત્રા $\frac{૭}{૩-૨-૨}$ ચતુસ્ર જાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$ તથા તિસ્ર જાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{૬}{૩-૩}$

મધ્યકાળ.

કૃતાર્થ કીધો તેં પ્રિય મિત્ર મુને, (૨)
સુધારી ભુલ તેં મ્હારી ; (૨)
સુરસ્તે ચડાવ્યો તેં મુને. (૨) કૃતાર્થ.—ટેક.

કદી ભુલથી ના ભુલું હું તારો એહસાન[૧] ; (૨)
નહીં બનું બેઇમાન ; (૨)
લે જાન, છે કુરબાન ;
વિચારિને ઉચારૂં હું. (૨) કૃતાર્થ. ૧

મંદ બુદ્ધિ બની નીચ ફંદે ફસ્યો, (૨)
ફંદે ફસ્યો કુસંગ કીચમાં[૨] બસ્યો ; (૨)
વાર વારરે અપાર, ઉપકાર, માનું છું, આવાર હું. (૨) કૃતાર્થ. ૨

---

*આ ગાયનમાં પ્રથમની અસ્તાઈના શબ્દો તાલ ગઝલમાં છે. બેહેલા અંતરાના શબ્દો તાલ ત્રિતાલમાં છે ; છેવટ "વિચારિને ઉચારૂં હું" એ શબ્દો દાદરામાં આવેછે, તેમજ બીજો અંતરો પણ દાદરામાંજ છે. જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕ તાલ ગઝલમાં બાલી ઉપર "સમ" સમજવી, કારણકે, એવો પુરાતની નિયમ છે.

૧ ઉપકાર. ૨ કાદવ.

૭
૩-૨-૨ **B**

ગ	મ :-	ની f:ધ	પ :-:મ	ગ :-	સા :સા	રી :-:-	મ S:-
કૃ	તા	ર્થ	કી ધો	તેં	પ્રિ ય	મિ	ત્ર

-:મ S	પ :-	મ	ની f:-	ધ :-	ની f:-:ધ	પ :-	મ , ગ :મ S
મુ	ને	સુ	ધા	રી	ભુ લ	તેં	મા

પ :-	—	પ :મ S	પ :-	ગ :મ :-	ગ :-	સા :રી	મ S-:મ S	પ :-
રી		સુ ર	સ્તે	ચ ડા	વ્યો		તેં મુ	ને

— :—	૧-વ. — :—:—	૨-વ. — :—

પ : પ : ની f: ધ	પ :પ :ની f: ધ	પ :મ :ગ :મ	પ :-:-:-
ક દી ભુ લ	થી ના ભુ લું	હું તા રો એહ	સાન

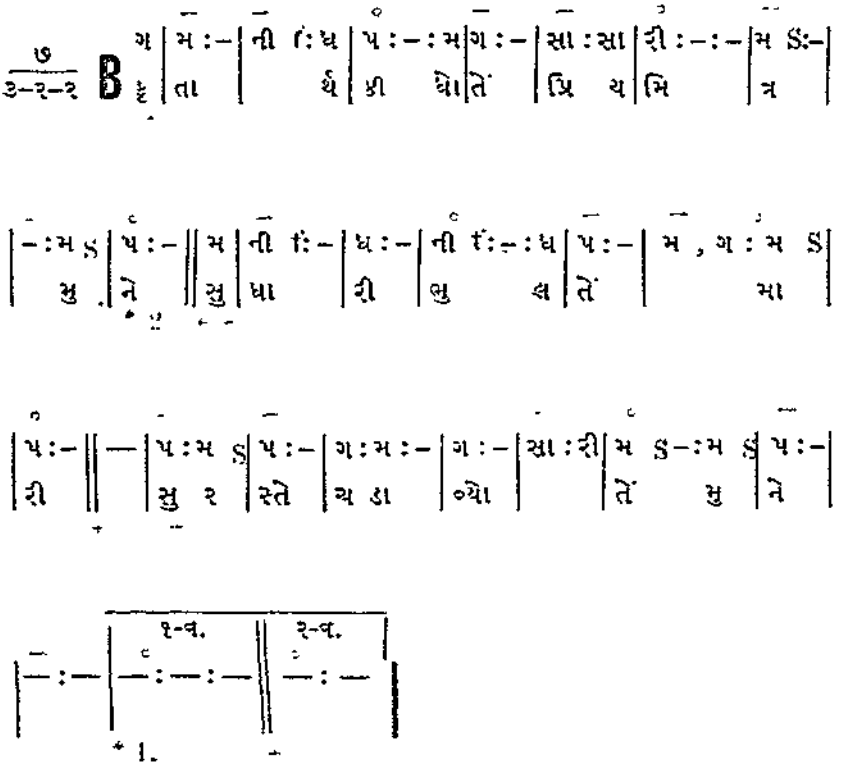

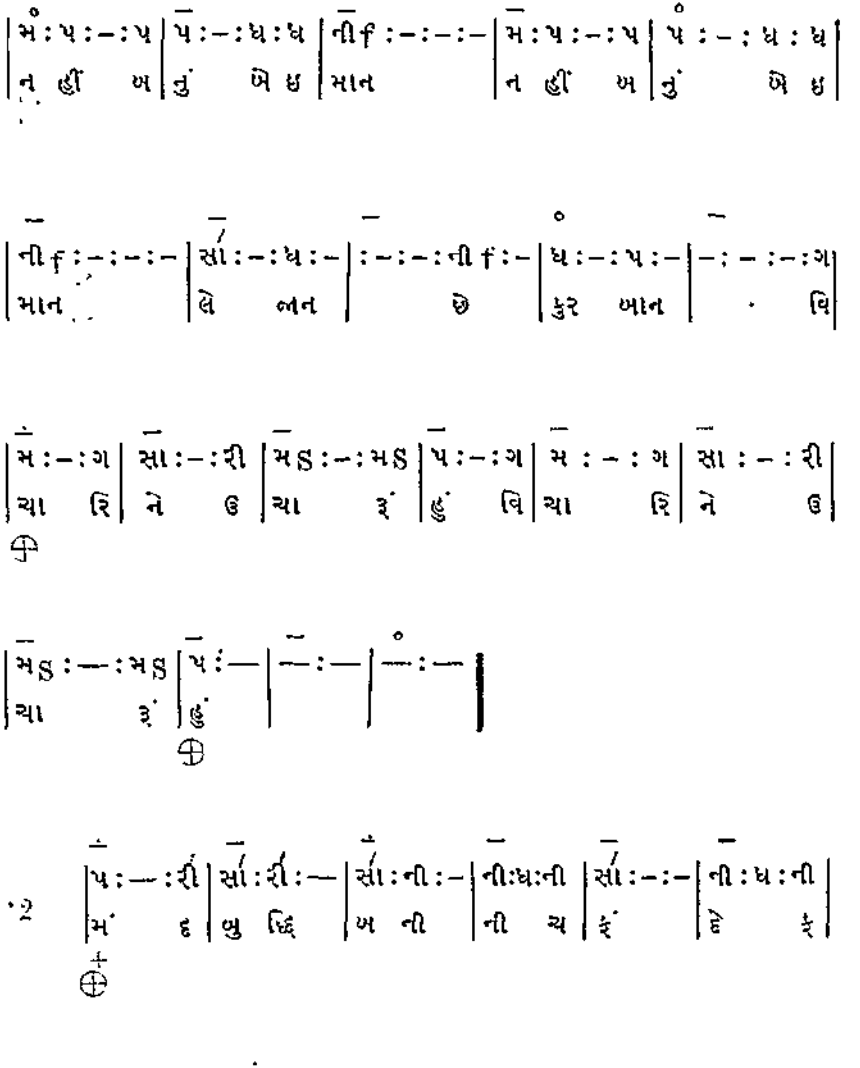
મં : ૫ : – : ૫ | ૫ : – : ધ : ધ | નીf : – : – : – | મ : ૫ : – : ૫ | ૫ : – : ધ : ધ |
ન હીં અ | નું બે ઇ | માન | ન હીં અ | નું બે ઇ |
નીf : – : – : – | સાં : – : ધ : – | : – : – : નીf : – | ધ : – : ૫ : – | – : – : – : ગ |
માન | લે જન | છે | કુર બાન | વિ |
મ : – : ગ | સા : – : રી | મS : – : મS | ૫ : – : ગ | મ : – : ગ | સા : – : રી |
ચા રિ | ને ઉ | ચા રૂં | હું વિ | ચા રિ | ને ઉ |
મS : – : મS | ૫ : – | – : – | – : – |
ચા રૂં | હું |
૫ : – : રી | સાં : રી : – | સાં : ની : – | નીધ : ની | સાં : – : – | ની : ધ : ની |
મં દ | બુ દ્ધિ | અ ની | ની ચ | રૂં | દે રૂ |

| પ : - : - | - : - : - || : સા : - | સા : - : સા | ની : - : ની | ની : ધ : ની | સા : - : સા |
| સ્યો | | ફં | રે ફ | સ્યો કુ | સં ગ | કી ચ |

| ની : ધ : ની | પ : - : - | - : - : - || રી : ગ f : રી | સા : રી : સા | ની f : સા : ની f |
| માં ખં | સ્યો | | વા ર | વા ર | રે અ |

| ધ : ની f : ધ | પ : ધ : પ | મ : પ : ગ | મ : - : ગ | સા : - : રી | મ S : - : મ S |
| પા ર | ઉ પ | કા ર | મા નું | છું આ | વા ર |

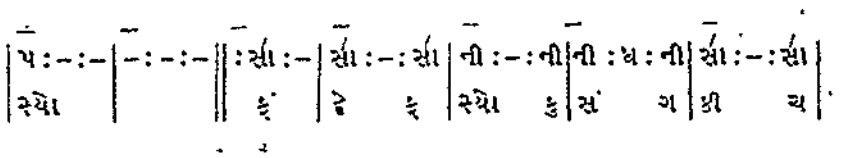

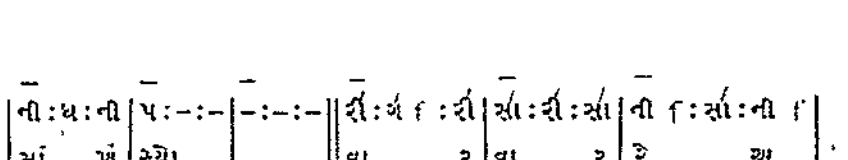

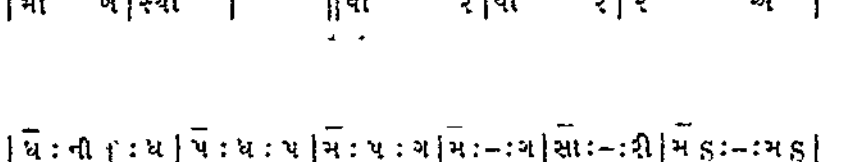

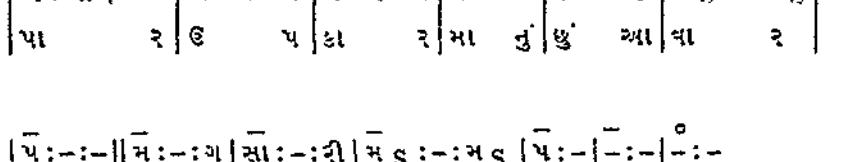

| પ : - : - || મ : - : ગ | સા : - : રી | મ S : - : મ S | પ : - | - : - | - : - |
| હું || મા નું | છું આ | વા ર | હું | | |

પ્રકરણ ૩ જું.

શૃંગાર.

(રાધાકૃષ્ણ વિનોદ).

*રાગ ઝિંઝોટી, તાલ. ચતુસ્રજાતિ, આડચૌતાલ, માત્રા $\frac{૧૪}{૨-૪-૪-૪}$ તથા

ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$

મધ્યકાળ.

કૃષ્ણ—રાધે પ્યારી તારી છવિ મુજને પ્યારી, (૨)
વૃષભાન[૧]ની દુલારી[૨] મનહર છો ભારી. (૨) રાધે.—ટેક.

રાધા—પ્રીતી તમારી દીઠી મેં ન્યારી, (૨)
મુખવદો મધુર વચનો તમે, (૨)
અતિ ભર્યું કપટ ઉરમાં, (૨)
ગિરિધર મુરલિ અધર[૩] ધારી, (૨) રાધે. ૧

કૃષ્ણ—નહિં બોલો એવું શશિ મુખી; (૨)
પિયૂષ[૪] વચની રમણી[૫] તું; (૨)
હંસગતિ, મનવસી; (૨)
રૂપવતી, રતિસમ[૬] તુને મેં નિરખી. રાધે. ૨

રાધા—જાઓ જાઓ જુગતિ જાણી સહુ પ્રિયપતિ, (૨)

કૃષ્ણ—તું કમળ ભ્રમર હું છું નકી, મુજ પ્રિયા આવો મળિયે; (૨)

રાધા—હરો હવે વિરહ દુઃખ, સાચા સ્વામી,
અંતર્યામી, ગરૂડગામી[૭], તુજપર હું વારી. રાધે. ૩

---

* આ ગાયનમાં પ્રથમ અસ્તાઈમાંજ તાલ આડચૌતાલ રહેછે તે સિવાય ત્રણે અંતરામાં ત્રિતાલ આવેછે—જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕

૧ રાધાના પિતાનું નામ. ૨ પુત્રી. ૩ હોઠ. ૪ અમૃત.
૫ સુંદરી. ૬ કામદેવની સ્ત્રી સમાન. ૭ ગરૂડના વાહનવાળા

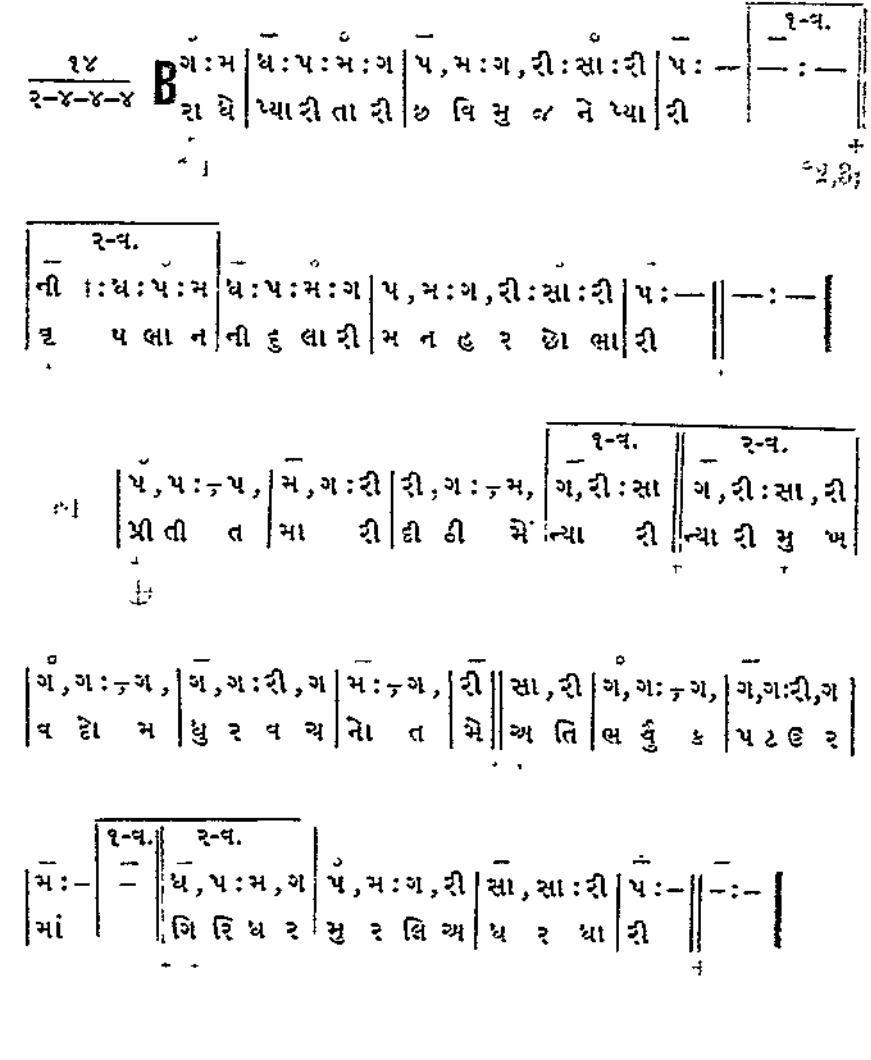
૧૪
૨-૪-૪-૪
B
૧-વ.
૨-વ.
રા ધે પ્યા રી તા રી છ વિ મુ ખ ને પ્યા રી
ની ટ ધ પ લા ન ની હુ લા રી મ ન હ ર છો લા રી
પ્રી તી ત મા રી દી ઠી મેં ન્યા રી ન્યા રી મુ ખ
ધ ગિ રિ ધ ર મુ ર લિ ધ ર ધ ર ધા રી

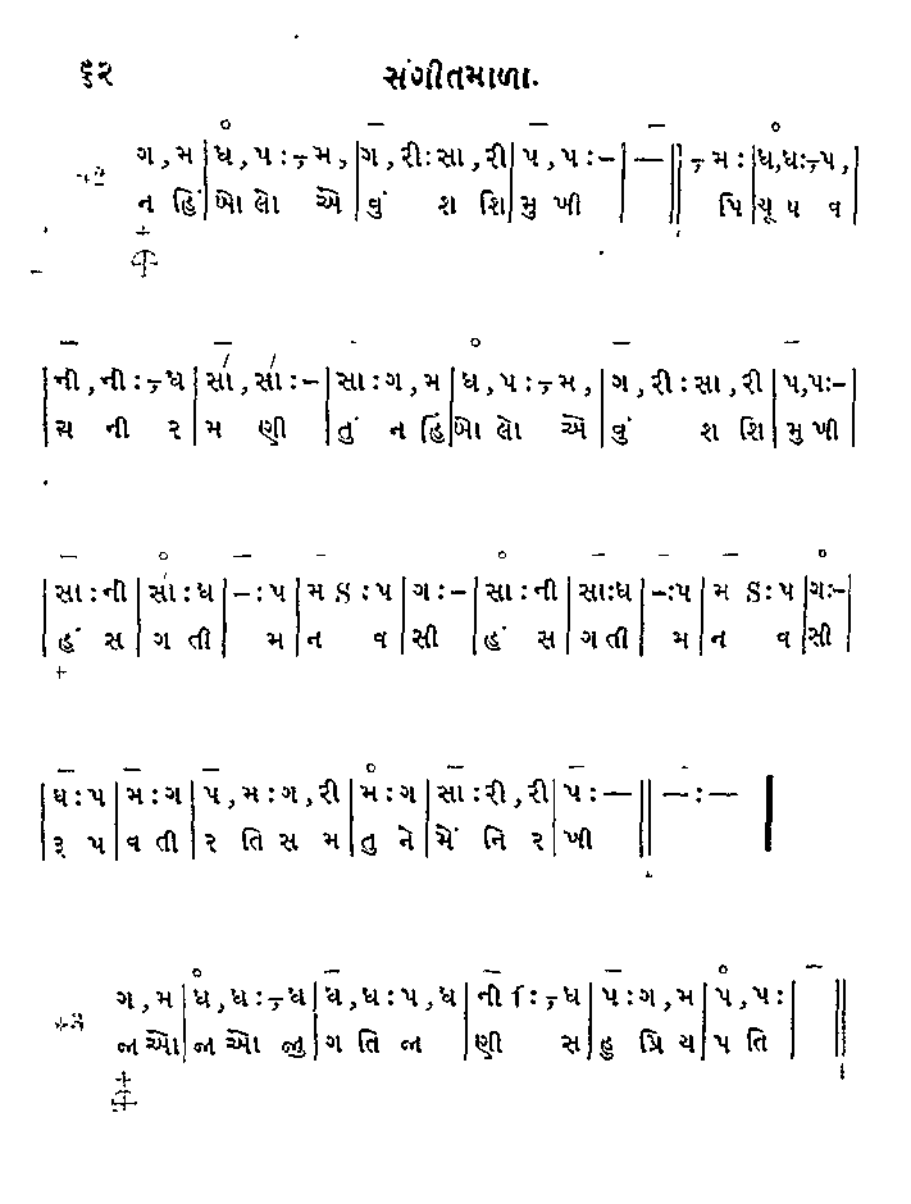
ગ,મ | ધ,પ:ુમ, | ગ,રી:સા,રી | પ,પ:- | — || ુમ: | ધ,ધ:ુપ,
ન હિં | ભા લો ઐ | વું શ શિ | મુ ખી | | પિ | યૂ પ વ
ની,ની:ુધ | સાં,સાં:- | સા:ગ,મ | ધ,પ:ુમ, | ગ,રી:સા,રી | પ,પ:-
ચ ની ર | મ ણી | તું ન હિં | ભા લો ઐ | વું શ શિ | મુ ખી
સા:ની | સાં:ધ | -:પ | મ S:પ | ગ:- | સા:ની | સા:ધ | -:પ | મ S:પ | ગ:-
હં સ | ગ તી | મ | ન વ | સી | હં સ | ગ તી | મ | ન વ | સી
ધ:પ | મ:ગ | પ,મ:ગ,રી | મ:ગ | સા:રી,રી | પ:— || —:—
ર પ | વ તી | ર તિ સ મ | તુ ને | મેં નિ ર | ખી
ગ,મ | ધ,ધ:ુધ | ધ,ધ:પ,ધ | નીં ં:ુધ | પ:ગ,મ | પ,પ: ||
ન ઐા | ન ઐા જુ | ગ તિ ન | ણી સ | હુ પ્રિ ચ | પ તિ

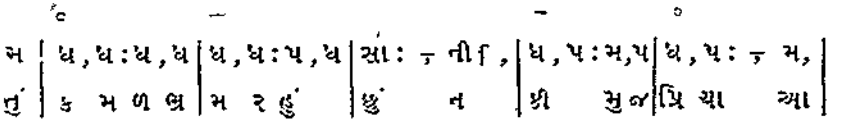
મ | ધ,ધ:ધ,ધ | ધ,ધ:પ,ધ | સાં: ર્ નીર્ , | ધ,પ:મ,પ | ધ,પ: ર્ મ, |
તું | ક મ ળ બ્ર | મ ર હું | છું ન | શ્રી મુ જ | પ્રિ યા આ |
ગ,રી:સા,રી	પ:—	‖ ગ,મ	પ,પ: ર્ પ,	પ,પ: મ,પ	સાં:નીર્
વે મ ળિ	યે	‖ હ રે	હ વે વિ	ર હ દુ: ખ	સા ચા
ધ:પ	નીર્ :ધ	પ:મ	ધ,ધ:પ	મ:ગ	પ,મ:ગ,રી	સા:રી	પ:—	—	—
સ્વા મી	અં ત	ર્યા મી	ગ ર હા	ગા મી	તુ જ પ ર	હું વા	રી		

દંપતી સમાગમ.

(કૃષ્ણની મનોહર મૂર્ત્તિ જોઈ મોહિત થયેલા રાધાનાં વચન).

રાગ દેશ, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$

દ્રુતકાળ.

પ્યારી પ્યારી મૂરતી તમારી લાગેછે મુને પ્યારીરે મુને પ્યારીરે. (૨)-ટેક.

કોટીક શરદ શશિ[૧] લજાવે, (૨)
મનોજ[૨] લાજેછે જોઇ છબી; (૨)
જાઉં વારી વારી. પ્યારી. ૧

મોહની ભરી અતિ મતવારી છે, (૨)
નિશદિન ઉરમાં વસિછે, નહિં કરૂં ન્યારી. (૨) પ્યારી. ૨

---

૧ ચંદ્ર. ૨ કામદેવ.

૮/૨-૪-૨ B સા, ની | સા, ગ:-મ, | પ, ધ:-મ, | પ, પ:-મ, | ગ, રી:ની, સા |
પ્યા રી | પ્યા રી મૂ | ર તી ત | મા રી લા | ગે છે મુ ને |

| રી, રી:રી | -:ની, સા | રી, રી:રી | — ||
| પ્યા રી રે | મું ને | પ્યા રી રે | ||
* 2. * 1.

*1 | મ, ગ:-મ, | પ, પ:-પ | ધ, સા:-ની ſ, | ધ:પ || મ, મ:-ગ, |
| કો ટી ક | શ ર દ | શ શી લ | જા વે || મ નો જ |

| મ, મ:-ગ, | પ, પ:-ગ, | મ:- || ની ſ, ધ:પ, મ | ગ, રી |
| લા જે છે | જો ઇ છ | બી || જા ઉં વા રી | વા રી |

* 2 સા, ની | સા, ગ:-મ, | પ, ધ:-મ, | પ: | :સા, ની | સા, ગ:-મ, |
પ્યા રી | પ્યા રી મૂ | ર તી ત | મા | પ્યા રી | પ્યા રી |

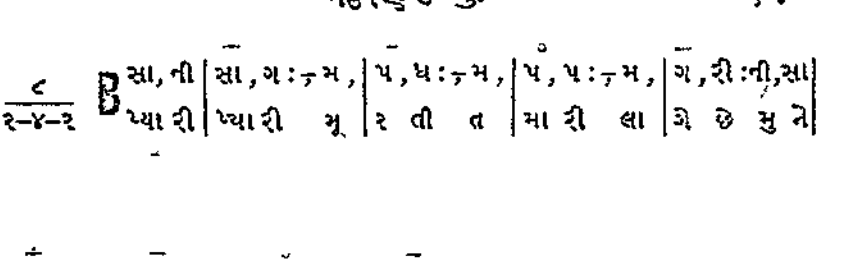

પ , ધ : ~ મ ,	પ :	, સા , : ની , સા	ધ , ની ; ધ , પ	મ , ગ : રી , સા
ર તી ત	મા	મો હ ની	ભ રી અ તિ	મ ત વા રી

સા : –	ની ; , ધ : પ , પ	ધ , પ : મ	પ , મ : ગ	પ , મ : ગ , રી	સા , સા : –
છે	નિ સ દિ ન	ઉ ર માં	વ સિ છે	ન હિં ક રૂં	ન્યા રી

સા : –	ની ; , ધ : પ , પ	ધ , પ : મ	પ , મ : ગ	પ , મ : ગ , રી	સા , સા
છે	નિ સ દિ ન	ઉ ર માં	વ સિ છે	ન હિં ક રૂં	ન્યા રી

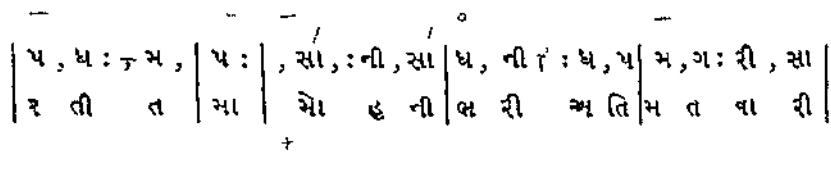

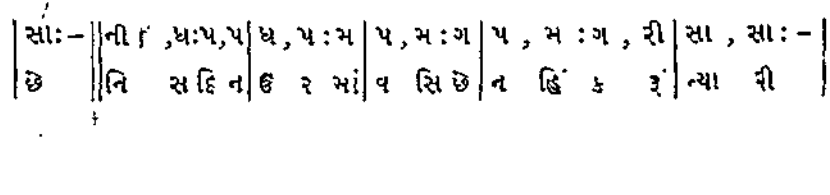

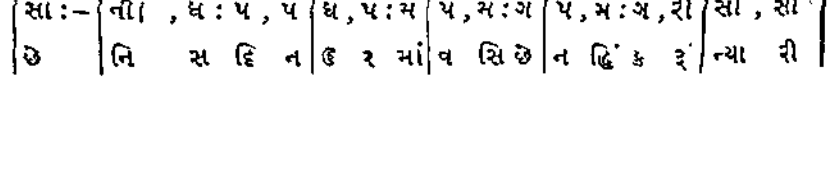

વિરહિણી.

(ભારતયુદ્ધમાંથી આવતા અભિમન્યુની સતી ઉત્તરાકુમારીના વિરહ વચન).

રાગ માઢ, તાલ તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{૬}{૩-૩}$

મધ્યકાળ.

પ્યારા ઓરા આવો આવો આવો મારા રાજ, (૨)
તલસું છું, તલસું છું, તલસું છું, તલસું છું, તલસું છું, મારા રાજ. (૨) પ્યારા.-ટેક.

મન અકળાવે, બહુ ગભરાવે ; (૨)
સુખ નાવે, નાવે, નાવે, નાવે, નાવે, મારા રાજ. પ્યારા. ૧

સાખી.

કાવ્ય જેમ છે રસ વિના, કમળ વિના કાસાર[૧] ;
સુગંધ વિના જેમ સુમન[૨] છે તેમ હું પ્રાણ આધાર.

સુંદર સુખકર, મધુર મનહર,
આનંદ ઉર કર, દરસ દુઃખ હર,
દિયોને નરવર,[૩] તનમન તુમપર,
વારૂં હું આજ. (૨) પ્યારા. ૨

---

૧ તળાવ. ૨ પુષ્પ. ૩ રાજા.

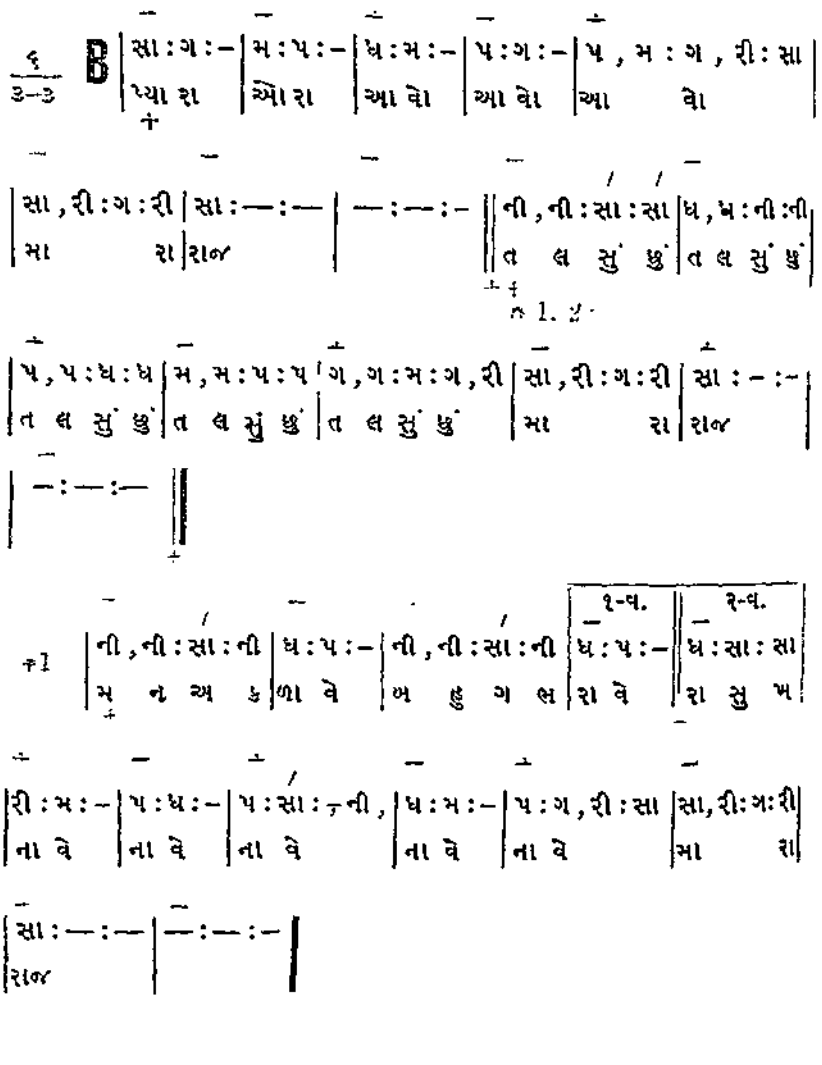
૬/૩-૩
B
સા:ગ:- | મ:પ:- | ધ:મ:- | પ:ગ:- | પ , મ : ગ , રી : સા
પ્યા રા | ઓ રા | આ વેા | આ વેા | આ વે ા
સા , રી : ગ : રી | સા : — : — | — : — : - ‖ ની , ની : સા : સા | ધ , મ : ની : ની
મા રા | રાજ | ત લ સું છું | ત લ સું છું
1. 2.
પ , પ : ધ : ધ | મ , મ : પ : પ | ગ , ગ : મ : ગ , રી | સા , રી : ગ : રી | સા : - : -
ત લ સું છું | ત લ સું છું | ત લ સું છું | મા રા | રાજ
— : — : — ‖
1
ની , ની : સા : ની | ધ : પ : - | ની , ની : સા : ની | ધ : પ : - | ધ : સા : સા
મ ન અ ભ | ળા વે | અ હુ ગ ભ | રા વે | રા સુ ખ
૧-વ. | ૨-વ.
રી : મ : - | પ : ધ : - | પ : સા : ની , | ધ : મ : - | પ : ગ , રી : સા | સા , રી : ગ : રી
ના વે | ના વે | ના વે | ના વે | ના વે | મા રા
સા : — : — | — : — : -
રાજ

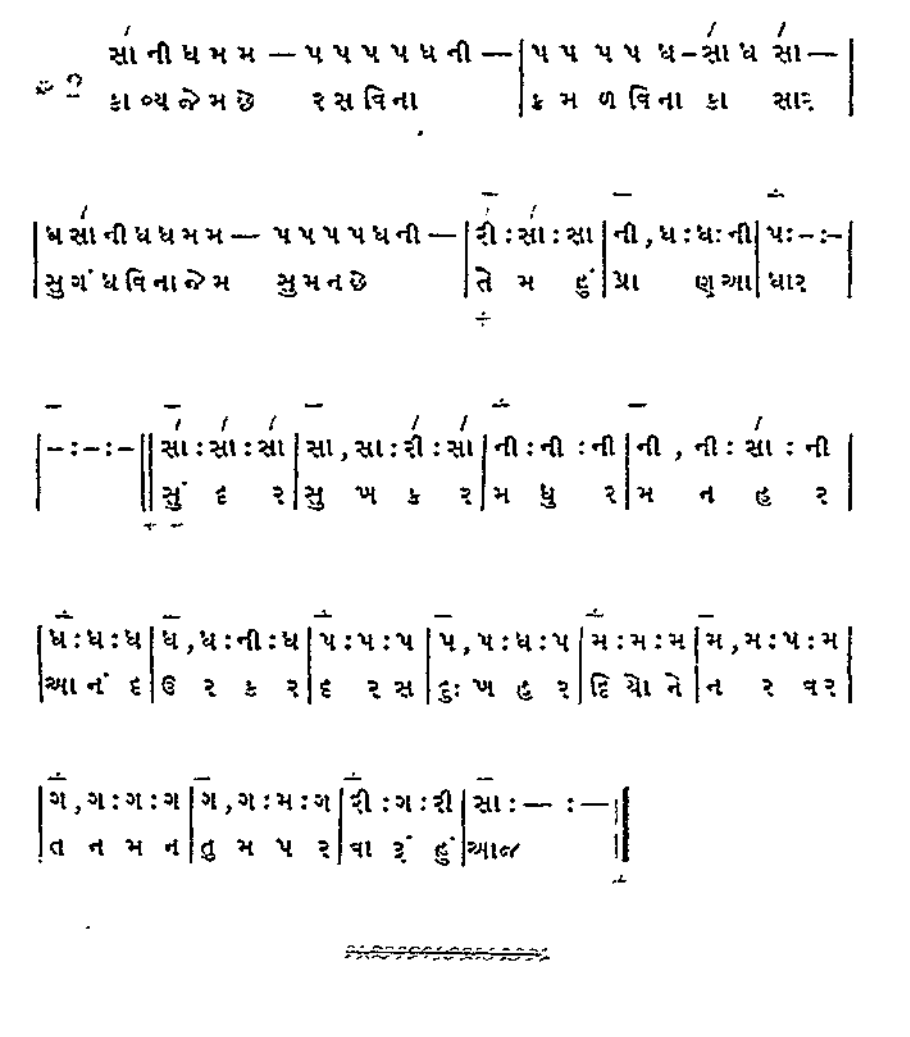
સાં ની ધ મ મ — પ પ પ પ ધ ની — | પ પ પ પ ધ–સાં ધ સાં — |
કા વ્ય જે મ છે રસ વિના | ક મ ળ વિના કા સાદ |
ધ સાં ની ધ ધ મ મ — પ પ પ પ ધ ની —	રી : સાં : સા	ની , ધ : ધ : ની	પ : — : —
સુ ગં ધ વિના જે મ સુ મ ન છે	તે મ હું	પ્રા ણ આ	ધાર
— : — : —	સાં : સાં : સાં	સા , સા : રી : સાં	ની : ની : ની	ની , ની : સાં : ની
	સું દ ર	સુ ખ ક ર	મ ધુ ર	મ ન હ ર
ધં : ધ : ધ	ધં , ધ : ની : ધ	પ : પ : પ	પ , પ : ધ : પ	મં : મ : મ	મ , મ : પ : મ
આ નં દ	ઉ ર ક ર	દ ર સ	દુ : ખ હ ર	દિ યો ને	ન ર વ ર
ગં , ગ : ગ : ગ	ગ , ગ : મ : ગ	રી : ગ : રી	સા : — : —
ત ન મ ન	તુ મ પ ર	વા રૂં હું	આ વ

આગતપતિકા.

(પાશુપતાસ્ત્ર મેળવી આવેલા અર્જુન પ્રત્યે દ્રૌપદીનાં વચન).

* રાગ ખમાચ, તાલ તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{૬}{૩-૩}$ તથા

ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

*આવો પ્યારા, આવો પ્યારા, આવો પ્યારા, ખુશી થૈ મળિએ; આવો-ટેક.

વ્યાકુળ દાસી, દર્શન પ્યાસી, (૨)
તનમાં મનમાં દુઃખ વિરહ અપાર; (૨)
છું લાચાર, હું આવાર, કલ[૧] નહિં પળવાર; (૨)
ક્યાંછો, ક્યાંછો, ક્યાં ગયા દિલદાર;
મિલાવ તું પ્રાણ મારા. આવો. ૧.

ધન્ય ધન્ય ધન્ય સ્નેહ સાચો સ્વામી;
મળ્યા આપ વિરહ[૨] વેદના હું વામી;
મનવાંચ્છિત મળિયું મુને, સફળ થયાં સહુ કાજ;
અતિ વાધ્યો આનંદ આનંદ આજે,
બસ બસરે ચાલો રંગે રમિએ;
વિધ વિધ નિત નવ સુખો, પતિ ભોગવિયે ટળે દુઃખો;
નાથ નહીં કરૂં હવે ન્યારા. આવો. ૨.

---

*આ ગાયનના પહેલા અંતરામાં "તનમાં મનમાં" એ વાક્યથી તાલ ત્રિતાલ શરૂ થાયછે. બીજા અંતરામાં "ધન્ય ધન્ય" એ વાક્યોથી દિંડીના સ્વરો છે, "મનવાંચ્છિત" એ વાક્યમાં સિંધ ભૈરવીના સ્વરોમાં સાખી છે એટલે તેમાં તાલનો નિયમ નથી, અને અતિ વાધ્યો એ વાક્યથી પણ તાલ ત્રિતાલ શરૂ થાયછે, તેમાં પણ સિંધ ભૈરવીના સ્વરો છે—જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕ તથા નિશાની ×

૧ સુખ. ૨ વિયોગ.

૬/૩-૩ **B**

ની † :-:ધ	મ:પ:-	મ:-:ગ	મ:પ:-	ની † :-:ધ	મ:પ:-
આ વો	પ્યારા	આ વો	પ્યારા	આ વો	પ્યારા

મ, મ:—:ગ	મ, મ:પ:—
ખુ શી થૈ	મ ળિ યે

* 1,

* 1

: :સા	ની:સા:રી	સા:ની† :-	ધ:-:-	: :મ	મ:પ:પ	ધ:મ:—
વ્યા	કુ ળ	દા	સી	દ	ર શ ન	પ્યા

ગ:-:-	સા:મ:ગ:મ	પ:પ:ની:-	સા:સા:રી:રી	સા:ની:સા:-
સી	ત ન માં	મ ન માં	દુ: ખ વિ ર	હ અ પાર

સા:સા:રી:-	સા:ની:સા:-	ની† :ની† :ની† :ની†	સા:ની† :ધ:-	
છું લા ચાર	હું આ વાર	ક લ ન હિં	પ ળ વાર	

રી:સા:રી:-	સા:ની:સા:-	ની† :-:ની† :ની†	સા:ની† :ધ:-	
ક્યાં છો	ક્યાં છો	ક્યાં ગ યા	દિ લ દાર	

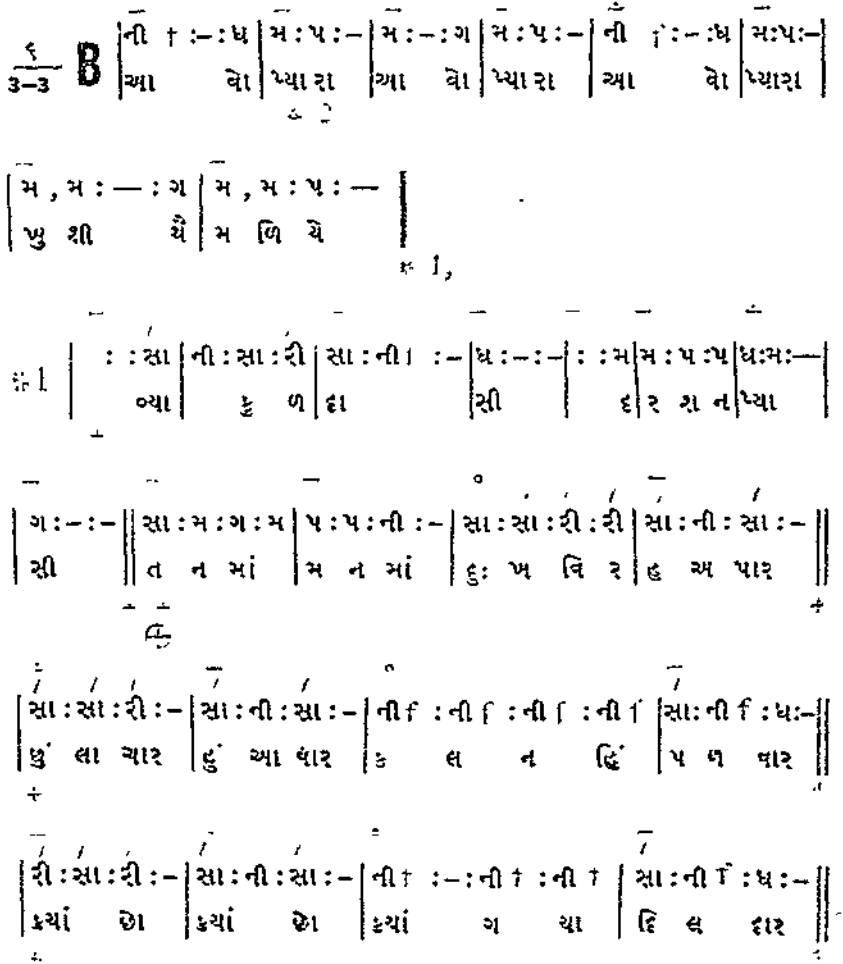

				૧-વ.	૨-વ.
પ̄ : પ : – : ધ	ની̄ f : – : – : –	પ̊ : ધ : – : મ	પ̄ : – : – : –	પ̄ : – : – : ધ
મિ લા વ	તું	પ્રાણ મા	રા	રા

※ ૨	ની̄ f : – : ધ	ની̄ f : – : સાં	રીં : ગં f : રીં	સાં : રીં : સાં	ની̄ f : ધ : ની f
	ધ ન્ય	ધ ન્ય	ધ ન્ય	સ્ને હ	સા ચો

પ̇ : – : ધ	સાં : ની f : ધ	પ̄ : – : –	ની̄ f : ધ : –	ની̇ f : – : સાં	રીં : ગં f : રીં
સ્વા		મી	મ જ્યા	આ પ	વિ ર હ

સાં : રીં : સાં	ની̄ f : ધ : ની f	પ̄ : — : ધ	સાં : ની f : ધ
વે દ	ના હું	વા	

પ̇ : – : –	– : – : –	(સાખી)	પ પ ગં f રીં રીં રીં રીં રીં — રીં ગં f – રીં સાં રીં –
મી			મ ન વાં ચ્છિ ત મ ળિ યું મુ ને એ

સાં ની f સાં — ની f ધ ની f — ધ પ ધ — પ મ	પ પ પ પ ની સાં – ની ધ પ
એં એં એં	સ ફ ળ થ યાં સ હુ કાજ

સા : રી	ની : સા : – : ની ઈ	ધ : પ : — : ધ	રી : રી : — : ની	સા : —	— : —
અ તિ	વા ધ્યો આ	નં દ આ	નં દ આ	જે	

સા : સા : સા : સા	સા : – : સા : ની ઈ	ની ઈ : ધ : ધ : પ	પ : મ : ગ : મ	પ : – : – : –
બ સ બ સ	રે ચા	લો રં	ગે ર મિ	યે

ગ : મ : પ : પ	પ : પ : ગ : મ	ધ : પ : – : –	ગ : મ : પ : પ	પ : પ : ગ : મ
વિ ધ વિ ધ	નિ ત ન વ	સુ ખો	પ તિ ભો ગ	વિ યે ટ બે

ધ : પ : – : –	સા : – : – : –	ની ઈ : – : – : –	ધ : – : – : –	પ : – : – : –	મ : – : – : –
દુ : ખો	ના	થ	ન	હીં	ક

ગ : – : – : –	રી : – : – : –	ગ : – : – : –	મ : – : પ : –	– : – : – : ધ
રૂં	હ	વે	ન્યા રા	

प्रोषितपतिका.

* राग खमाच झिंझोटी, ताल चतुस्रजाति त्रिताल, मात्रा $\frac{१६}{४-८-४}$

तथा गझल, मात्रा $\frac{७}{३-२-२}$

मध्यद्रुतकाळ.

पलन परत आलि[१] मोये चैन चैन, (२)
प्यारे बिना, प्यारे बिना. पलन.—टेक.
ज़रत धुन[२] सुन[३] पपीहाकी[४] अहो. पलन.
जरत धुन सुन पपीहाका; (२)
बार बार गरजत अति घन[५] घननन ननन. पलन. १
दौर झपटके गरवा[६], तुम मिलजा मोरे छैलवा; (२)
कोइ बतलावो मेरे बालमा[७],
कोइ दिखलावो मोरे दिलबर[८],
दैयां आवे नहीं नींद[९] नैंन; (२)
मैंन[१०] सतावत मोये दिन रैंन[११]. (२) अहो. पलन. २

---

*आ गायनना बीजा अंतरामां "कोई बतलावो" ए पदथी ताल गझल थइ थायछे, तेमज त्यांथी राग झिंझोटीनुं शुद्ध ३५ दर्शायछे—बीजो नोटेशन निशानी ⊕ तथा निशानी. ×

१ सखी. २ ध्वनि. ३ सांभणीने. ४ चातकनी. (अपैयानी.)
५ वरसाद. ६ गळे. (भेटे). ७ पति. ८ आशक.
९ निद्रा. १० काम देव. ११ रात्रि.

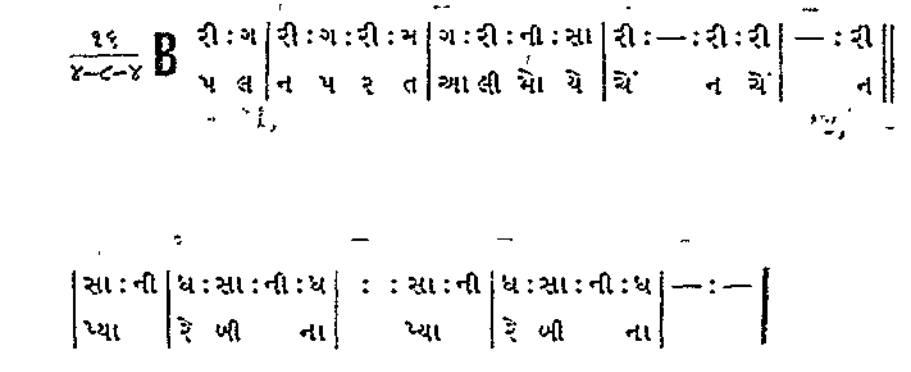
૧૬
૪-૮-૪
B
રી:ગ | રી:ગ:રી:મ | ગ:રી:ની:સા | રી:—:રી:રી | —:રી
પ લ | ન પ ર ત | આ લી મો યે | ચેં ન ચેં | ન
સા:ની | ધ:સા:ની:ધ | : :સા:ની | ધ:સા:ની:ધ | —:—
પ્યા | રે બી ના | પ્યા | રે બી ના
મ | ગ:મ:ગ:મ | પ:પ:ની:ની | સા:ની:સા:— | મ:ગ:રી:ગ
૮ | ર ત ધુ ન | સુ ન પ પી | હા ફી | અ હો પ લ
રી:ગ:રી:મ | ગ:રી:ની:સા | રી:—:રી:રી | —:રી::મ | ગ:મ:ગ:મ
ન પ ર ત | આ લી મો યે | ચેં ન ચેં | ન ૮ | ર ત ધુ ન
પ:પ:ની:ની | સા:ની:સા:સા | ગ:મ:ગ:મ | પ:પ:ની:ની | સા:ની:સા:—
સુ ન પ પી | હા ફી ૮ | ર ત ધુ ન | સુ ન પ પી | હા ફી

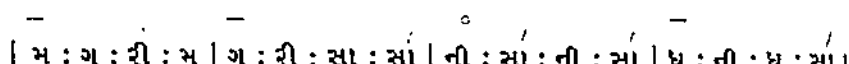
મ : ગ : રી : મ | ગ : રી : સા : સાં | ની : સાં : ની : સાં | ધ : ની : ધ : સાં
આ ૨ ખા | ૨ ગ ૨ | જ ત અ તિ | ધ ન ધ ન
સાં : સાં : સાં : સાં | સાં : સા
ન ન ન ન | ન ન

મ : – : ગ : મ | પ : પ : ની : – | સાં : ની : સાં : – | – : – : – : – | સાં : – : સાં : –
હો ૨ ઝ | પ ટ કે | ગ ૨ વા | | તુમ્ મિલ્

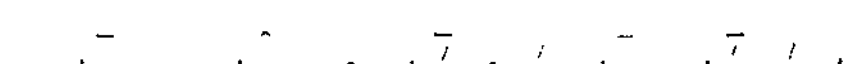
ની : – : ની : ની | ધ : સા : – : ની | ૧-વ. પ : – : ધ : – | ૨-વ. પ : – : – : – | : – | મ : મ, ગ | રી : ગ : સા
ન્ન મો ૨ | છે લ | વા | વા | કોઇણ ત | લા વો

રી : – | ગ : – | મ : – : મ | ગ : – | મ : મ, ગ | રી : ગ : સા | રી : – | ગ : – | મ : – : ગ
મો | ૨ | ખા લ | મા | કોઈ દિ ખ | લા વો | મો | ૨ | દિલ ભર

ગ : —	મ : ગ	રી : ગ : સા	રી : —	મ : મ	૧-વ. ગ : — : —	૨-વ. ગ : — : રી
દૈ	યાં	આ વે ન	હી	નીં દ	નેંન	નેંન

સા : ની	સા : ન્રી,	સા : ની ા : —	ધ : —	પ : —	ધ : સા : —	રી : —	મ : મ
મેં	ન સ	તા	વ	ત	મો યે		દ્રિ ન

૨-વ. ગ : — : —	૨-વ. ગ : — : — : —	મ : ગ
રેંન	રેંન	અ હો

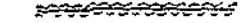

प्रोषितपतिका.

(कृष्णना विरहथी पीडित सत्यभामाना वचन.)

राग गौड मल्हार, ताल चतुस्रजाति त्रिताल, मात्रा—$\frac{१६}{४-८-४}$

मध्यद्रुतकाळ.

जाओ जाओ, जाओ जाओ, कोइतो मिलावो लावो पीयकों. जाओ—टेक.
उनबिन तन मनकों वे करार, (२)
रोग दूजो सजनी[१] जनिधार[२], (२)
भइ बैरनियां[३] रतियां[४] हमार, (२)
तनपर कैसें सजुं में सिगार[५];
लगतहें मोये मानुं[६] ये अंगार[७]. जाओ. १.
इंदु[८] सों मोए अलग करो अलि[९], (२)
मद[१०] विप सहोदर[११] बडो अरि बिरहन, को, (२)
जरावो नांहीं मोरे जीयकों, (२)
जतावो बतावो लावो लावो लावो, (२)
मोरी खानीं[१२] साहेली, (२)
दुंगी में तुमको मोतनको[१३] हार;
करुंगी में कव पियाजूसों प्यार. जाओ. २.

---

१ सखी. २ धारीश नहिं. ३ वेरणु. ४ रात्रि. ५ शृंगार.
६ जाणे. ७ अंगारा. ८ चंद्रमा. ९ सखी. १० दाह.
११ भाइ. १२ डाही. १३ मोतीनो.

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

સા : ની	સા : રી : :	: : સા : ની	સા : રી : – : રી	રી : ગ : – : ગ
જા ઓ	જા ઓ	જા ઓ	જા ઓ કો	ઈ તો. મિ

મ : પ : — : મ	ગ , રી : સા : — : ની	સા : — : — : —	— : — ‖
લા વો લા	વો પી ય	કોં	

મ : મ : ગ : મ	પ : પ : ની : ની	ની : — : સા : —	ની : સા : — : સા ‖
ઉ ન બિ ન	ત ન મ ન	કોં બે	ક રા ર ‖

: ગ : — : રી	ગ : — : મ : —	ગ : રી : ગ : રી	સા : ની : સા : – ‖	મ : મ : મ : —
રો ગ	દૂ જો	સ જ ની	જ નિ ધાર ‖	ભ ઇ બૈ

ગ , ગ : ગ : – : ગ	મ : ધ : – : મ	પ : – : – : – ‖	સા : સા : ની : સા	રી : રી : – : ગ
ર ન યાં ર	તિ યાં હ	માર ‖	ત ન પ ર	કૈ સેં સ

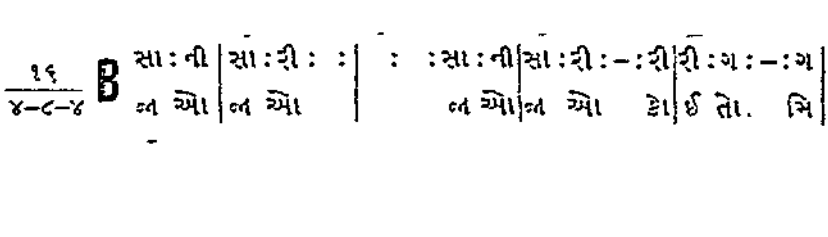

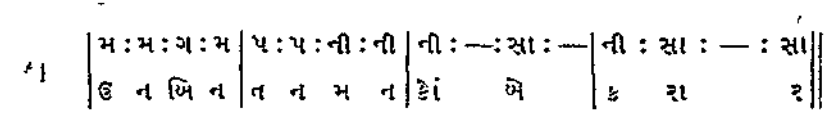

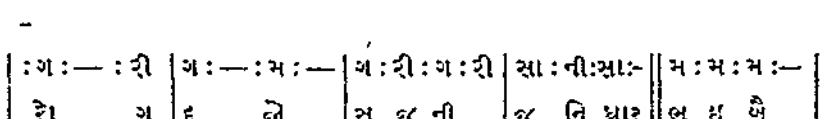

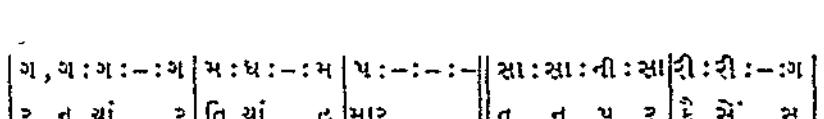

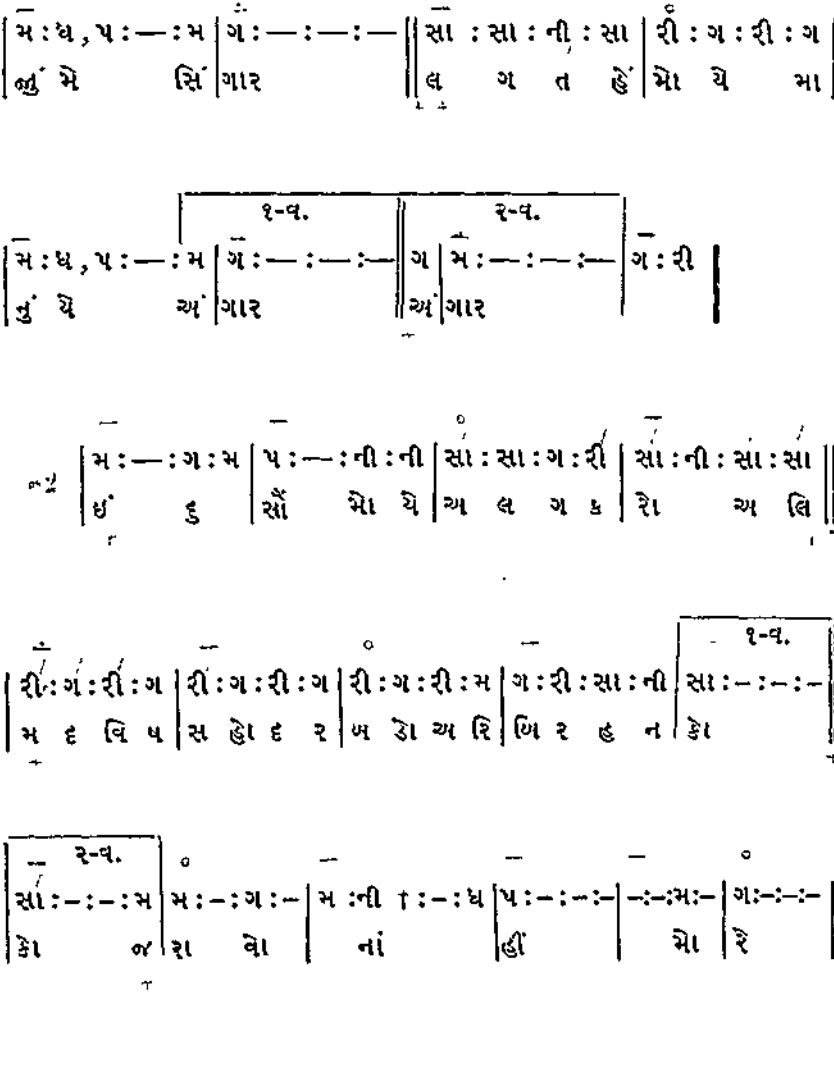
મ : ધ , પ : — : મ | ગ : — : — : — || સા : સા : ની : સા | રી : ગ : રી : ગ |
નું મે સિં | ગાર | લ ગ ત હું | મો યે મા |
૧-વ.
મ : ધ , પ : — : મ | ગ : — : — : — || ૨-વ.
નું યે અં | ગાર | ગ | અં મ : — : — : — | ગ : રી |
ગાર
મ : — : ગ : મ | પ : — : ની : ની | સા : સા : ગ : રી | સા : ની : સા : સા ||
ઇં દુ | સૌ મો યે | અ લ ગ ક | રે અ લિ |
રી : ગ : રી : ગ | રી : ગ : રી : ગ | રી : ગ : રી : મ | ગ : રી : સા : ની | ૧-વ.
મ દ વિ ધ | સ હો દ ર | ખ ડો અ રિ | બિ ર હ ન | સા : — : — : —
કો
૨-વ.
સા : — : — : મ | મ : — : ગ : — | મ : ની ↑ : — : ધ | પ : — : — : — | — : — : મ : — | ગ : — : — : —
કો ર | રા વો | નાં | હીં | મો | રે

મ : ની : – : ધ	પ : – : – : –	– : – : –	ની	સા : રી : – : રી	ગ : રી : સા
છી ય	કો		જ	તા વો બ	તા વો લા

	૧-વ.	૨-વ.			
સા : રી : – : રી	રી : – : –	રી : – : મ : –	ગ : – : – : ગ	મ:ધ,પ:–:મ	ગ:–:–
લા વો લા	વો	વો મો	રી સ્યા	ની સા હે	લી

૧-વ.	૨-વ.				
– : –	સા : સા :ની:સા	રી : રી : – : ગ	મ : પ : – : મ	ગ:–:–:–	સા:સા:ની:
	દું ગી મેં	તુમ કો મો	ત ન કો	હાર	ક રૂં ગી

		૧-વ.	૨-વ.		
રી : ગ : રી : ગ	મ : પ : – : મ	ગ : – : – : –	ગ	મ : – : – : –	ગ : રી
ક બ પિ	યા જૂ સોં	પ્યાર	સોં	પ્યાર	

વાસક સજ્જાને પતિનો સમાગમ.

રાગ બહાર, તાલ ચતુસ્રજાતિ એકતાલ, માત્રા $\frac{૧૨}{૪-૪-૪}$

મધ્યકાળ.

પ્યારે મોરે આવો પિયરવા[૧] ; (૨)
કરું સિંગરવા[૨] હરું હિયરવા[૩] લગાવું ગરવા[૪]. (૨) પ્યારે.—ટેક.
સેજવા મેં સંવારું, (૨) હાં હાં. પ્યારે. ૧

મંદિરવા[૫], સુંદરવા, દિયરવા[૬], ધરાવું ; (૨)
હસ હસ કરું બસ રંગ રસ પિલાવું, (૨)
રંગીલે રિઝાવું ; (૨)
રસીલેજી, છબીલેજી, જીયરવા,[૭] (૨) વારું તુમપેં હાં હાં હાં હાં. પ્યારે. ૨

---

૧ પતિ. ૨ શૃંગાર. ૩ હૃદય. ૪ ગળે. ૫ ઘર.
૬ દીવો. ૭ જીવ.

૧૨
૪-૪-૪ B

ધ : પ : મ : ગ	મ : ધ : — : ની	સાઃ ની : સા :-	પ , મઃગ : રી : સા
પ્યા રે મે રે	આ વે પિ	ય ર વા	હ ર્ં સિં ગ ર

ધ.રી, : સા : ધ : પ	મ : ગ : મ : ધ	— : ની : સા : ની	સા : — : પ , મ : ગ
વા હ ર્ં હિ ય	ર વા લ ગા	ર્ં ગ ર	વા હ ર્ં સિં

રી : સા : ધ : રી , સા	ધ : પ : મ : ગ	મ : ધ :-: ની	સા : ની : સા : —
ગ ર વા હ ર્ં	હિ ય ર વા	લ ગા ર્ં	ગ ર વા

મ : ગ	રી : સા : ગ : પ	— : પ : મ : ગ	રી : સા : ગ : પ	— : પ : સા : સા
રે જ	વા મેં સ વા	ર રે જ	વા મેં સ વા	ર્ં હાં હાં

મ : ગ ; રી : સા	ગ : રી : સા : ધ	રી : સા : ધ : પ	ગ : ધ : — : પ
મં હિ ર વા	સું હ ર વા	હિ ય ર વા	ધ રા હુ

| સાં : સાં : સાં : સાં | નીં : નીં : નીં : નીં | ધ : ધ : ધ : પ | નીં : ધ : પ.
| હ સ હ સ | ક રૂં બ સ | રં ગ ર સ | પિ લા વુ

| સા : ; ધ , : પ : ; મ , | ધ : – : પ : – | સાં : ; ધ , : પ : ; મ . | ધ : – : પ : –
| રં ગિ લે રિ | ઝા વું | રં ગિ લે રિ | ઝા વું

| સાં : સાં : સાં : સાં | નીં : નીં : નીં : નીં | ધ : ધ : ધ : પ || ધ : પ : મ : ગ
| ર સી લે જી | છ બી લે જી | જી ચ ર વા || વા રૂં તુ મ

| રી : — : — : — | પ : ધ : ની : સાં ||
| પેં | હાં હાં હાં હાં ||

કલહાંતરિતા.

* રાગ નટ હમીર, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$ તથા

તિસ્રજાતિ દાદરા માત્રા, $\frac{૬}{૩-૩}$

મધ્યકાળ.

અહો ફડક ભડક ધડક ધડકેછે મનડું મારૂં, દિલડું મારૂં ; (૨)
ઓ સખીઓ મેળાવો મુજ પ્રાણનાથને, (૨)
એના વિયોગથી ઝુરૂંછું હું હાય, (૨)
બતાવો સખીઓ મારા પ્રાણ પિયુને, (૨)
હાય પતિ મુજથી ગયા કયાં રીસાઈ, (૨)
ઝટ જાઓ, તમે સહુ ઝટ જાઓ, હવે બસ ; (૨)
હાય, થાય, જીવ જાય. અહો.—ટેક.
હૃદય કેમ ફરકેછે મારૂં, (૨)
ફરકેછે, ફરકેછે, ધડકેછે, ધડકેછે ; (૨)
જેના વિના હું નથી રહેતી, (૨)
તે તો હજી સુધી નથી દેખાયા, (૨)
કેમ ધીરજ ધરૂં પ્યારા ; (૨)
તમ વિયોગથી બહુ દુર્બળછે તનડું મારૂં. (૨) અહો. ૧.

---

* આ ગાયનના અંતરામાં "હૃદય કેમ" એ શબ્દોથી રાગ હમીર કલ્યાણ થાયછે, અને ત્યાંથી ચાલતી લયનો ઠાહ કરવાનો છે, અને માત્ર અગીયારમી લાઈનમાંજ રાગ મિલાવલનું મિશ્રણ થાયછે, તેમ તેજ લાઇનમાં તાલ દાદરો છે—જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕ તથા નિશાની ×

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

ગ:મ	ની ↑ :ધ:પ:ની ↑	ધ:પ:ની ↑ :ધ	પ:–:રી,રી:રી	–:ગ:–:પ,મ	
અ હો	ફ ડ ક ભ	ડ ક ધ ડ	ક ધ ડ કે	છે મ ન	

ગ:રી:સા:ની	સા:–:–:મ,મ	ગ:રી:સા:ની	સા:–	–:–	મ:ની ↑ ,ની ↑ :ધ:ની ↑
હું મા	રૂં દિ લ	હું મા	રૂં		ઓ સ ખિ ઓ મે

ધ:પ:–:ગ,ગ	મ:પ,પ:–પ:પ	મ:ની ↑ ,ની ↑ :ધ:ની ↑	ધ:પ:–:ગ,ગ
ળા વો મુ જ	પ્રા ણ ના થ ને	ઓ સ ખિ ઓ મે	ળાવો મુ જ

મ:મ,પ:–પ,:પ	મ:ની ↑ :–ધ,:પ	ગ:પ:–:ગ	મ:ધ,પ:–:મ	ગ:–:–:–
પ્રા ણ ના થ ને	એ ના વિ	યોગથી ઝુ	રૂં છું હું	હાય

:::ગ	મ:–:ની ↑ :–	–:ધ:પ:મ	પ:–:–:–	–:–:મ:–	ગ:–:–:ગ
બ	તા વો	સ ખિ	ઓ	મ્હા	રા પ્રા

		૧-વ.	૨-વ.	
મ:પ:-:ધ	પ:-:મ:-	ગ:-:-	ગ:-:ગ:-	મ,મ:ધ,ધ:ની ં,ધ:-,પ,
ણ પિ	યુ	ને	ને હાય	પ તિ મુ જ થી ગ

પ:મ,ગ:મ:પ	પ:ગ:મ,મ:ધ,ધ	ની ં,ધ:-,પ,:પ:મ,ગ	મ:પ:પ:—
યા કયાં રી સા	ઇ હાય પ તિ મુ જ	થી ગ યા કયાં	રી સા ઈ

સા,સા:સા:ધ,ની ં:ની ં	ધ,પ:ધ:પ,મ:પ	સા,સા:સા:ધ,ની ં:ની ં
ઝ ટ જાઓ ત મે સૌ	ઝ ટ જાઓ હ વે બસ	ઝ ટ જાઓ ત મે સૌ

ધ,પ:ધ:પ,મ:પ	સા:-:-:-	ની ં:-:-:-	ધ:પ:ની ં:ધ	પ:-
ઝ ટ જાઓ હ વે બસ	લ્હાય	થાય	છ વ	જાય

પ,:પ,પ	મ S,પ:ધ,ની:સા:ધ,પ	—:ધ,પ:-,મ,:ગ	
હૃ દ ય	કે મ	ફ ર કે	

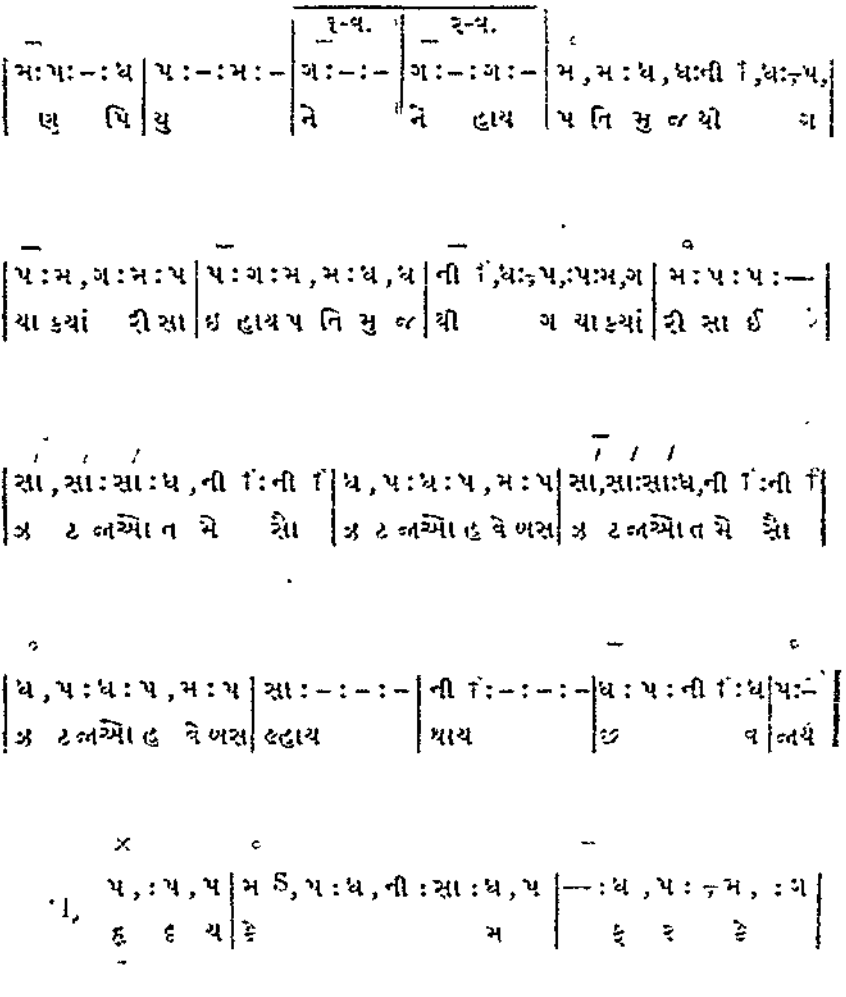

મ : ધ : — : ની	સાં : — : ‾	‾ : —	પ , પ . પ . પ . : મ , મ . ગ , રી . ગ .
છે મા	રૂં		ફ ર કે છે ફ ર કે છે

મ , મ . ધ , પ . મ . : ગ , ગ . રી . સા .	પ , પ . પ . પ . : મ , મ . ગ , રી . ગ .
ધ ડ કે છે ધ ડ કે છે	ફ ર કે છે ફ ર કે છે

મ , મ . ધ , પ . મ . : ગ , ગ . રી . સા .	પ : મ S , પ : ધ , ની : સાં
ધ ડ કે છે ધ ડ કે છે	જે ના

ધ , પ : — : ‾ મ , : ‾ ગ ,	મ : ધ : — : ની	સાં : — : — : —	પ : પ : પ
વિ ના હું ન	થી રહે	તી	તે તો હ

ની : ધ : ની	સાં : — : —	— : — : —	સાં : સાં : સાં	ની : — : સા	ધ : ની : ધ
જુ સુ	ધી		ન થિ દે	ખા	યા

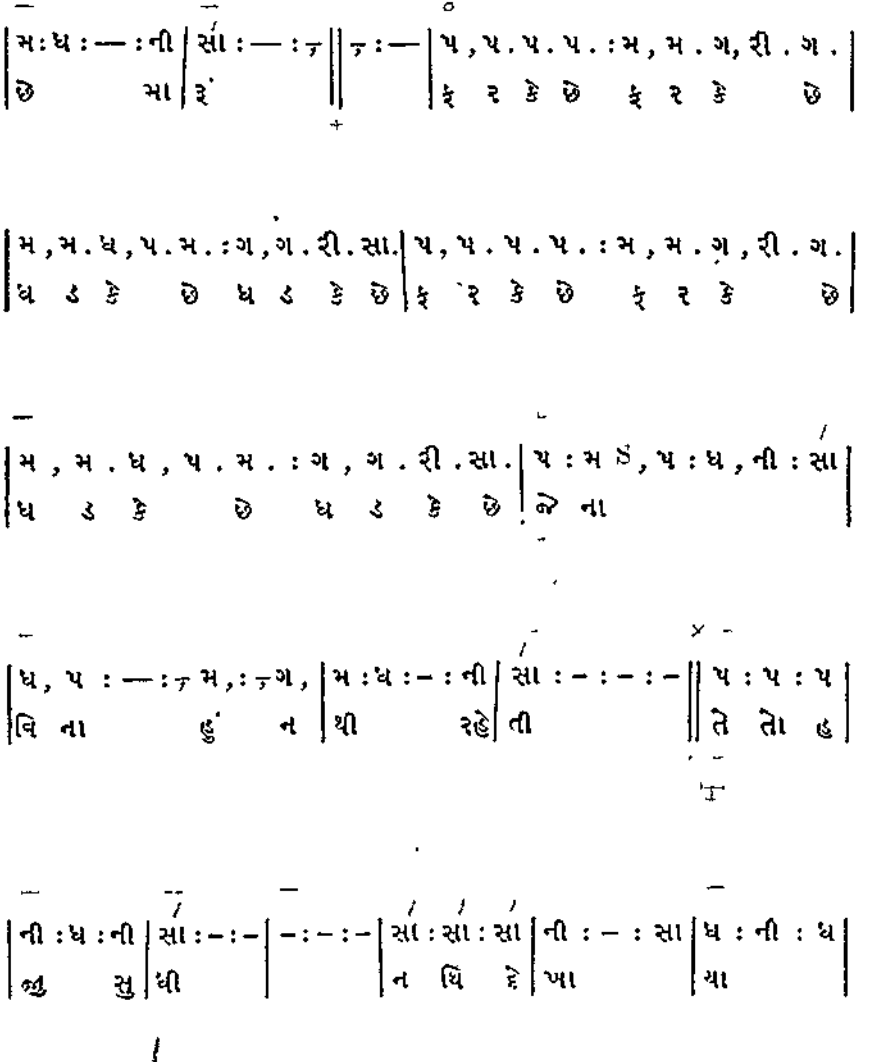

સા : ની : ધ	મ ઽ, પ : ધ, ની : સા : ધ	પ : ધ, પ : ‒ મ, : ગ	મ : ધ : – : ની
	કે મ	ધી ર જ ધ	રૂં પ્યા

સા : — : — : —	— : — : — : —	પ, પ : પ, પ : ‒ પ, : મ
રા		ત મ વિ યો ગ થી

ગ, ગ : રી, રી : પ, પ : મ	ગ, ગ : ગ, રી : સા : ની	૧-વ. સા : – : સા : સા	૨-વ. સા : —
બ હુ દુ ર બ ળ છે	ત ન હું મા	રૂં આ હા	રૂં

खंडिता.

(राधिकाना कृष्ण प्रत्ये वचन.)

राग पीलू बरवा, ताल चतुरस्रजाति त्रिताल, मात्रा $\frac{१६}{४-८-४}$

मध्यकाळ.

नटवर मोसें बोलो जनि,[१] (२) बतियन[२] बनाय कें ;
देखो देखो बिहारी, (२) तुम दरपन मुख लायके. नटवर.—टेक.

अधर[३] अंजन[४] दाग लगेहें, (२)
द्रग[५] अरुन[६] महावर[७] पगें, (२)
कहो किन ठगोरीने ठगे, (२)
किन संग रतियन[८] जगे ; (२)
उत कित जाओ, नित नित हमें, तरसायके. (२) नटवर. १

डगमग डगमग पग मग[९] धरते, (२)
पति अति रसिक छलबल ऐसे सीखे कहां, (२)
उठि भोर[१०] आये, मोरे मन भाये ; (२)
ब्रजपत[११] नखछत[१२] छतियन[१३] लगायकें, नटवर. २

---

१ नहिं. २. बातो. ३ होठ. ४ કાજળ. ५ નેત્ર.
६ લાલ. ७ અળતો. ८ બોળાએલાં. ९ રાત્રિ. १० રસ્તો.
११ પ્રાતઃકાળ. १२ શ્રીકૃષ્ણ. १३ નખક્ષત. (નખના ઘાગ) १४ છાતી.

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

ની	:	સા	:	ગ	f	:	રી	સા	:	ની	:	રી	:	સા	ની	:	ધ	f	:	ની	:	સા	ગ	f	:	રી	:	સા	:	ની
ન		ટ		વ			ર	મો		સેં		બો		લો	જ		નિ			ન		ટ	વ			ર	મો		સેં

રી	:	સા	:	ની	:	ધ	f	ની	:	ધ	f	:	પ	:	મ	પ	:	ની	:	—	:	ની	સા	:	—	:	—	:	—	‖
બો		લો		જ		નિ		બ		તિ			ય		ન	બ		ના				ય	કેં							‖

સા	:	ની	:	સા	:	ગ	f	—	:	મ	:	ગ	f	:	રી	સા	:	ની	:	સા	:	ગ	f	—	:	મ	:	ગ	f	:	રી
દે		ખો		દે		ખો		બિ		હા				રી	દે		ખો		દે		ખો		બિ		હા				રી	

સા	:	ની	:	સા	:	ની	ધ	f	:	પ	:	—	:	મ	પ	:	ની	:	—	:	ની	સા	:	—	:	—	:	—	‖
તુ		મ		દ		ર	પ			ન				મુ	ખ		લા				ય	કેં							‖

ની	સા	:	ગ	:	—	:	મ	પ	:	—	:	—	:	—	—	:	—	:	મ	:	—	પ	:	—	:	—	:	મ	ગ	:	મ	:	—	:	મ
અ	ધ		ર					અ											જ			ન				દા			ગ			લ	

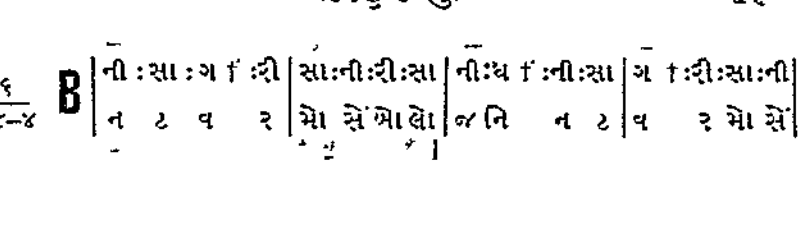

		૧-વ.	૨-વ.	
ગ : મ : પ : –	– . મ : ગ ƒ : રી	સા : – : –	સા : – : સા : ની	સા : ગ ƒ : ગ ƒ : રી
ગે		હેં	હેં દ્ર ગ	અ રૂ ન મ

પ : મ : ગ ƒ : રી	સા : – : સા : ની	સા : ગ ƒ : ગ ƒ : રી	પ : મ : ગ ƒ : રી
હા વ ર પ	ગે દ્ર ગ	અ રૂ ન મ	હા વ ર પ

સા : — : — : —	ની ƒ : ધ : ની ƒ : ધ	ની ƒ : સા : ની ƒ : ધ	પ : મ : – : –
ગે	ક હો કિ ન	ઠ ગો રી ને	ઠ ગે

ની ƒ : ધ : ની ƒ : ધ	ની ƒ : સા : ની ƒ : ધ	પ : મ : – : –	ગ ƒ : રી : ગ ƒ : મ
ક હો કિ ન	ઠ ગો રી ને	ઠ ગે	કિ ન સં ગ

ગ ƒ : રી : મ : ગ ƒ	રી : સા : – : –	ગ ƒ : રી : ગ ƒ : મ	ગ ƒ : રી : મ : ગ ƒ
ર તિ ય ન	જ ગે	કિ ન સં ગ	ર તિ ય ન

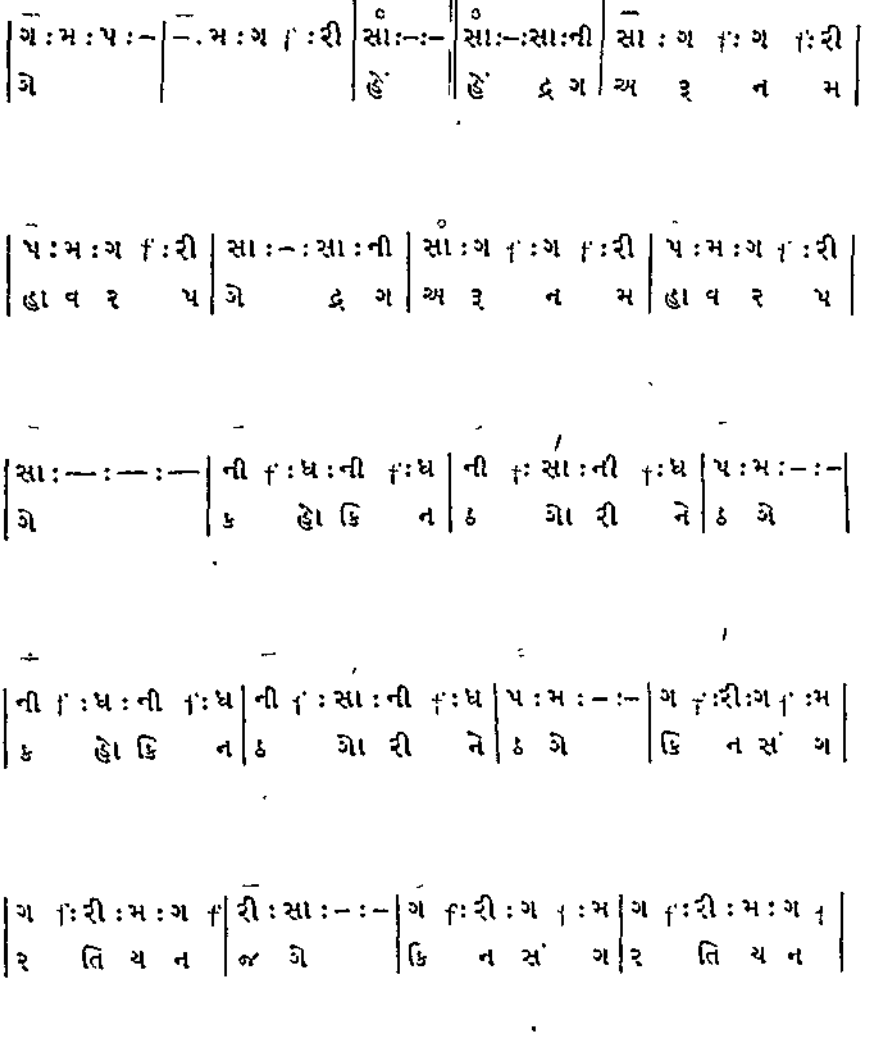

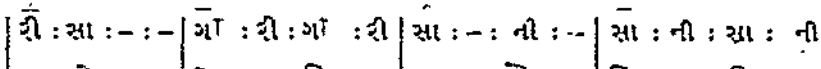
રી : સા : — : — | ગા : રી : ગા : રી | સા : — : ની : — | સા : ની : સા : ની
જ ગે | ઉ ન ઢિ ત | ન ઐા | નિ ત નિ ત

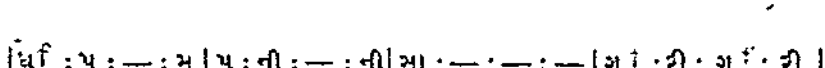
ધિ : પ : — : મ | પ : ની : — : ની | સા : — : — : — | ગા : રી : ગ : રી
હ મેં ત | ર સા ય | ઃ | ઉ ન ઢિ ત

સા : — : ની : — | સા : ની : સા : ની | ધા : પ : — : મ | પ : ની : — : ની | સા : — : — :
ન ઐા | નિ ત નિ ત | હ મેં ત | ર સા ય | ઃ

સા : સા : ની : ની | ધ : ધ : પ : પ | મ : મ : ગ : ગ | રી : રી : સા : —
ઢ ગ મ ગ | ઢ ગ મ ગ | પ ગ મ ગ | ધ ર તે

નીં : ધ : નીં : ધ | નીં : ધ : પ : નીં | ધ : પ : મ : ગ | રી : મ : ગ : રી
પ તિ ય તિ | ર સિ ક છ | લ ળ લ ઐ | સે સી ખે ક

સાં : – : – : —	નીં ઁ : ધ : નીં ઁ : ધ	નીં ઁ : ધ : પ : નીં ઁ	ધ : પ : મ : ગ ઁ
હાં	પ તિ અ તિ	ર સિ ક છ	લ બ લ ઐ

રીં : મ : ગ ઁ : રી	સાં : — : — : —	ગં ઁ : રી : ગ ઁ : રી	સાં : — : નીં : —
સે સી ખે ક	હાં	ઉ ઠિ ભો ર	આ યે

સાં : નીં : સા : નીં	ધં ઁ : – : પ : –	ગં ઁ : રી : સા : નીં	રીં : સા : નીં : ધ ઁ
મો રે મ ન	ભા યે	બ્ર જ પ ત	ન ખ છ ત

નીં : ધ ઁ : પ : મ	પં : નીં : – : નીં	સાં : – : – : –
છ તિ ય ન	લ ગા ય	કે

સતીપ્રેમ.

(સતીવ્રતની પરીક્ષા કરી કૃષ્ણે આપેલો રૂક્મિણીને ધન્યવાદ.)

રાગ કાન્હરા, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૪-૪}$

મધ્યવિલંબિતકાળ.

આવ નારી, પ્રાણ પ્યારી, પ્રેમ ધારી,
સુંદર શ્યામા,[૧] સુંદર શ્યામા; (૨).
મન હરનારી, સુખ કરનારી, આવ પ્યારી,
વિમળ[૨] વામા,[૩] વિમળ વામા. (૨) આવ.—ટેક.

પતિ હિતમાં નિત હરષ ધરેછે; (૨)
શાબાશ છે તુને, સત્કાર છે તુને,
શાબાશ છે તુને સત્કાર છે તુને,
ગુણિયલ થઈ ગુણિમાંહિ ગવાણી, (૨)
મધુર વચન સુણિ અતિ મુદ્ધ થાય; (૨)
ઉરમાંય, ન સમાય. આવ. ૧.

---

૧ સ્ત્રી. ૨ પવિત્ર. ૩ સ્ત્રી.

૧૬ / ૪-૮-૪ B

મ̄ : – : મ : મ	રી̄ : – : સા : સા	રી̊ : –:નીf :સા	–̄:સા:સા:રી
આવ ના રી	પ્રાણ પ્યા રી	પ્રેમ ધા રી	સું દ ર

+
* 1

રી̄ : પ : મ : ગ f	–̄ : રી : સા : રી	રી̊ : પ : મ : ગ f	–̄ : – : – : –
શ્યા મા	સું દ ર	શ્યા મા	

+

રી̄,રી:ની f ,ની f :ધ:ની f	પ̄ , પ : ધ , ધ : મ : પ	ગ̊:મ:ગ:મ	–̄:સા:સા:રી
મ ન હ ર ના રી	સુ ખ ક ર ના રી	આવ પ્યારી	વિ મ ળ

+

રી̄ : પ : મ : ગ f	–̄ : રી : સા : રી	રી̊ : પ : મ : ગ f	–̄ : – : – : –
વા મા	વિ મ ળ	વા મા	

1

મ̄:મ:પ:પ	નીf :પ:ની:ની	સા̊:સા́:સા́:સા́	સા̄:ની:સા́:–	નીf :રી́:–:રી́
પ તિ હિ ત	માં નિ ત	હ ર ષ ધ	રે છે	શા બાશ છે

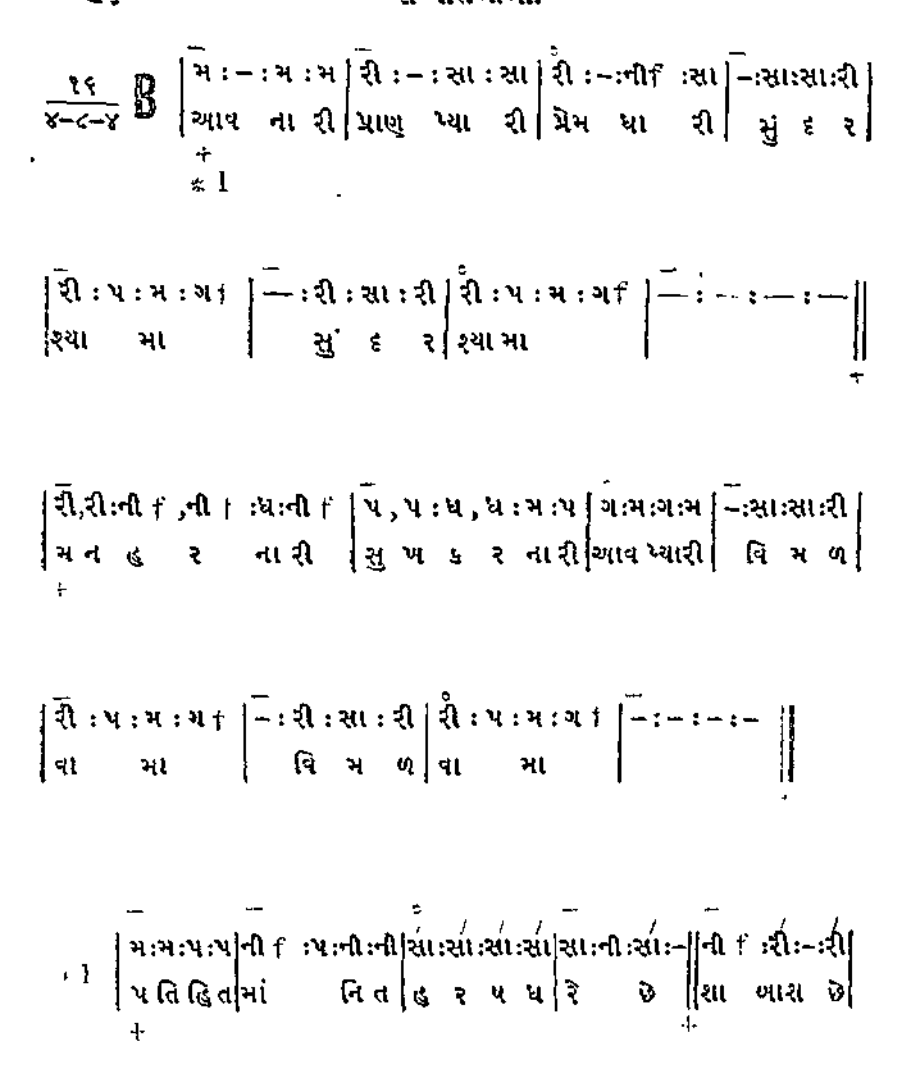

+ +

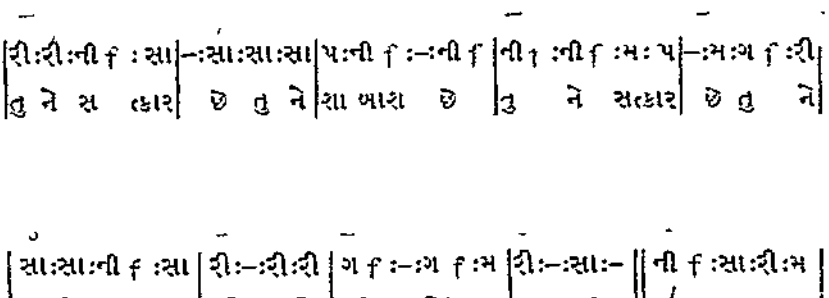
રી:રી:ની ધ :સા | –:સા:સા:સા | પ:ની ધ :–:ની ધ | ની ધ :ની ધ :મ: પ | –:મ:ગ ધ :રી
તુ ને સ ત્કાર | છે તુ ને | શા બાશ છે | તુ ને સત્કાર | છે તુ ને
સા:સા:ની ધ :સા | રી:–:રી:રી | ગ ધ :–:ગ ધ :મ | રી:–:સા:– || ની ધ :સા:રી:મ
ગુ ણિ ય લ | થઈ ગુ ણિ | માં ઢિં ગ | રા ણી || મ ધુ ર વ
પ:ની ધ :પ:ની ધ | સા:ની:સા:ની | સા:ની:સા:– | સા:–:ની:સા | રી : – : – : –
ચ ન સુ ણી | અ તિ સુ ખ | થા યે | થાય છે ર | માંય
– : – : સા : રી | ગ ધ :–:રી :– | સા : – :ની ધ :– | પ:–:મ:– | રી:–:સા : –
ન સ | મા | | | આય

માનવિધ્વંસ.

(ઉર્વશી પ્રત્યે પુરૂરવા રાજાના વચન.)

રાગ કાન્હરા, તાલ ચતુસ્રગતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યવિલંબિતકાળ.

પ્યારી તારૂં, પ્યારી તારૂં, પ્યારી તારૂં,
સ્વરૂપ જોઈ ભુલ્યો હું ભાન, ખાન, પાન, ગાન ;
તજ્યું મેં તરૂણી, તરૂણ[૧] હરિણનયની. પ્યારી.—ટેક.

અધરામૃત પા તું મુને ઝટ તાહરૂં, (૨)
હું છું બહુ હેરાન, પરેશાન, છું બે જાન, બે ધ્યાન. (૨) પ્યારી. ૧

આમ સ્નેહી સાથે સુંદરિ નહિં ઘટે, (૨)
પ્રેમમાં લીન થયોછું હાય તારા ;
ભરી અનંગ[૨] રંગ, ધરી ઉમંગ અંગ, માનિલે મારૂં માન. (૨) પ્યારી. ૨

---

૧ યુવાન. ૨ કામદેવ.

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

સા : સા : ની : –	સા : – : – : –	રી : રી : સા : ની	સા : – : ની f : પ
પ્યા રી તા	રૂં	પ્યા રી તા	રૂં

પ : સા : સા : ની	સા : – : — : ની †	ની † : પ : પ : ધ	મ : ની † : — : પ
પ્યા રી તા	રૂં સ્વ	રૂ પ જો ઇ	ભુ લ્યો હું

ગ † : – : – : –	મ : – : – : –	રી : – : – : –	સા : – : – : –	– : – : – : રી
ભાન	ખાન	પાન	ગાન	ત

ગ † : મ : ગ † : રી	સા : ની : સા : રી	ગ † : મ : ગ † : રી	સા : ની : સા : —
જ્યું મેં	ત રૂ ણી ત	જ્યું મેં	ત રૂ ણી

ગ † : રી : સા : ગ †	રી : સા : ગ f : રી	સા : — : — : —
ત રૂ ણ હ	રિ ણ ન ય	ની

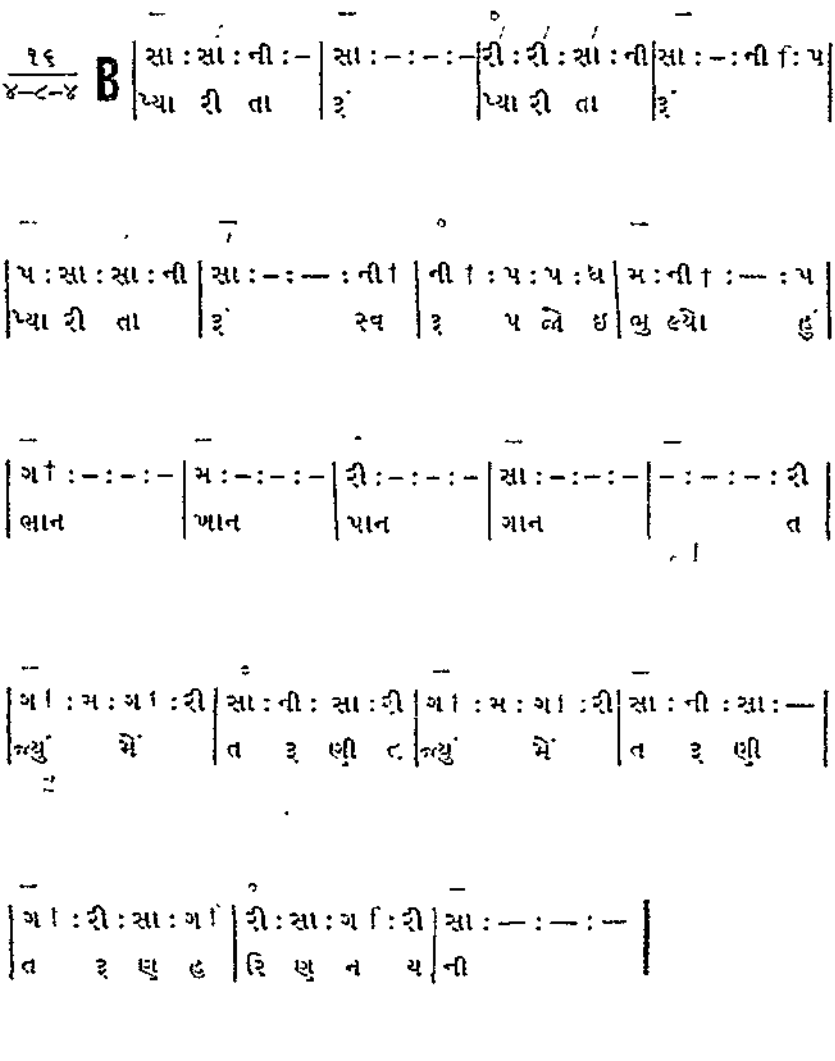

*1

સા : સા : સા : –	રી : રી : મ : –	પ : – : ની f : પ	ની : ની : સાં : —
અ ધ રા	મૃ ત પા	તું મુ ને	ઝ ટ તા

ની : સાં : — : —	સાં : ની : સાં : —	ની f : રી : – : સાં	ની f : ધ : – : પ
હ રૂં	હું છું બહુ	હે રાન પ	રે શાન છું

મ : ની f : — : પ	ગ f : — : — : –	સાં : ની : સાં : —	ની f : રી : – : સાં
બે જન બે	ધ્યાન	હું છું બહુ	હે રાન પ

ની f : ધ : — : પ	મ : ની f : — : પ	ગ f : — : — : —
રે શાન છું	બે જન બે	ધ્યાન

*2

સા : – : સા : રી	— : રી : મ : —	પ : — : ની f : પ	ની : ની : સાં : –
આ મ રને	હિ સા	ત્યે મું	દ રિ નહિં

ની : સા : – : –	– : સાં : – : ની	સા : – : – : –	– : – : – : –	– : – : ની ḟ : –
ધ ટે	પ્રે મ	માં		લી

– : પ : – : પ	મ : – : – : –	ની ḟ : – : પ : –	– : – : ની ḟ : –	પ : – : ની : –
ન થ	યો	છું	હાય	તા

સાં : — : — : –	પ : સા : – : રી	સાં : સાં : સાં : સાં	પ : ની ḟ : – : ની ḟ
રા	ભ રી અ	નં ગ રં ગ	ધ રી ઉ

ની ḟ : ની ḟ : ની ḟ : ની ḟ	પ : મ : — : મ	પ : — : ધ : —
મં ગ અ ગ	મા નિ લે	મા રૂં

૧.-વ.	૨.-વ.
સાં : — : — : — | — : — : — : —	સાં : — : — : —
માન	માન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ ૩૮૦૦૦૯

સતી સ્ત્રી સંયોગ.

(એંધાણથી ઓળખેલો શકુંતલા પ્રત્યે દુષ્યંતનાં વચન).

*રાગ કલ્યાણ, તાલ તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{6}{3-3}$ તથા

ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{16}{4-8-4}$

મધ્યકાળ.

સુંદર નારી તું છો પ્યારી મારી હાં, (૨)
પ્યારી મારી વ્હાલી છળિ ના કરૂં દૂર તારી ; (૨)
પ્યારી નાર, કરૂં પ્યાર, હું આવાર ; (૨)
ચિત હરનારી, સુખ કરનારી ; (૨)
પ્રાણુથી પ્યારી, અધિક સારી ; (૨)
છો તું દુઃખ હરા. સુંદર—ટેક.
સતી લલામ[૧] તુને હું જાણું, (૨)
શિયળવતી,[૨] ચતુરમતિ, સુંદર અતિ ;
મધુરવદી, અતિ હર્ષથી લીધું ચિત્ત હરી હાં. સુંદર. ૧.

---

* આ ગાયનમાં પ્રથમની લાઇનથી શરૂઆત દાદરામાં છે બીજી અને ત્રીજી લાઈનમાં તાલ ત્રિતાલ છે, ચારમીથી છઠ્ઠી લાઇન સુધી તાલ દાદરો છે તે સિવાય અંતરામાં "સતી લલામ" એ શબ્દોથી આખર સુધી તાલ ત્રિતાલ છે—બીજો નોટેશન નિશાની ⊕

૧ રત્ન. ૨ શીળવાન.

૬/૩-૩ **B**

સા : – : સા	રી : ગ : રી	સા:ની:ધ	રી:સા:ની	ધ:ની:ધ	ની:સા:–
સું દ	ર ના રી	તુ છોપ્યા	રી મા રી	હાં	

ગ : ગ : ગ : પ	પ : પ : – : પ	ધ : ધ : ધ : પ	ની : ધ : પ : પ	સાં:સાં:સાં:–
પ્યારી મા રી	વ્હાલી છ	બિ ના ક રૂં	દૂ ર તા રી	પ્યારી નાર

સાં : સાં : સાં : ની	ની : ધ : પ : –	સા : સાં : સાં:–	સાં:સાં:સાં:ની	ની:ધ:પ:–
ક રૂં પ્યાર	હું આ વાર	પ્યા રી નાર	ક રૂં પ્યાર	હું આ વાર

ધ : સા : સા	સાં : સાં : ની	ધ : ની : ધ	પ:પ:–	ગ:ગ:રી	ધ:પ:–	ગ:ગ:રી
ચિ ત હ	ર ના રી	સુખ ક ર	ના રી	પ્રા ણ થી	પ્યારી	અ ધિ ક

સા : સા : –	ગ : – : ગ	પ : પ : ધ	સાં : ની : ધ	પ : ગ : રી
સા રી	છો તું	દુ : ખ હ	રા	

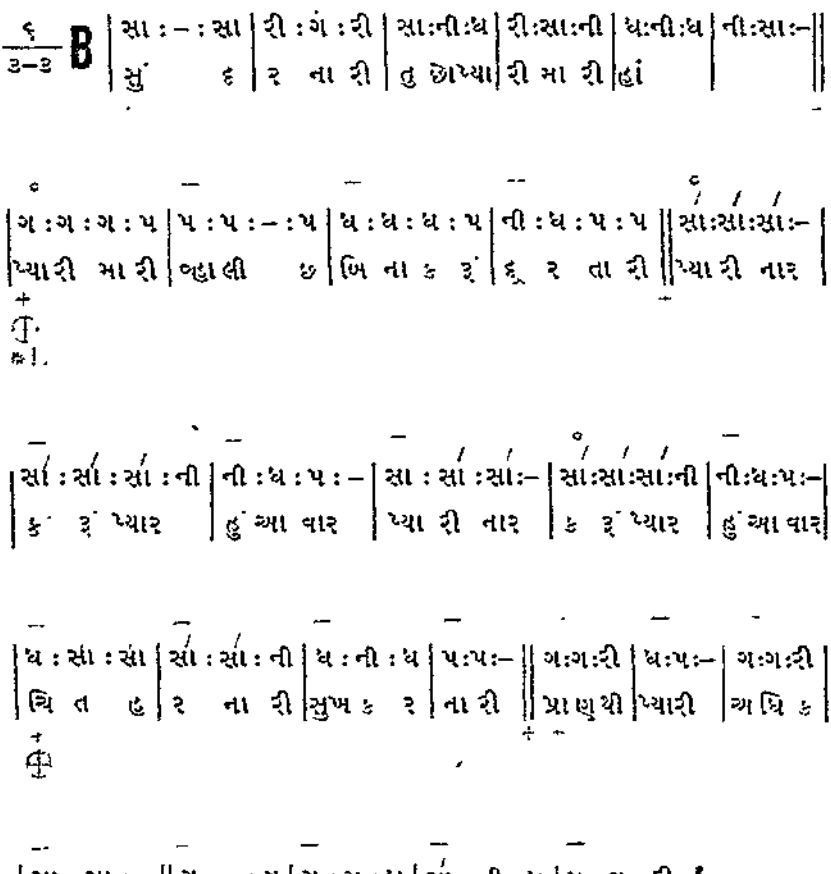

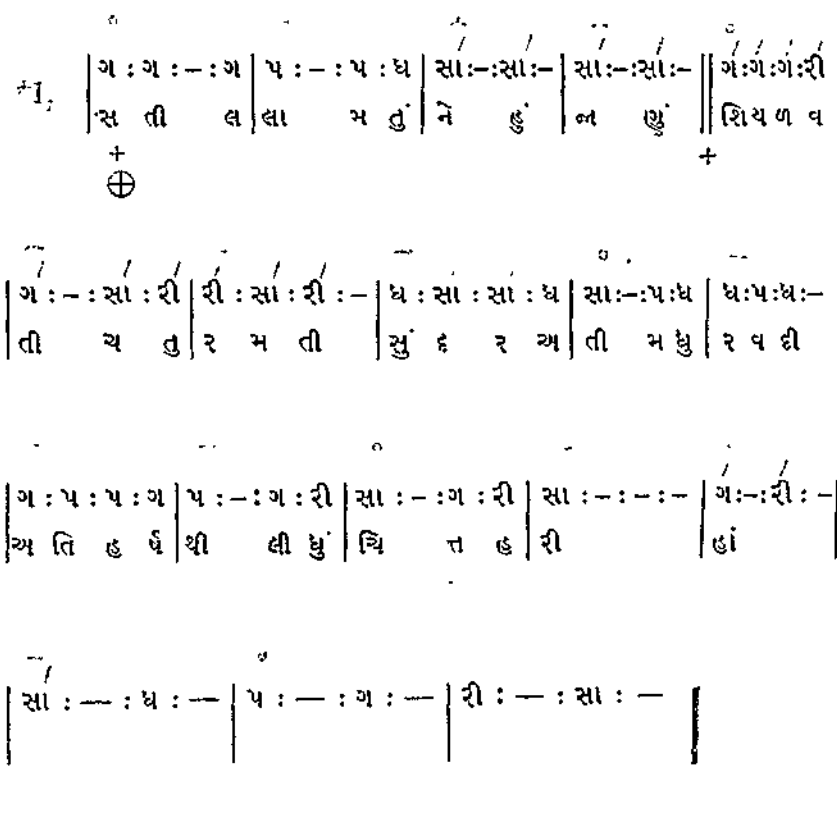
ગ : ગ : – : ગ | ૫ : – : ૫ : ધ | સાં:–:સાં:– | સાં:–:સાં:– | ગં:ગં:ગં:રી
સ તી લ | લા મ તું | ને હું | ન ણું | શિ ય ળ વ
ગ : – : સાં : રી | રી : સાં : રી : – | ધ : સાં : સાં : ધ | સાં:–:૫:ધ | ધ:૫:ધ:–
તી ચ તુ | ૨ મ તી | સું દ ૨ ચ | તી મ ધુ | ૨ વ દી
ગ : ૫ : ૫ : ગ | ૫ : – : ગ : રી | સા : – : ગ : રી | સા : – : – : – | ગં:–:રીં : –
અ તિ હ ર્ષ | થી લી ધું | ચિ ત્ત હ | રી | હાં
સાં : — : ધ : — | ૫ : — : ગ : — | રી : — : સા : —

રામના વિરહવચન.

*રાગ માઢ મિશ્ર કાન્હરા; તાલ તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{6}{3-3}$ તથા

ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{16}{4-4-4}$

મધ્યકાળ.

હરતાં, ફરતાં, મારા દિલને નથી ચેંન ; (૨)
કલપુંછું, જલપુંછું, તલપુંછું, વિલપુંછું, હાય. (૨) હરતાં.—ટેક.

તજી ગઈ, દુઃખ દઇ, સુખ સહુ લઈ ગઇ ; (૨)
કયાં હશે વ્હાલી તકદીર, તકદીર, તકદીર ; (૨)
પ્યારી આવ, પ્યારી આવ, એકવાર કર પ્યાર ; (૨)
ચિત તું ચળમાં[૧] દુઃખના દળમાં[૨]. હરતાં. ૧

---

*આ ગાયનમાં "તજી ગઇ" એ શબ્દોથી તાલ ત્રિતાલ શરૂ થાયછે, અને ચારમી લાઇનથી રાગ કાન્હરાનુ મિશ્રણ થાયછે—જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕ તથા નિશાની ×

૧ ચળાયમાન નહિં થા. ૨ સમૂહમાં.

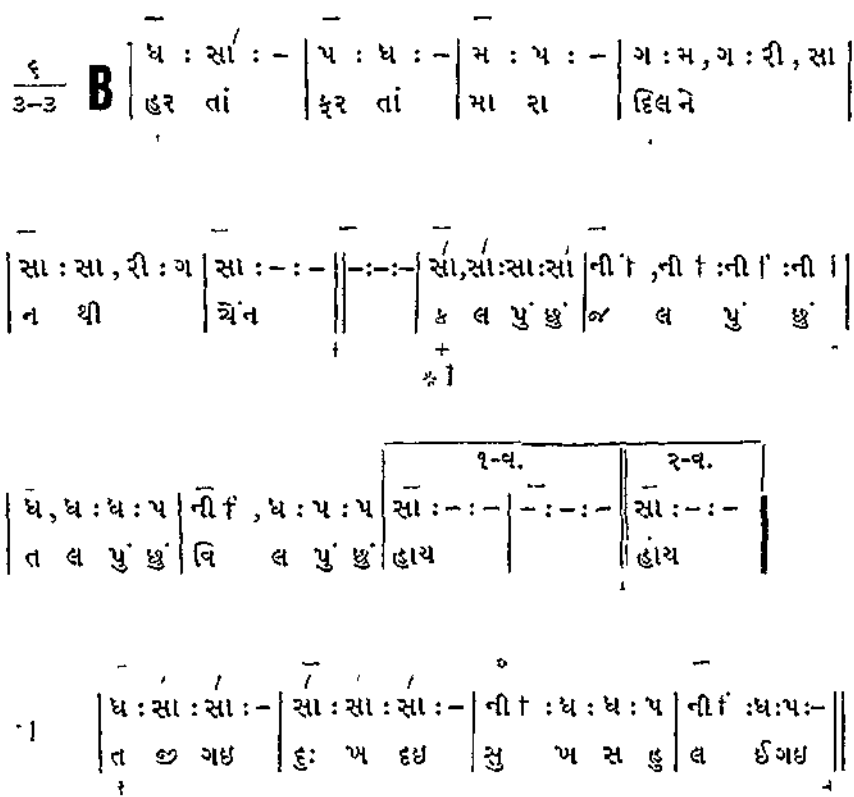
B
ધ : સાં : -
હર તાં
પ : ધ : -
ફર તાં
મ : પ : -
મા રા
ગ : મ , ગ : રી , સા
દિલ ને
સા : સા , રી : ગ
ન થી
સા : - : -
ચેન
-:-:-
સાં , સાં : સા : સાં
ક લ પુ છું
ની ા , ની ા : ની ા : ની ા
જ લ પુ છું
ધ , ધ : ધ : પ
ત લ પુ છું
ની ા , ધ : પ : પ
વિ લ પુ છું
૧-વ.
સાં : - : -
હાય
- : - : -
૨-વ.
સાં : - : -
હાય
1
ધ : સાં : સાં : -
ત જી ગઇ
સાં : સાં : સાં : -
હું ખ દઇ
ની ા : ધ : ધ : પ
સુ ખ સ હુ
ની ા : ધ : પ : -
લ ઈ ગઇ
૪
: સા : - : સા
કયાં હ
મ : - : - : -
શે
- : - : પ :
ન્હા
ગ ા : - : - : -
લી
- : - : - રી
તક
મ : - : - :
દીર

– : – : – : સા	રી : – : – : –	– : – : – : ની	સા : – : – : –	– : – : – : –
તક	દીર	તક	દીર	

રી : મ : મ : –	મ : મ : મ : –	ગ । : ગ · : ગ । : –	રી:રી:સા:–	– : – : રી : મ
પ્યા રી આવ	પ્યા રી આવ	એ ક વાર	ક ર પ્યાર	ચિ ત

રી : મ : – : –	– : – : મ : પ	મ : ગ । : – : –	– : – : મ : પ	મ : ગ । : – : –
તું	ચ ળ	માં	દુ : ખ	ના

રી : સા : ગ । : રી	સા : – : – : –
દ ળ	માં

પ્રકરણ ૪ થું

વીરરસ.

March Pass. (માર્ચ પાસ.)

ભારતયુદ્ધમાં શૂરવીરો પ્રત્યે સેનાપતિના વચન.

*રાહ ઈંગ્રેજી, તાલ ચતુસ્રજાતિ, ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૯}{૨-૪-૨}$

મધ્યદ્રુતકાળ.

સહુ શૂરા (૨) સજી હથિયારો, રહો હુશયારો ; (૨)
ખુલિ તલવારો, કરમાં ધારો ;
મળિ મળિ મળિ મળિને ચાલો. સહુ—ટેક.
ઉમંગ અતિશય સર્વ ધરિ મનમાં ;
રિપુઓને[૧] રણમાં નિરખીને મારો ; (૨)
દિલથી ડારો, કરિને ન્યારો ; (૨)
શૂર, વીર ધીર ધરી ; (૨)
પળમાં છળ બળથી કળ કરી ; (૨)
સન્મુખ થઈને, અરિદળ[૨] સંહારો ; (૨)
બળવંત બરછી, કર ધરિ તિરછી[૩] ; (૨)
ઉરમાં ભેદો, શિરને છેદો ; (૨)
યમનાં દ્વારો, ઝટ દેખાડો ;
ગિરિવર[૪] કંપાવું, કરિવર[૫] થંભાવું ;
ફણિ[૬] શિર ડોલાવું ; યમ પકડી લાવું ;
ધનુ[૭] શર[૮] લૈ ધાવું, જય કરી હું આવું ;
ચાલો, મારો, મારો, હિંમ્મત ના હારો. સહુ. ૧.

---

*આ ગાયનની ઢબ ઘણીખરી ઈંગ્રેજી રાહને મળતી છે.
૧ શત્રુઓને. ૨ લશ્કર. ૩ વાંકી. ૪ પર્વતમાં શ્રેષ્ઠ અર્થાત્ મેરૂ.
૫ હાથી. ૬ શેષનાગ. ૭ ધનુષ. ૮ બાણ.

૮/૨-૪-૨ B

ધ, ની †	રી : સા	: ધ, ની †	રી : સા	: ધ, ની †	રી, રી : રી
સ હુ	શૂ રા	સ હુ	શૂ રા	સ જી	હ થિ યા

રી : ધ, ની †	સા, સા : સા	સા	ની, સા	ગ : ગ	ગ : રી, ગ	મ : મ	પ : -
રો ર હો	હુ શ યા	રો	ખુ લિ	તલ વા	રો ક ર	માં ધા	રો

પ, ધ : પ, મ	ગ, રી : સા, સા	સા : સા	સા	—
મ ળિ મ ળિ	મ ળિ મ ળિ	ને ચા	લો	

, ગ, : - મ,	પ : પ, પ	પ : ધ, સા	- ની : ધ, પ	ગ, મ : પ	સા, ની : ધ, પ
ઉ મં	ગ અ તિ	શ ય સ	વ ધ રિ	મ ન માં	રિ પુ ઓને

મ, ગ : રી	પ, મ, : ગ, રી	સા : સા	સા : - (૧-વ.)	સા : ગ, મ (૨-વ.)	પ : પ	પ : મ, પ	સા : સા
ર ણમાં	નિ ર ખી	ને મા	રો	રો દિ લ	થી ટા	રો ક રિ	ને ન્યા

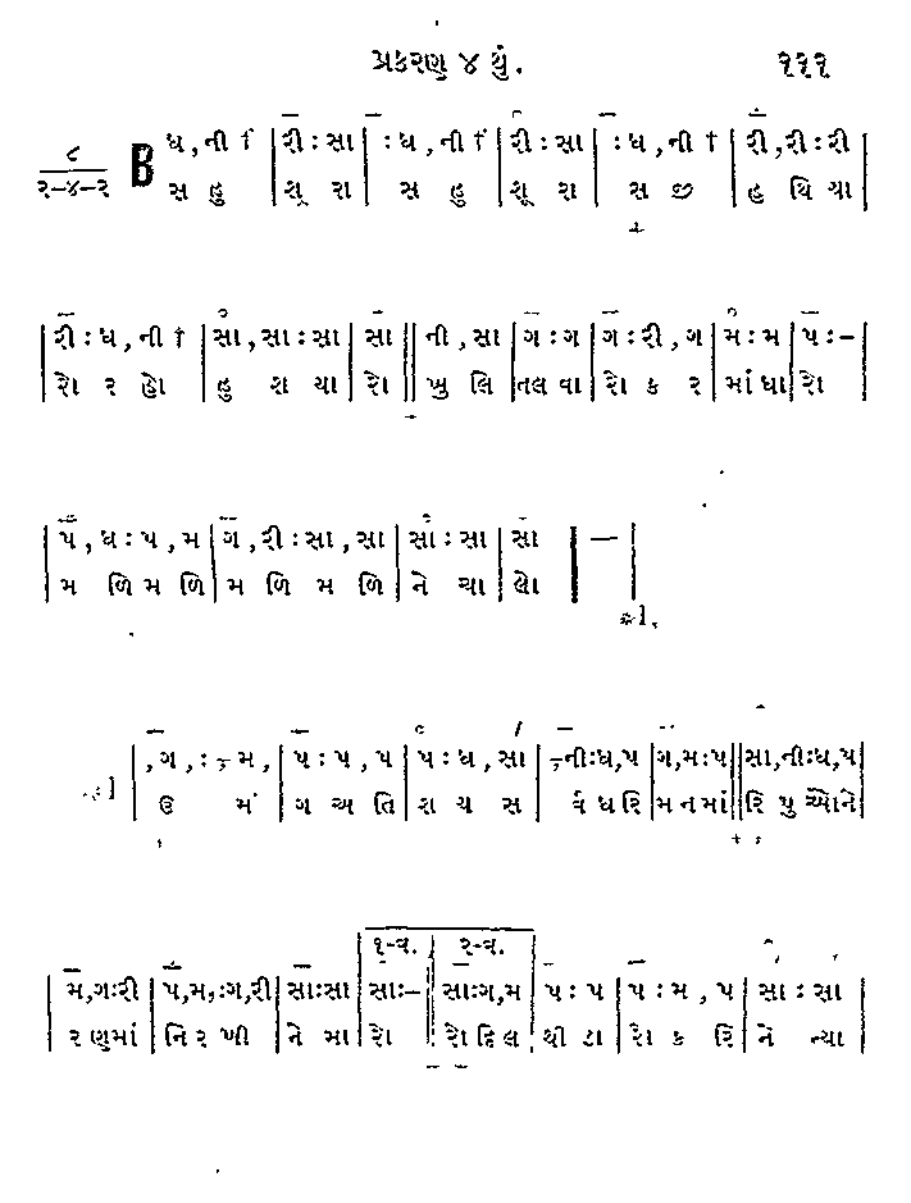

સા	-	સા : -	રી : -	ગ , રી : સા , ની	ધ , પ : -	મ,પ:ધ	પ,ધ:ની,સા
રે		શૂ	ર	વી ર ધી ર	ધ રી	ધ ળ માં	છ ળ ખ ળ

રી : -	સા , ની : ધ , પ	સા , ની : ધ , પ	મ,ગ:રી	પ,મ:ગ,રી	સા:સા	સા:-
થી	ક ળ ક રિ	સ ન મુ ખ	થ ઈ ને	અરિ દ ળ	સં હા	રે

ધ : નીf	રી : સા	રી : ગ	મ : -	ગ : મ	ધ : પ	ધ : ની	૧-વ સા : -	૨-વ. સા : ગ , મ
બ ળ	વં ત	બ ર	છી	ક ર	ધ રી	તિ ર	છી	છી ઉ ર

પ : પ	પ : મ , પ	ધ : ધ	ધ	પ , પ	ની : ની	ની : ધ , ધ	સા : સા	સા:-
માં લે	દે શિ ર	ને છે	દે	ય મ	નાં દ્વા	રે ઝ ટ	દે ખા	ડે

રી,ગ f :રી,સા	ની,ધ:ધ	ધ:-	ની,સા:ની,ધ	પ : પ	પ:-	ધ,ની f : ધ , પ	મ : મ
ગિરિ વ ર	કં પા વું		ક રિ વ ર	થં ભા વું		ફ ણિ શિ ર	ડો લા

મ :-	પ , ધ : પ , મ	ગ : ગ	ગ :-	મ , પ : મ , ગ	રી : રી	રી :-	ગ , મ : ગ , રી
હું	ચ મ ધ ક	ડી લા	હું	ધ નુ શ ર	લૈ ધા	હું	જ ય ક દિ

સા : સા	સા :-	સા :-	રી :-	ગ :-	મ :-	પ :-	ધ :-	ધ :-	પ :-
હું આ	હું	ચા	લે	મા	રે	મા	રે	ઢિં	મ્મ

મ :-	ગ :-	રી :-	સા
ત	ના	હા	રે

શૌર્યતા.

(ઇંદ્રજીતના મૃત્યુથી લક્ષ્મણ ઉપર રાવણનો ક્રોધ).

રાગ માલશ્રી કલ્યાણ, તાલ ચતુસ્રજાતિ સુલ્ફાગ, માત્રા $\frac{૧૦}{૪-૨-૪}$

કુતકાળ.

હાય જ્વાલા પ્રગટી ઝલક ; (૨)
શૂરવીર બનીને ; (૨)
ધારૂં એને મારૂં પળમાં હું ; (૨)
દિગંત[૧] ડોલાવું, કૃતાંત[૨] બોલાવું ; (૨). હાય—ટેક.

શમશેર ચલાવી ગરદન કરૂં ફર, ફર ; (૨)
તાબે કરિ લાવું ચરણે ધરૂં હું ; (૨)
એ છે બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન ; (૨)
એ નાદાન, છે હેવાન, લાવું સાન ; (૨)
કરૂં હું ચૂર, ચૂર, ચૂર, ચૂર. હાય. ૧.

---

૧ દિશાના છેડા. ૨ યમ.

૧૦ / ૪-૨-૪ **B**	સા : — : — : —	ની : — : સા : —	— : —	મ : મ : ગ : મ
	હાય	જવા લા		પ્ર ગ ટી ઝ

૧-વ.		૨-વ.				
પ : — : — : —	— : —	પ : — : ગ : ગ	પ : પ	ગ : ગ : — : —	સા : —	ગ : ગ
લક		લક શૂ ર	વી ર	બ ની	ને	ધા રૂં

ગ : ગ	પ : પ : ધ , ધ : સા	— : સા	ધ : રી	— : રી	રી : રી : ધ : સા
એ ને	મા રૂં પ ળ માં	હુ	દિ ગંત	ડો	લા વું કૃ તાંત

— : સા : સા : સા	ધ : રી	— : રી : રી : રી	ધ : સા : — : સા	સા : સા
બો લા વું	દિ ગંત	ડો લા વું	કૃ તાંત બો	લા વું

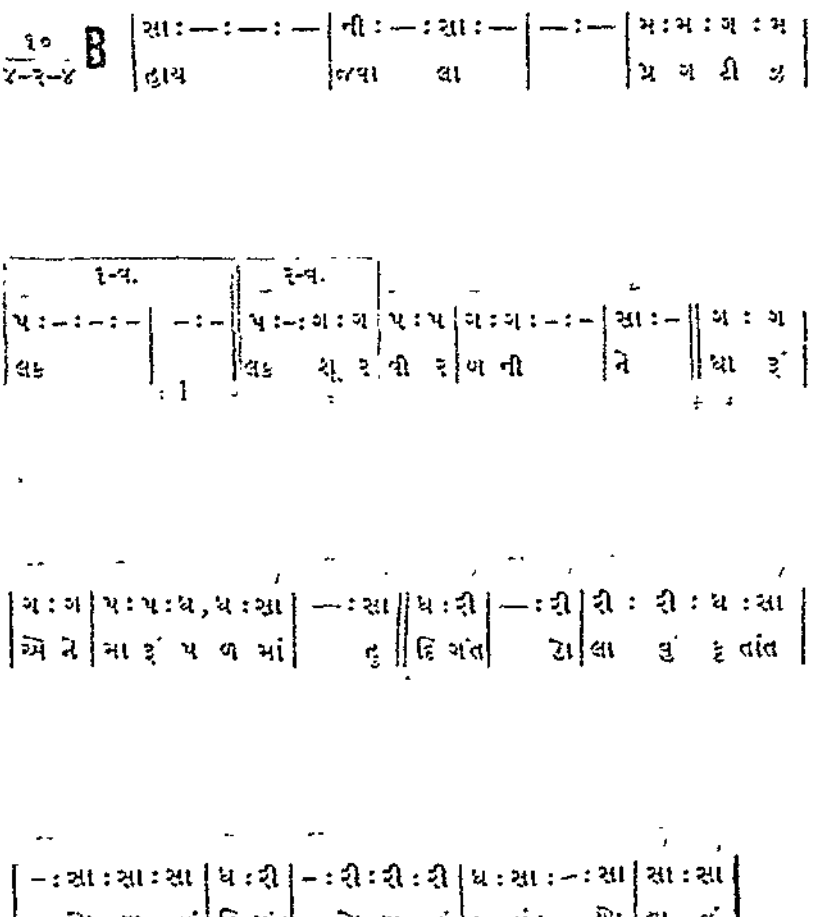

શૌર્યતા.

(ઇંદ્રજીતના મૃત્યુથી લક્ષ્મણ ઉપર રાવણનો ક્રોધ).

રાગ માલશ્રી કલ્યાણ, તાલ ચતુસ્રજાતિ સૂલ્ફાગ, માત્રા $\frac{૧૦}{૪-૨-૪}$

દ્રુતકાળ.

હાય જવાલા પ્રગટી ઝલક ; (૨)
શૂરવીર બનીને ; (૨)
ધારૂં એને મારૂં પળમાં હું ; (૨)
દિગંત[૧] ડોલાવું, કૃતાંત[૨] બોલાવું ; (૨). હાય—ટેક.

શમશેર ચલાવી ગરદન કરૂં ફરર, ફરર ; (૨)
તાબે કરિ લાવું ચરણે ધરૂં હું ; (૨)
એ છે બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન ; (૨)
એ નાદાન, છે હેવાન, લાવું સાન ; (૨)
કરૂં હું ચૂર, ચૂર, ચૂર, ચૂર. હાય. ૧.

---

૧ દિશાના છેડા. ૨ યમ.

૧૦ / ૪-૨-૪ **B**

સા : — : — : —	ની : — : સા : —	— : —	મ : મ : ગ : મ
હાય	જવા લા		પ્ર ગ ટી ઝ

૧-વ.		૨-વ.				
પ : — : — : —	— : —	પ : — : ગ : ગ	પ : પ	ગ : ગ : — : —	સા : —	ગ : ગ
લક		લક શૂ ર	વી ર	બ ની	ને	ધા રૂં
	+ 1	+				+ +

ગ : ગ	પ : પ : ધ , ધ : સા	— : સા	ધ : રી	— : રી	રી : રી : ધ : સા
એ ને	મા રૂં પ ળ માં	હુ	દિ ગંત	ડો	લા વું કૃ તાંત

— : સા : સા : સા	ધ : રી	— : રી : રી : રી	ધ : સા : — : સા	સા : સા
બો લા વું	દિ ગંત	ડો લા વું	કૃ તાંત બો	લા વું

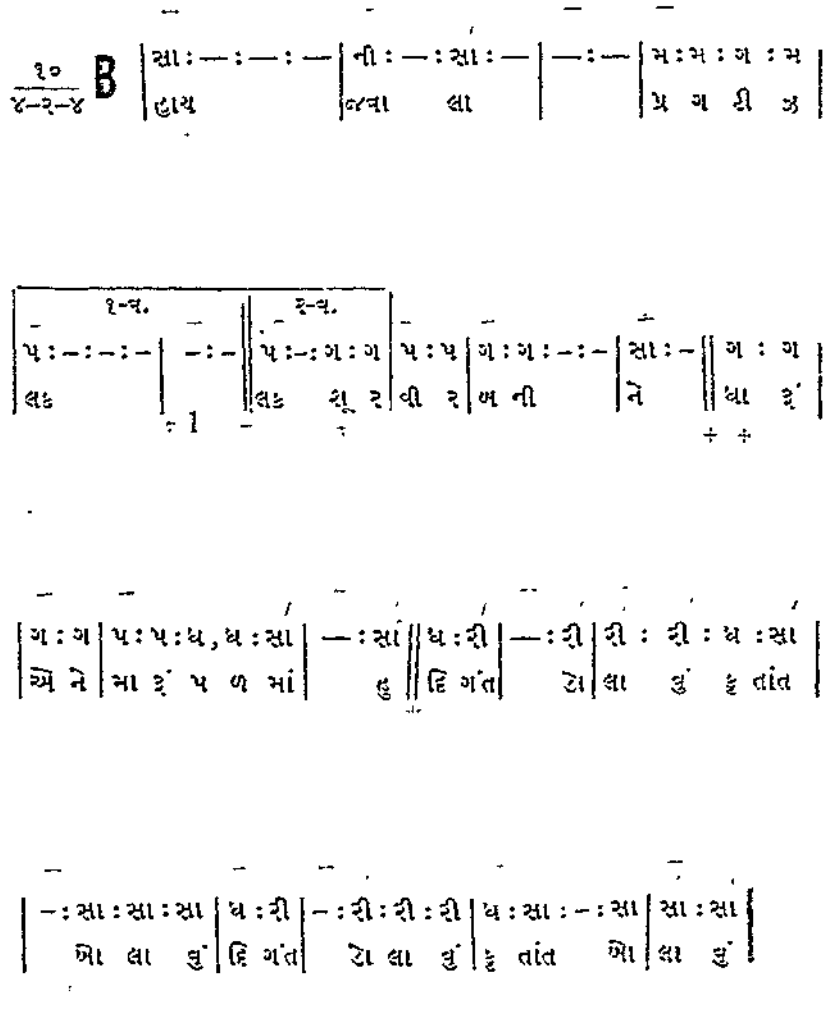

શૌર્યતા.

(ઇંદ્રજીતના મૃત્યુથી લક્ષ્મણ ઉપર રાવણનો ક્રોધ).

રાગ માલશ્રી કલ્યાણ, તાલ ચતુસ્રજાતિ સૂલ્ફાગ, માત્રા $\frac{૧૦}{૪-૨-૪}$

કુતકાળ.

હાય જવાલા પ્રગટી ઝલક ; (૨)
શૂરવીર બનીને ; (૨)
ધારૂં એને મારૂં પળમાં હું ; (૨)
દ્વિગંત[૧] ડોલાવું, કૃતાંત[૨] બોલાવું ; (૨). હાય—ટેક.

શમશેર ચલાવી ગરદન કરૂં ફર, ફર ; (૨)
તાબે કરિ લાવું ચરણે ધરૂં હું ; (૨)
એ છે બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન, બેઇમાન ; (૨)
એ નાદાન, છે હેવાન, લાવું સાન ; (૨)
કરૂં હું ચૂર, ચૂર, ચૂર, ચૂર. હાય. ૧.

---

૧ દિશાના છેડા. ૨ યમ.

૧૦ / ૪-૨-૪ **B**

સા : — : — : —	ની : — : સા : —	— : —	મ : મ : ગ : મ
હાય	જવા લા		પ્ર ગ ટી ઝ

૧-વ.		૨-વ.				
પ : — : — : —	— : —	પ : — : ગ : ગ	પ : પ	ગ : ગ : — : —	સા : —	ગ : ગ
લક		લક શૂ ર	વી ર	બ ની	ને	ધા રૂં

ગ : ગ	પ : પ : ધ, ધ : સા	— : સા	ધ : રી	— : રી	રી : રી : ધ : સા
એ ને	મા રૂં પ ળ માં	હુ	દિ ગંત	ડો	લા વું કૃ તાંત

— : સા : સા : સા	ધ : રી	— : રી : રી : રી	ધ : સા : — : સા	સા : સા
બો લા વું	દિ ગંત	ડો લા વું	કૃ તાંત બો	લા વું

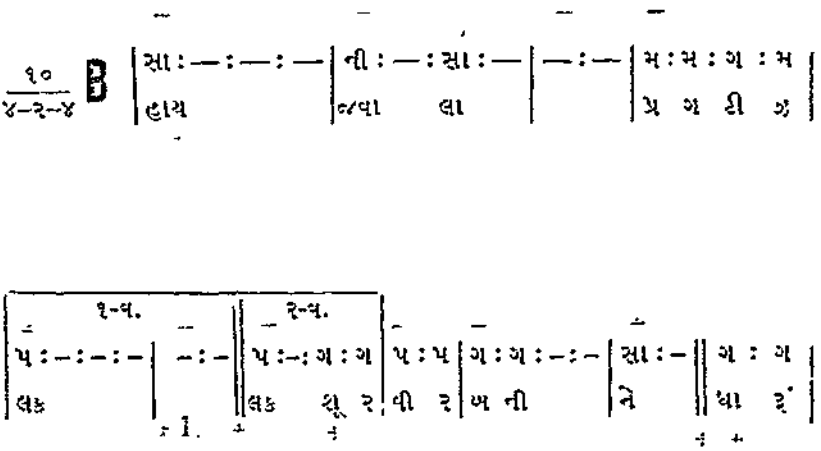

સાં : સાં	– : મં : ગં : રી	સાં : સાં : ની : ની	નીં : –	સાં : – : સાં : સાં
શમ શેર	ચ લા વી	ગર દન ક રૂં	દૂર	દૂર શમ શેર

– : મં : ગં : રી	સાં : સાં	નીં : નીં : નીં : –	સાં : – : સાં : સાં	સાં : સાં	સાં : સાં : ની f : નીf
ચ લા વી	ગર દન	ક રૂં દૂર	દૂર તા બે	ક રિ	લા વું ચ ણું

– : સાં : ની f :	ધ : –	સાં : સાં : સાં : સા	સાં : સાં : ની f : ની f	– : સાં
ધ રૂં	હું	તા બે ક રિ	લા વું ચ ણું	ધ

નીf : — : ધ : —	પ : પ : સાં : સાં	સાં : —	ની f : નીf : ની f :–
રૂં હું	એ છ બે ધ	માન	બે ઈ માન

ધ : ધ : ધ : પ	નીf : ધ	પ : – : પ : પ	સાં : સાં : સાં : –	ની f : ની f
બે ઈ માન	બે ઈ	માન એ છ	બે ઈ માન	બે ધ

ની ↑ : – : ધ : ધ	ધ : પ : ની ↑ : ધ	પ : –	સાં : સાં : સાં : –	ની ↑ : ની ↑ : ની ↑ : –
માન બે ઈ	માન બે ઇ	માન	એ ના દાન	છે હે વાન

સાં : ની ↑	ધ : – : સાં : સાં	સા : – : ની ↑ : ની ↑	ની ↑ : –	સાં : ની ↑ : ધ : –
લા વું	સાન એ ના	દાન છે હે	વાન	લા વું સાન

પ : પ : પ : સાં	– : –	ની ↑ : – : – : ધ	– : – : પ : –	– : –
ક રૂં હું ચૂર		ચૂર ચૂર	ચૂર	

કપટીને ધિક્કાર.

(પરશુરામે કરેલો કપટી સહસ્રાર્જુનનો તિરસ્કાર.)

રાગ તિલંગ, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$

મધ્યકુતકાળ.

પાપી કપટ કેમ કર્યું? (૨)
ન આવી લાજ તું પૂરો પાપી દગાદાર; (૨)
શાણી શાણી તારી વાણી લીધી જાણી હાય. પાપી.—ટેક.

ખળ અતિ ગઇ ગતિ, છળ મતિ થઈ છતિ; (૨)
નીચ તુને વિદાય કરૂં, ધિક્કાર છે, ધિક્કાર છે, બસ. પાપી. ૧

ફિટકાર છે, ફિટકાર છે, તુને બેશરમ, (૨)
ભુલ્યો ભાન, હે નાદાન, તું હેવાન; (૨)
વાળું તુને સાન,
લે આવાર, કરૂં હાર, તું ને ગ્વાર, હે ગમાર. પાપી. ૨.

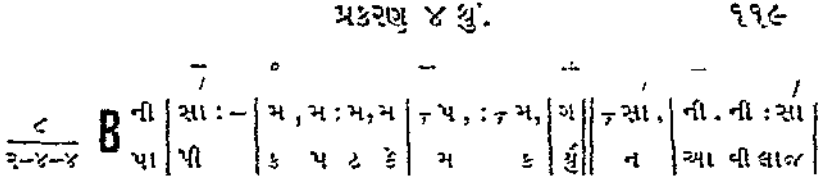
૮
૨-૪-૪
B
ની | સા : — | મ , મ : મ , મ | ૬ ૫ , : ૬ મ , | ગ || ૬ સા . | ની . ની : સા |
પા | પી | ૬ ૫ ૮ ૬ | મ ૬ | ગું || ન | આ વી લા જ |
૧-૫
૧-૫
૨-૫
૨-૫
રી , ગ : રી , સા | સા , સા : સા . ની સા : ૬ | સા : સા , સા સા , ધ : સા , સા |
તું પૂ રે | પા પી દ ગા દાદ | દાદ સા ણી સા ણી તા રી |
સા , ધ : સા , સા | સા , ધ : સા | — |
વા ણી લી ધી | ન ણી હાય |
સા , સા | ની , સા : રી , રી | ગ , રી : સા , સા | ની , સા : રી , રી | ગ , રી ||
ખ ળ | ઘ તિ ગ ઈ | ગ તિ છ ળ | ગ તિ ઘ ઈ | છ તિ ||
સા , સા | સા , સા : ની , સા | સા , સા : ધ , સા | ૬ સા , : ધ , સા | ૬ સા , : સા ||
ની ચ | તુ ને વિ દાય | ૬ દું વિ ક્કાદ | છ વિ ક્કાદ | ધે બસ ||

				૧-પ.	૨-પ.
	સા , મ : ~મ ,	ગ , ગ : ~રી ,	સા , ની : ધ , ની	સા : —	સા : સા , ની
	ફિટ કાર છે	ફિટ કાર છે	તુ ને બે શ	રમ	રમ ભુ લ્યો

સા : ની , ધ	ની : સા , ની	ધ : સા , ની	સા : ની , ધ	ની : સા , ની
ભાન હે ના	દાન તું હે	વાન ભુ લ્યો	ભાન હે ના	દાન તું હે

ધ : પ , પ	પ , ધ : ની	— : સા , ની	સા : રી , સા	ની : સા , ની
વાન વા ળું	તુ ને સાન	લે આ	વાર ક રું	ઠાર તુ ને

ધ : ની , ધ	પ
ખ્વાર હે ગ	માર

પૂર્ણ વીરતાનો દેખાવ.

(રામશરણે ગયેલા વિભીષણ ઉપર રાવણનો પ્રચંડ ક્રોધ).

રાગ કલ્યાણ, તાલ ચતુરસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

અનેક તરંગ ઉપડેછે મારા દિલમાંથી
કરૂં એને હું ઠાર, કરૂં એને હું ઠાર; (૨)
પરમ કુટિલ પાપીને પૂરણ કરૂં દુઃખી હું આવાર. (૨) અનેક.–ટેક.

પકડી બાંધી લાવું એને શરણે ધરૂં હું, (૨)
પછી ચલાવું જુલ્મ બેશુમાર શુમાર; (૨)
જેણે મને દગો દીધોછે,
દગો દીધોછે, દગો સુને દીધોછે;
જેણે મને દગો દીધોછે. અનેક. ૧

જલ્દી લાવી કેદ કરૂં એને; (૨)
એ છે ચંડાળ પેમાલ કરૂં એને હું; (૨)
બસ બસ જોઇ મેં તારી હરામી; (૨)
ઝટ પટ કરૂં વિદાય તુને મારૂં શમશેરથી,
કરૂં શિર દૂર દૂર. (૨) અનેક. ૨

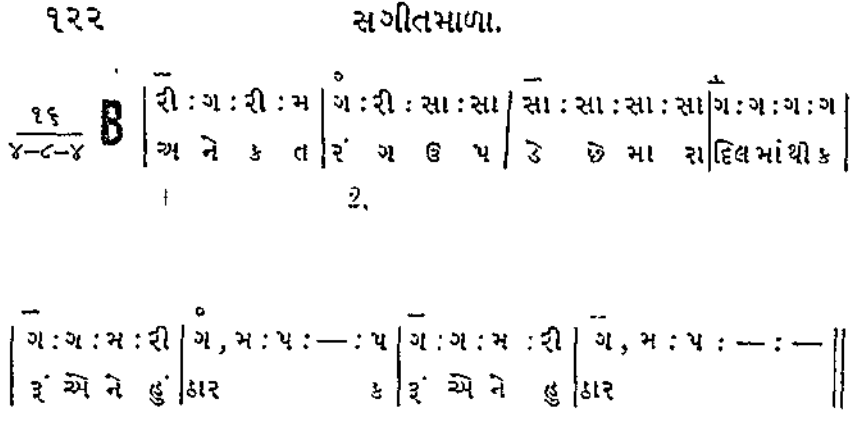
૧૬
૪–૮–૪
B
રી : ગ : રી : મ | ગ : રી : સા : સા | સા : સા : સા : સા | ગ : ગ : ગ : ગ
અ ને ક ત | રં ગ ઉ પ | ડે છ મા રા | દિલ માંથી ક
2.
ગ : ગ : મ : રી | ગ , મ : પ : — : પ | ગ : ગ : મ : રી | ગ , મ : પ : — : —
રં ગ્યે ને હું | ઠાર ક | રં ગ્યે ને હુ | ઠાર
રી.ગ.રી.:રી.રી.મ. | ગ.રી.સા.:સા.સા.સા. | ગ.રી.સા.:સા.ની.સા | રી:– :
પ ર મ કુ ટિ લ | પાપી ને પૂ ર ણ | ક ર દુ: ખી હું આ | વાર
1
ગ , ગ : ગ : ગ : મ | રી : ગ , મ : પ : મ | પ : – : ગ , ગ : ગ | મ : રી : ગ : રી
પ ક ડી ખાં ધી | લા હું ગ્યે ને | શ ર ણે | ધ રૂ
સા : — : ગ , ગ : ગ | ગ : મ : રી : ગ , મ | પ : મ : પ : – | ગ , ગ : ગ : મ : રી
હુ પ ક ડી | ખાં ધી લા હું | ગ્યે ને | શ ર ણે ધ

ગ : રી : સા : સા	ગં : ગ : ગ : ગ	ગ : ગ : મ : રી	ગ , મ : પ : મ : પ	— : — : —
હું હું પ	ળી ચ લા વું	જી લ્મ બે શુ	માર શુમાર	

—	સાં : સાં : સાં : સા	ની : ની : ધ : ધ	ની : ધ : પ : —	: સા : સાં : સાં
	જે ણે મુ ને	દ ગો દી	ધો છે	દ ગો દી

સાં : - : સાં : -	: ની : ની : ની	ધ : ધ : ની : ધ	પ : — : ગ : ગ	રી : રી : સા : સા
ધો છે	દ ગો મુ	ને દી ધો	છે જે ણે	મુ ને દ ગો

ની : રી : ગ : રી	સા : — : — : —
દી ધો	છે

2	ગ : ગ : ગ : ગ	પ : — : ધ : સાં	— : સાં : સાં : —	સાં : સાં : સાં : સાં
	જ લ્દી લા વી	કેદ ક રૂં	એ ને	એ છે ચં રાળ

— : ની : ની : ધ	મ ડ : મ ડ : — : ધ	ની : — : સાં : — || ગ : ગ : ગ : ગ
પે માલ	ક રૂં એ	ને હું	ણસ ણસ લે ધ

રી : રી : સા : રી	ગ : રી : સા : — || સાં : સાં : ની , સાં : સાં,	સા : — : સાં : સાં
મેં તા રી હ	રા મા	ઝટ પટ ક રૂં વિ	દાય તું ને

ની : ની : ની : ની	ધ : ધ : મ ડ : મ ડ	ધ : ધ : ની : —	સાં : — : સાં : સાં
મા રૂં શમ શેર	થી ક રૂં	શિ ર દૂર	દૂર ઝટ પટ

ની , સાં : સાં , : સાં : —	સાં : સાં : ની : ની	ની : ની : ધ : ધ	મ ડ : મ ડ : ધ : ધ
ક રૂં વિ દાય	તુ ને મા રૂં	શમ શેર થી	ક રૂં શિ ર

ની : — : સાં : —
દૂર દૂર

પાપીજન ઉપર વીરકોપ.

(લક્ષ્મણમૂર્છા વખતે રામનો રાવણ ઉપર ક્રોધ)

રાગ જંગલા મિશ્ર સારંગ, તાલ ચતુસ્ત્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$

મધ્યકુતકાળ.

પૂરણ પાપીછે, આહા! પૂરણ પાપી છે,
આહા! એતો પૂરણ પાપી છે;
લાવો કોઇતો હથિયાર; (૨)
હે દુષ્ટ! તુને પળમાં હુંતો કરૂં ઠાર. (૨) પૂરણ.—ટેક.

તન મન મારા, પ્રગટી છે જવાલા, (૨)
ભય કરિ પૂર, શિર કરૂં ક્ષર; (૨)
અરે કોઈ આવો, અરે કોઇ ધાવો,
વણત ગુમાવો, નહિં કરિ આવો,
જલ્દી જાવો, અસિ[૧] ધસિ લાવોરે,
*મારૂં એને આવાર. પૂરણ. ૧.

---

* આ ટેકાણે શુદ્ધ સારંગ થાયછે જુઓ નોટેશન નિશાની ×

૧ તલવાર.

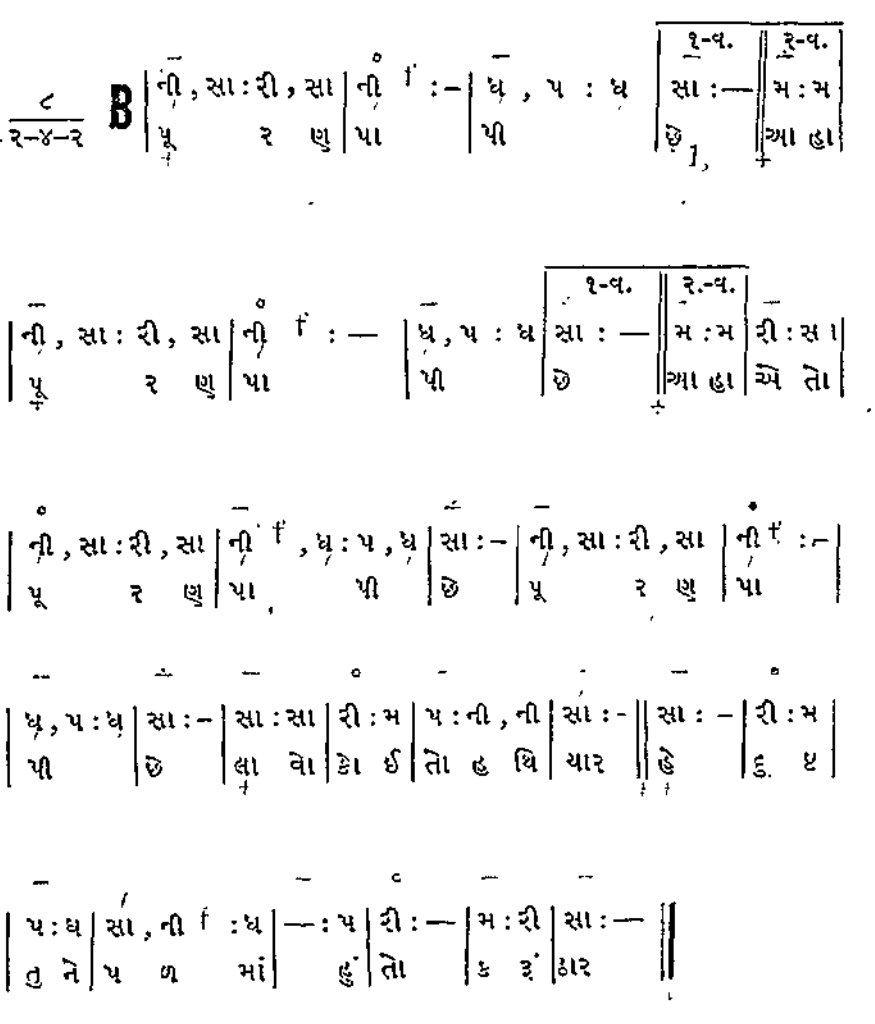
૮
૨-૪-૨
B
નીં , સા : રી , સા | નીં f :- | ધ , પ : ધ | ૧-વ. સા :— છે | ૨-વ. મ : મ આ હા
નીં , સા : રી , સા | નીં f :— | ધ , પ : ધ | ૧-વ. સા : — છ | ૨-વ. મ : મ આ હા | રી : સ ।એ તો
નીં , સા : રી , સા | નીં f , ધ : પ , ધ | સા :- | નીં , સા : રી , સા | નીં f :-
પૂ ૨ ણ | પા પી | છ | પૂ ૨ ણ | પા
ધ , પ : ધ | સા :- | સા : સા | રી : મ | પ : ની , ની | સા :- | સા : — | રી : મ
પી | છ | લા વો | ક્રો ઈ | તો હ થિ | યા૨ | હે | દુ. ષ
પ : ધ | સા , ની f : ધ | — : પ | રી : — | મ : રી | સા : —
તુ ને | પ ળ માં | હું | તો | ક ર્ં | ઠા૨

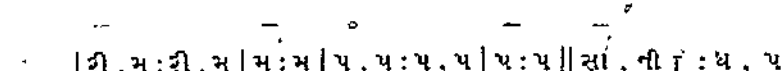
રી , મ : રી , મ | મ : મ | પ , પ : પ , પ | પ : પ | સાં , ની ં : ધ , પ
ત ન મ ન | મા રા | પ્ર ગ ટિ છે | જ્વાલા | લ ય કે ટિ

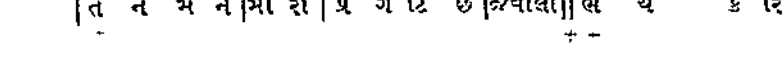
મ : – | પ , મ : ગ ં , રી | સા : – | સા , સા : સાં | સાં : સાં | ની ં , ની ં : ની ં
પૂર | શિ ર કે ટ | ટૂર | અ રે કોઇ | આ વો | અ રે કોઇ

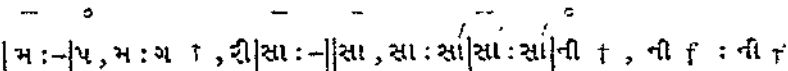
ની ં : ની ં | મ , મ : મ , મ | મ : મ | રી , મ : મ , મ | મ : મ | ગ ં : ગ ં
ધા વો | વ ખ ત ગુ | મા વો | ન હિં ફ રિ | આ વો | જ લ્દી

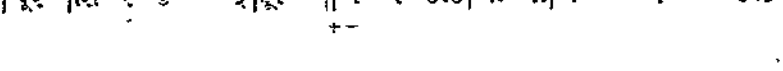
ગ ં : ગ ં | રી , રી : રી , રી | રી : ગ ં , રી | સા : – | સા : – | ની ં : પ
લ વો | અ સિ ધ સિ | લા વો | રે | મા | ઇં એ

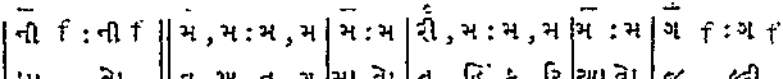
મ : રી | — : સા
ને આ | વાર

ધર્મભ્રષ્ટને તિરસ્કાર.

રાગ બિહાગડા, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$ તથા

તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{૬}{૩-૩}$

મધ્યકુતકાળ.

જા જા જા જા બહુ થૈછે બુદ્ધિ માઠી તારી, (૨)
હરામી કુટિલ કરિ દીધી આખરૂ મારી પાય માલ. જા જા—ટેક.

ધર્મ ભ્રષ્ટ થયો તું (૨)
*પરમ શરમ ધરતું હાય (૨)
નષ્ટી થવાની હાની તારી પગલે પગલે હ્હાય હ્હાય. જાન્ત. ૧.

---

* આ ટેકાણેથી તાલ દાદરો છે.

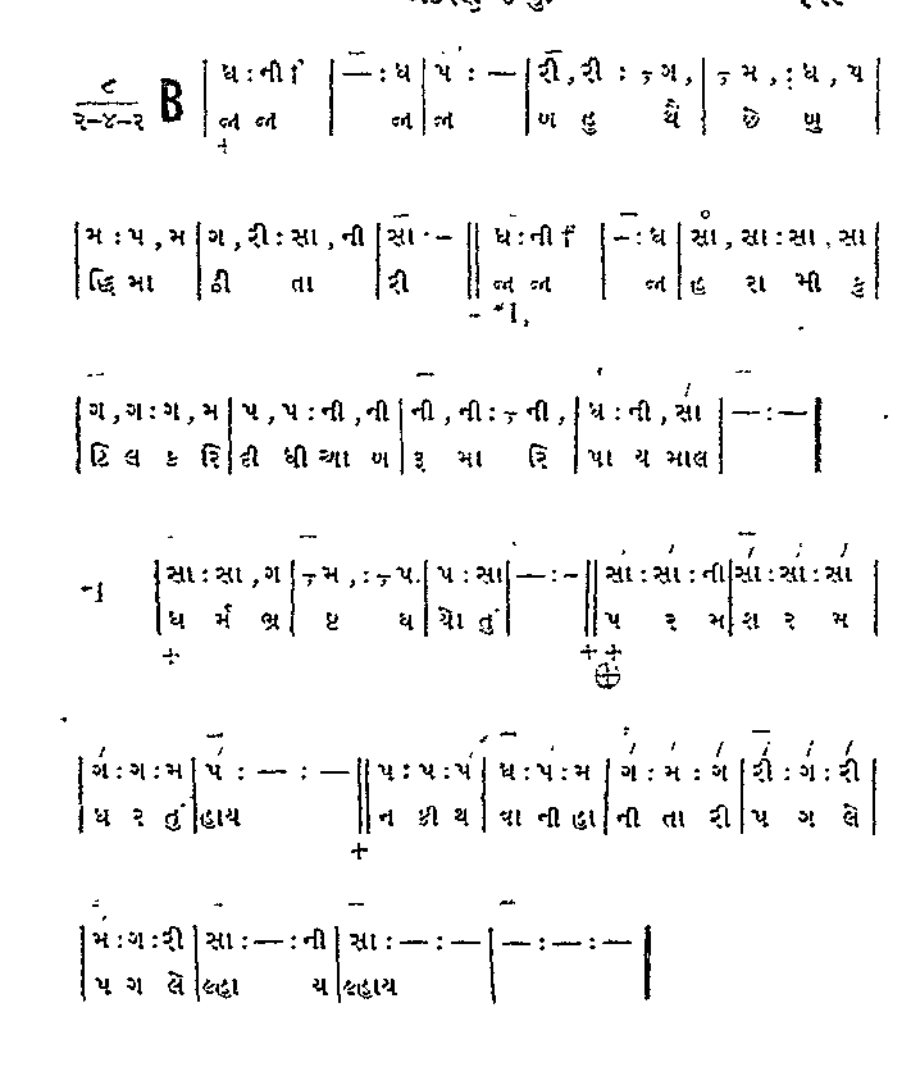
૮
૨-૪-૨
B
ધ : નીં | — : ધ | પ : — | રી , રી : ગ , | ગ મ , : ધ , પ
ન ન | ન | ન ન | ણ હુ યૈં | છે પ્રુ
મ : પ , મ | ગ , રી : સા , ની | સાં : — | ધ : નીં | — : ધ | સાં , સા : સા , સા
હિ મા | ઠી તા | રી | ન ન | ન | હ રા મી હુ
ગ , ગ : ગ , મ | પ , પ : ની , ની | ની , ની : ગ ની , | ધ : ની , સા | — : —
ટિ લ ક રિ | દી ધી આ ણ | ણ મા રિ | પા ય માલ
સા : સા , ગ | ગ મ , : ગ પ. | પ : સા | — : — | સાં : સાં : ની | સાં : સાં : સાં
ધ મ ભ્ર | ષ ધ | યો તું | ૫ ૨ મ | ૨ ૨ મ
ગં : ગ : મ | પં : — : — | પ : પ : પં | ધ : પ : મ | ગ : મ : ગ | રી : ગ : રી
ધ ૨ તું | હાય | ન ઈ થ | ચા ની ઢા | ની તા રી | પ ગ લે
મ : ગ : રી | સા : — : ની | સા : — : — | — : — : —
પ ગ લે | લ્હા ય | લ્હાય

(પિંગળાનું ચરિત્ર જોઈ રાજા ભર્તૃહરિનો કામદેવ પ્રત્યે તિરસ્કાર).

*રાગ બિહાગ, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યદ્રુતકાળ.

હા કામનો શો ભાર ગણું ન લગાર, (૨)
પળમાં પ્રલય કરૂં, (૨)
પાપી છે દુઃખાગાર, (૨)
પ્રબળ બની પ્રહાર કરૂં, (૨)
ક્રોધ જવાળા પ્રગટી અંગે,
હા હા યુદ્ધ કરૂં હું ઉમંગે,
દુષ્ટથી ના ડરૂં. હા કામનો.—ટેક.

અવનિમાં અતિશય મત્ત બની,
મન સિજ[૧] મન થકી મદને ધરે, (૨)
દીન જનને તે દુઃખિત કરે, (૨)
વિષય થકી વિષમાં ધરે, (૨)
અતિ પીડે પ્રાણિને અપાર, (૨)
હા ! ઇશ તું ઉગાર, (૨)
રહાય, રહાય, રહાય, રહાય, રહાય. હા કામનો. ૧.

---

* આ ગાયનમાં મુખ્ય તો બિહાગની ધ્વનિ રહેછે, પણ પાંચમી, છઠ્ઠી, અને સાતમી લાઈનમાં રાગ બિરવા તથા જંગલાનું મિશ્રણ થાયછે—જુઓ નોટેશન નિશાની ×

૧ કામદેવ.

૧૬ / ૪-૮-૪ B

સા : —	ની : સા : રી : સા	પ : — : — : ગ	મ : પ : — : પ
હા	કા મ નો શો	ભાર ગ	ણું ન લ

સા : —	— : —	: : સા : ની	ધ : — : — : ની	સા : રી : — : ની
ગાર		પ ળ	માં પ્ર	લ ય ક

સા : — : — : —	સા : ની : ધ : —	ની : ધ : પ : —	સા : ની : ધ : —	ની:ધ:પ:—
રૂં	પા પી છે	દુ: ખા ગાર	પા પી છે	દુ:ખાગાર

રી : સા : ની : ધ	પ : — : — : ગ	મ : પ : —:મ	ગ:—:—:—	ગ f : ગ f : ગ f : ગ f
પ્ર બ ળ બ	ની પ્ર	હા ર ક	રૂં	ક્રો ધ જ્વા ળા

સા : રી : ની : સા	મ :— : ગ f :—	ગ f : ગ f : ગ f : ગ f	સા : રી : ની : સા
પ્રગ ટી અ ગે	હા હા	યુ દ્ધ ક રૂં	હું ઉ મં ગે

રી : સા : ની f : —	— : પ : — : ધ	સા : —
દુ ષ્ટ થી	ના ડ	રૂં

ગ : મ	પ : ની : સા : રી	ગ : મ : પ : ધ	પ : મ : ગ : રી	સા : ની : ધ : પ
અ વ	નિ માં અ તિ	શ ય મ ત્ત	બ નિ મ ન	સિ . જ . મ ન

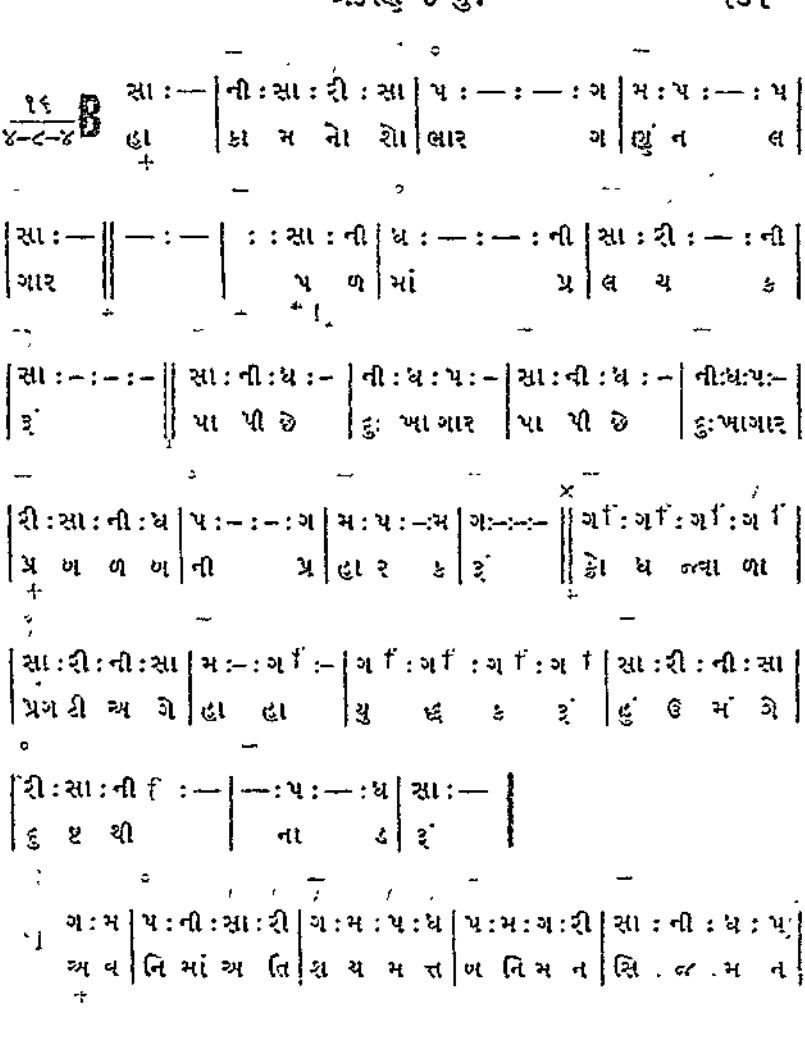

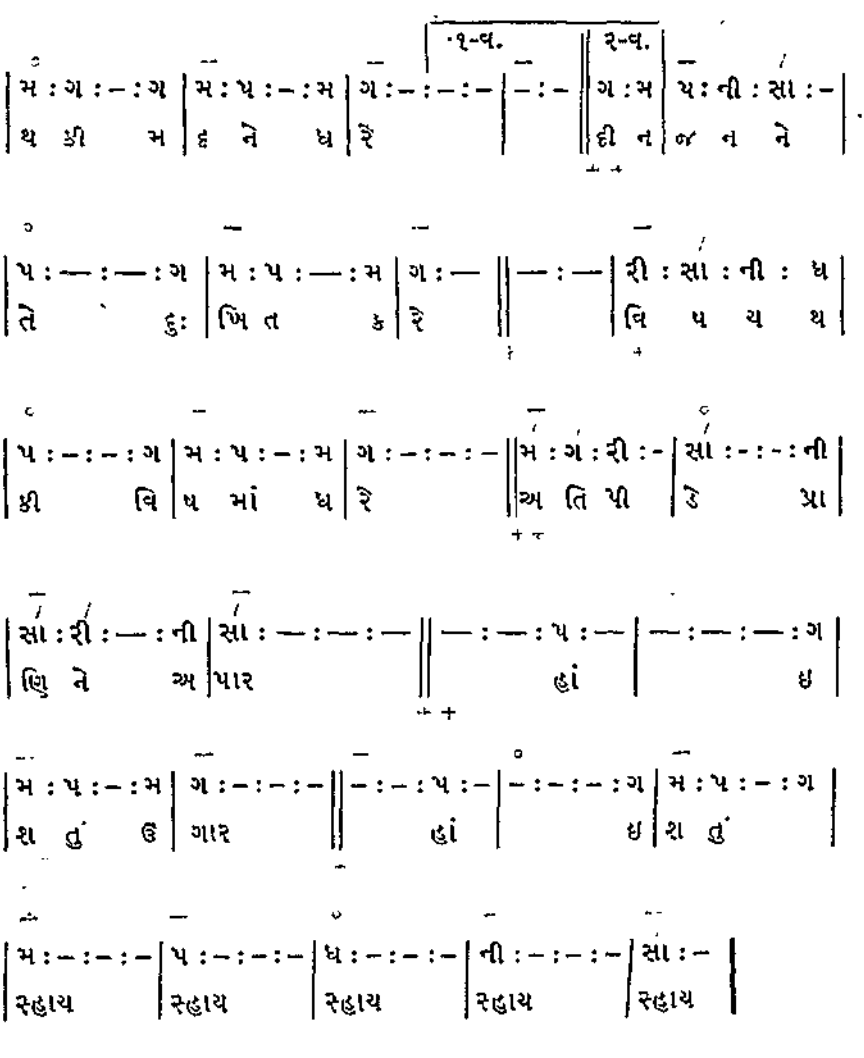
૧-વ.
૨-વ.
મ : ગ : – : ગ | મ : ધ : – : મ | ગ : – : – : – | – : – | ગ : મ | ધ : ની : સા : –
થ કી મ | દ ને ધ | રે | દી ન | ન ન ને
પ : – : – : ગ | મ : પ : – : મ | ગ : – | – : – | રી : સા : ની : ધ
તે દુઃ | ખિ ત ક | રે | વિ ષ ય થ
પ : – : – : ગ | મ : પ : – : મ | ગ : – : – : – | મ : ગ : રી : – | સા : – : – : ની
કી વિ | ધ માં ધ | રે | અ તિ પી | ડે પ્રા
સા : રી : – : ની | સા : – : – : – | – : – : પ : – | – : – : – : ગ
ણિ ને અ | પાર | હાં | ઇ
મ : પ : – : મ | ગ : – : – : – | – : – : પ : – | – : – : – : ગ | મ : પ : – : ગ
શ તું ઉ | ગાર | હાં | ઇ | શ તું
મ : – : – : – | પ : – : – : – | ધ : – : – : – | ની : – : – : – | સા : –
સ્હાય | સ્હાય | સ્હાય | સ્હાય | સ્હાય

પ્રકરણ ૫ મું.

આત્મબોધ.

સંસાર ઉપર વૈરાગ્યવૃત્તિ.

*રાગ નટતિલંગ, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

બહુ દુઃખદાઇ છે જુઠી જગ આ, જુઠી જગ, (૨)
માત પિતા સહોદર[૧] સુત યુવતિ[૨] સગાં, (૨)
કામ નહિં આવે કોઇ અંતે રહે અળગાં, (૨)
સાચું તારૂં નામ જગમાં, (૨)
દે, પ્રભુ મુજને તારી ભક્તિ. (૨) બહુ.—ટેક.

ક્ષણિક[૩] સર્વ, સુખ ગણિને, (૨)
તજું હું મમતા ધરિ સમતા. (૨) બહુ. ૧

એકાગ્ર વૃત્તિ સ્થિર કરિને, (૨)
ભજું હું ભગવાન, તજું અભિમાન. (૨) બહુ. ૨

---

*આ ગાયનમાં "ક્ષણિક સર્વ" એ વાક્યથી છેવટ સુધી રાગ તિલંગ રહેછે. જુઓ નોટેશન નિશાની ×

૧ સગા ભાઈઓ. ૨ સ્ત્રી. ૩ અસ્થિર.

૧૬ / ૪-૮-૪ B | ગ : મ : પ : ધ | ની f : – : ધ : – | પ : – : – : – | ગ : – : મ : – |
બ હુ દુ: ખ | દા ઇ | છે | જું ઠી |

| ગ : — : રી : — | સા : — : — : — | ગ : — : મ : — | ગ : — : સા : — ||
જ ગ | આ | જુ ઠી | જ ગ ||

* 1. 2.

| મ : મ : મ : મ | મ : મ : મ : ગ | રી : ગ : રી : મ | ગ : રી : સા : — ||
મા ત પિ તા | સ હો દ ર | સુ ત યુ વ | તિ સ ગાં ||

| ની f : ની f : ની f : ની f | ની f : ની f : ની f : ધ | પ : ધ : પ : ની f |
કા મ ન હિં | આ વે કો ઇ | અં તે ર હે |

| ધ : પ : મ : – || ની f : – : – : પ | ધ : – : – : મ | પ : – : – : મ | ગ : રી : સા : – ||
અ ળ ગાં || સા યું | તા રૂં | ના મ | જ ગ માં ||

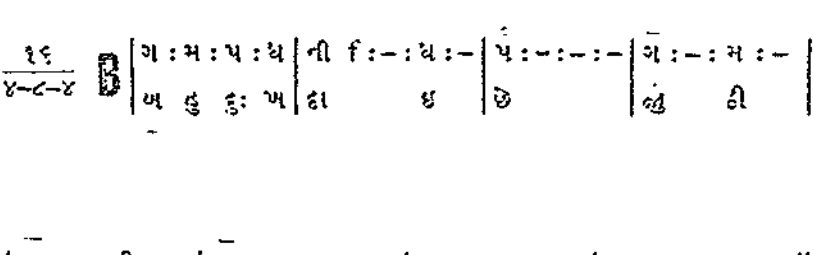

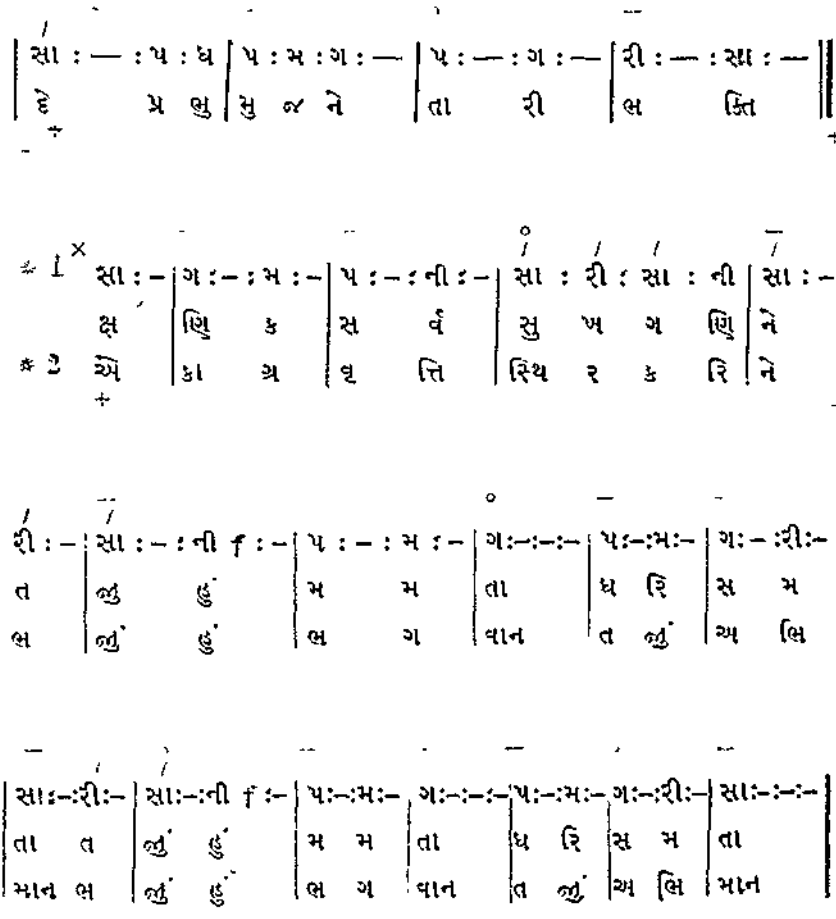
સા : — : ધ | ધ : મ : ગ : — | ધ : — : ગ : — | રી : — : સા : —
હે પ્ર ભુ | મુ જ ને | તા રી | ભ ક્તિ
* 1 × સા : — | ગ : — : મ : — | પ : — : ની : — | સા : રી : સા : ની | સા : —
ક્ષ | ણિ ક | સ ર્વ | સુ ખ ગ ણિ | ને
* 2 એ | કા ગ્ર | વૃ ત્તિ | સ્થિ ર ક રિ | ને
રી : — | સા : — : ની f : — | પ : — : મ : — | ગ : — : — : — | પ : — : મ : — | ગ : — : રી : —
ત | જી હું | મ મ | તા | ધ રિ | સ મ
ભ | જી હું | ભ ગ | વાન | ત જી | અ લિ
સા : — : રી : — | સા : — : ની f : — | પ : — : મ : — | ગ : — : — : — | પ : — : મ : — | ગ : — : રી : — | સા : — : — : —
તા ત | જી હું | મ મ | તા | ધ રિ | સ મ | તા
માન ભ | જી હું | ભ ગ | વાન | ત જી | અ લિ | માન

મનને પ્રભુ ભક્તિ કરવાનો ઉપદેશ.

રાગ ઝીંઝોટી, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$

મધ્યકાળ.

દિલ કાં નથિ કરતું પ્રભુ થકી તું પ્યાર, (૨)
માનિલે, માનિલે, માનિલે, માનિલે યાર. દિલ.—ટેક.

ઓટી, ધાજી, નહિંથા, રાજી, (૨)
સુખથી ભજીલે શ્રી કીરતાર. દિલ. ૧

અરપણ કરિ દે ઈશને, (૨)
તનને, મનને, ધનને, ગ્રહિ મહદ[૧] મગનને,
તિલભર[૨] માનિલે, માનિલે, માનિલે, માનિલે યાર. દિલ. ૨

---

૧ મોટા. ૨ તિલમાત્ર (કિંચિત્.)

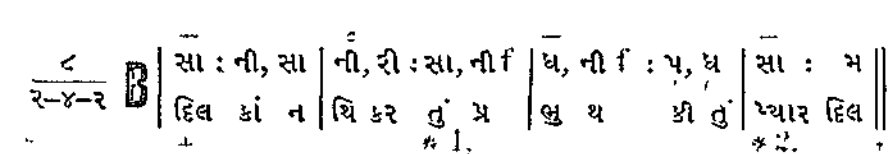
૮
૨–૪–૨
B
સા : ની, સા | ની, રી : સા, ની ધ | ધ, ની ધ : પ, ધ | સા : મ
દિલ કાં ન | થિ કર તું પ્ર | ભુ થ કી તું | પ્યાર દિલ
* 1, * 2.

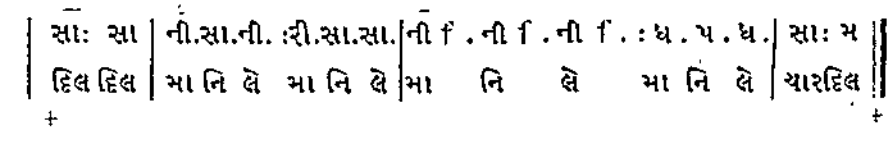
સાઃ સા | ની.સા.ની. :રી.સા.સા. | ની ધ . ની ધ . ની ધ . : ધ . પ . ધ . | સાઃ મ
દિલ દિલ | મા નિ લે મા નિ લે | મા નિ લે મા નિ લે | યારદિલ

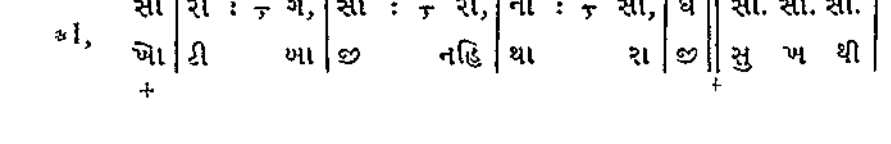
*1, સા | રી : ર ગ, | સા : ર રી, | ની : ર સા, | ધ | સા. સા. સા.
ખો | ટી બા | છ નહિ | થા રા | છ | સુ ખ થી

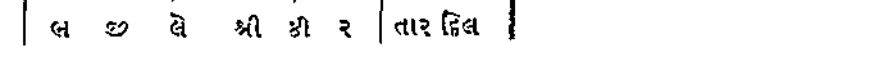
સા . સા . ની . : ધ . પ . ધ . | સા : મ
લ છ લે શ્રી કી ર | તાર દિલ

સા, સા : ગ, રી | સા , સા : ની | પ, ની : ધ , ની | સા :—
અ ર પ ણ | ઢ રિ દે | ઈ શ | ને

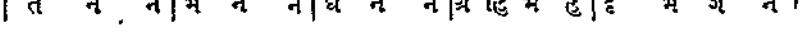
સા , સા : ગ | રી , રી : ગ | સં , સા : રી | ગ,રી:સા,ની | સા , ની : ધ , ની
ત ન ને | મ ન ને | ધ ન ને | અ હિ મ હ | ઢ મ ગ ન

સા : સા , સા | ની.સા.ની.:રી.સા.સા. | ની f . ની f .ની f .: ધ.પ.ધ. | સા : મ
ને તિલ ભર | મા નિ લે મા નિ લે | મા નિ લે મા નિ લે | આ દિલ

જીવને ઉપદેશ.

*રાગ તિલંગ, તાલ ચતુસ્રજાતિ સુલફાગ, માત્રા $\frac{૧૦}{૪-૨-૪}$

મધ્યકાળ.

મન સમજ સમજ તું વૃથા માનિલે, (૨)
ઝટપટ તું, ઝટપટ તું, તજ હઠ તું,
જગત આ સ્વપ્ન જાણિલે. મન.—ટેક.

કુડી કાચી કાયા, સાચી નહિં માયા, (૨)
વિષમ ધણી, વિષય તણિ, વાસના હણી,
હરિ હરિ રટિ પ્રાણી લે. મન. ૧

નહિં કોઇ છે નિજનું, જોને વિચારી, વિચારી; (૨)
દુઃખછે ભારી,
સુખરૂપ નહિં કોઈ સુત વિત[૧] નારી, (૨)
કર તન મન અરપણ સ્થિર ચિત કરિ; (૨)
મોહ જાળમાં ભ્રમિત થઇને ફસિ રહ્યો શું,
પ્રભુપદને પિછાણીલે. મન. ૨

---

* આ ગાયનમાં "નહિં કોઇ છે નિજનું" એ વાક્યથી તાલ ત્રિતાલ શરૂ થાયછે. અને તેમાં રાગ આશાવરીનું મિશ્રણ થઈ "કર તન મન અરપણ" એ વાક્યથી પાછું રાગ તિલંગનું મિશ્રણ થાયછે—જુઓ નોટેશનમાં નિશાની ⊕ તથા નિશાની ×

૧ દ્રવ્ય.

૧૦ / ૪-૨-૪ B

સા : સા	ની : રી : સા : ની	પ : મ : ગ : –	મ : પ	– : ની : – : ની
મ ન	સ મ જ સ	મ જ તું	વૃ થા	મા નિ

સા : – : – : –	સા : ની	સા : ની : પ : –	મ : ગ : પ : મ	ગ : –	પ : મ : ગ : રી
લે	ઝ ટ	પ ટ તું	ખ ટ પ ટ	તું	ત જ હ ડે

સા : – : – : –	ગ : મ	પ : ની : સા : રી	સા : ની : સા : –
તું	જ ગ	ત આ સ્વ પ્ન	જા ણિ લે

સા : ની	સા : ગ : – : મ	પ : – : – : –	ધ : પ	મ : ગ : રી : સા
કુ ડી	કા ચી કા	યા	સા ચી	ન હિ મા યા

મ : ગ : રી : સા	ની : – : રી : સા	ની : પ	મ : ગ : પ : મ	ગ : રી : સા : –
વિ ષ મ ધ	ણી વિ ષ	ય ત	ણી વા સ	ના હ ણી

ગ : મ	પ : ની : સા : રી	સા : ની : સા : —
હ રિ	હ રિ ર ટિ	પ્રા ણિ લે

સા : સા	ની ꞉ : સા : – : ની ꞉	ધ : ધ : પ : –	ગ ꞉ : ગ ꞉ : – : સા
ન હિં	કો ઈ છે	નિ જ નું	જો ને વિ

રી : રી : – : ની ꞉	સા : સા	પ : ધ	ની ꞉ : – : ની ꞉ : –	ની ꞉ : – : – : –
ચા રી વિ	ચા રી	દુ : ખ	છે ભા	રી

ધ ꞉ : ધ ꞉ : ધ ꞉ : ધ ꞉	ધ ꞉ : ધ ꞉ : ધ ꞉ : પ	મ : પ : પ : મ
સુ ખ રૂ પ	ન હિં કો ઇ	સુ ત વિ ત

ગ ꞉ : રી : સા : –	સા : રી : મ : મ	મ : મ : પ : પ	પ : પ : ની : ની	ની : ની : સા : સા
ના રી	ક ર ત ન	મ ન અ ર	પ ણ સ્થિ ર	ચિ ત ક રિ

મ : ગ : રી : સા	ની : રી : સા : ની ꞉	પ : મ : ગ : પ	મ : ગ : રી : સા
મો હ જા ળ	માં ભ્ર મિ ત	થ ઇ ને ફ	સિ ર હ્યો શું

ગ : મ : પ : ની	સા : રી : સા : ની	સા : — : — : —
પ્ર ભુ પ દ	ને પિ છા ણિ	લે

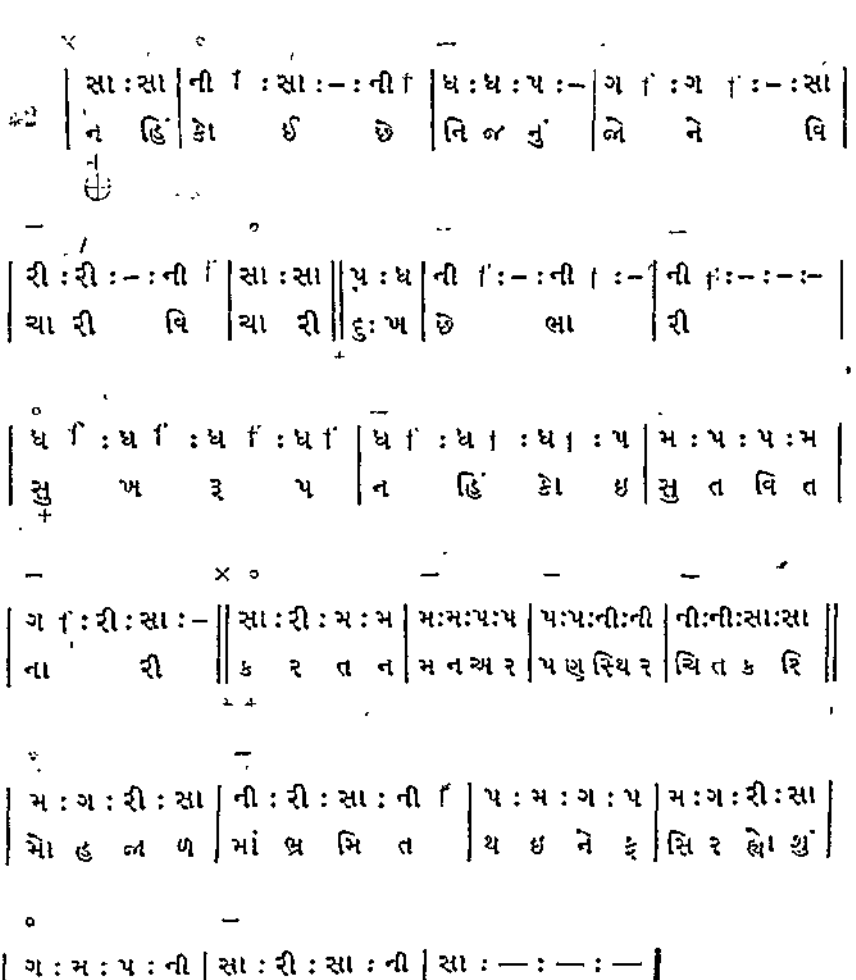

માયાની પ્રબળતા.

રાગ હમીર, તાલ ચતુસ્રજાતિ એક તાલ, માત્રા $\frac{૧૨}{૪-૪-૪}$

મધ્યકાળ.

અરેરેરે હાય માયા મસ્તાની, (૨)
દુનિયા છે ફાની[૧] હે પ્રાણી, (૨)
ખરૂં લે જાણી નહિં છે હાણી, (૨)
ન કર નાદાની તું, (૨)
જગ જલનિધિમાં[૨] નામ નૌકા[૩] કમલા[૪] કાંતનું, (૨)
છોડી દે છોડી દે કામ ક્રોધ મોહ મિથ્યા માની. (૨) અરેરેરે.—ટેક.

સુરવર[૫] મુનિવર મોટા જ્ઞાની, નિરખીને ધ્યાની, (૨)
મતિ ભરમાણી શાણી, (૨) સકુચાણી વાણી,[૬] (૨)
વખતો વખતે વેદે નેતિ[૭] નેતિ ઉચ્ચારી વાણી. (૨) અરેરેરે. ૧

---

૧ નાશવંત. ૨ સમુદ્રમાં. ૩ વહાણ.
૪ કમળા એટલે લક્ષ્મી તેમના કાંત–પતિ, શ્રી ભગવાન. ૫ દેવમાં શ્રેષ્ઠ.
૬ સરસ્વતી. ૭ ન ઈતિ.

૧૨ / ૪-૪-૪ **B** | મ ડ, પ : ધ, ની : સા : - | ધ : પ : ગ : મ | ધ : — : — : — ||
અ રે રે રે હાય | મા યા મ સ્તા | ની

* 1,

૧-વ.

૨-વ.

પ, પ : ધ | ની f : - : ધ : પ | મ : - : ગ : રી | : : પ, પ : ધ | ની f : - : ધ : પ |
દુ નિ યા | છે ફા ની | હે પ્રા ણી | દુ નિ યા | છે ફા ની |

| મ : - : ગ : રી | : પ, ધ : ની f : - | ધ : પ : — : રી, ગ | મ : — : ગ : રી ||
| હે પ્રા ણી | ખ રૂં લે | જા ણી ન હિં | છે હા ણી ||

| પ : મ : ગ : પ | મ : ગ : રી : - || પ, પ : પ, પ : પ, પ : પ, મ ડ | ગ : મ ડ : પ : ધ |
| ન ક ર ના | દા ની તું || જ ગ જ લ નિ ધિ માં | ના મ નૌ કા |

| ની, ધ : પ : મ ડ : ગ | રી : — : પ, પ : પ, પ | પ, પ : પ, મ ડ : ગ : મ ડ |
| ક મ લા કાં ત | નું જ ગ જ લ | નિ ધિ માં ના મ |

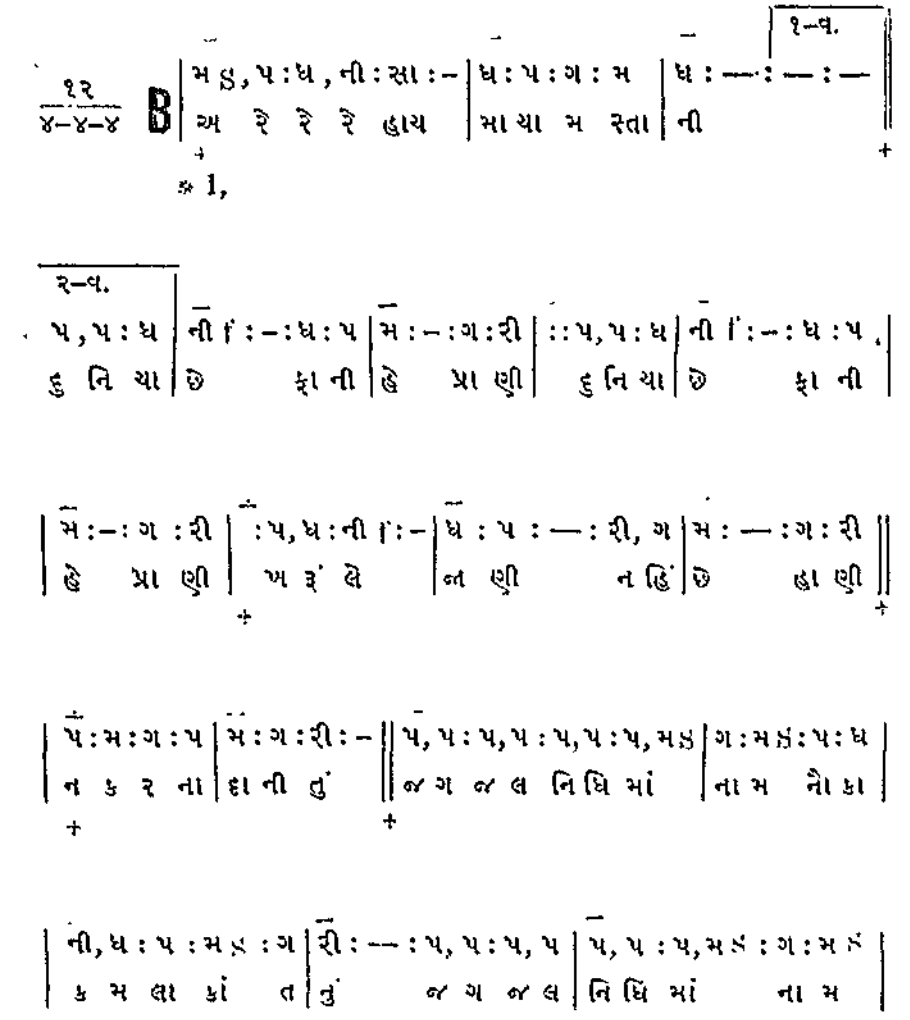

પ : ધ : ની, ધ : પ	મ S : ગ : રી : —	સાં : ની : ધ : સાં	ની : ધ : પ : મ S
નૌ કા ક મ લા	કાં ત નું	છા ડી દે છા	ડી દે કા મ

ધ : પ : મ : ગ	પ : મ : ગ : રી	સાં : ની : ધ : સાં	ની : ધ : પ : મ S
ફો ધ મો હ	મિથ્યા મા ની	છા ડી દે છા	ડી દે કા મ

ધ : પ : મ : ગ	પ : મ : ગ : રી
ફો ધ મો હ	મિથ્યા મા ની

સાં, સાં : સાં, સાં : સાં, સાં : સાં, ની	ધ : ની : સાં : રી	ગ, રી : સાં : નીઃ ધ
સુ ર વ ર સુ નિ વ ર	મો ટા જ્ઞા ની	નિ ર ખી ને ધ્યા

પ : — : સાં, સાં : સાં, સાં	સાં, સાં : સાં, ની : ધ : ની	સાં : રી : ગ, રી : સાં
ની સુ ર વ ર	સુ નિ વ ર મો ટા	જ્ઞા ની નિ ર ખી

નીં : ધ : પ : –	ગં, રીં : ગં રીં : સાં : નીં	ધ : પ : ગં, રીં : ગં, રી	સાં : નીં : ધં : પ
ને ધ્યા ની	મ તિ ભ ર મા ણી	શા ણી મ તિ ભ ર	મા ણી શા ણી

ધ , નીં : સાં : નીં : ધ	પ : – : ધ , નીં : સાં	નીં : ધ : પ : –	ધ , નીં : સાં : ધ, નીં : સાં
સ કુ ચા ણી વા	ણી સ કુ ચા	ણી વા ણી	વ ખ તો વ ખ તે

સાં : સાં : નીં : ધ	પ : મ ઽ : ધ : પ	મ : ગ : રી : –	ધ , નીં : સાં : ધ , નીં : સાં
વે ઢે ને તિ	ને તિ ઉ ચ્ચા	રી વા ણી	વ ખ તો વ ખ તે

સાં : સાં : નીં : ધ	પ : મ ઽ : ધ : પ	મ : ગ : રી : —
વે ઢે ને તિ	ને તિ ઉ ચ્ચા	રી વા ણી

મોહિતમનને શીખામણ.

રાગ ભૈરવ કાલિંગડા, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા, $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકુતકાળ.

મન મૂઢતું[૧] ભજ ભજ ; (૨)
નિશદિન શ્રીકાંતા.[૨] મન.—ટેક.

જગત આ જૂઠ જાણી લે, (૨)
સાચું શ્રીહરિનું નામ, (૨)
સમજી લે સુધારી ; (૨)
સ્વારથીયો છે સંસાર ; (૨)
મમતા તજ તજ જગતણી કરતું પળ પણ નહિં જરાવાર ; (૨)

ખરૂં હું કહું છું, (૨) માન, માન, માન. મન. ૧.
વિષય વાસના[૩] બહુ બુરી છે, (૨)
તે થકિ દૂર, રહે ભરપૂર ; (૨)
ધર્મ ધ્યાનમાં, પરમજ્ઞાનમાં, પ્રભુગાનમાં તું (૨) તત્પરથા,
પરતિય[૪] પરધન માત ઉપલ[૫] ગણી ; (૨)
જગ જંજાળ, તજ તું હાલ, ભજ ગોપાલ. મન. ૨.

---

૧ મૂર્ખ. ૨ લક્ષ્મીવર. (ભગવાન.) ૩ ઈચ્છા. ૪ પરસ્ત્રી. ૫ પાષાણ.

૧૬ / ૪–૮–૪ **B**

| : : સા : રી f | ની f : સા :– : ની f | ધ :–:–:– | સા:સા:સા:સા ||
| મ ન | મૂ ઢ | તું | ભ જ ભ જ ||
+ 1. 2. +

| સા : સા : સા : રી f | મ :— :— : ગ | રી f :— :— :— | રી f :—:સા:— |
| નિ શ દિ ન | શ્રી | કાં | તા |

1 મ :— | પ :— : પ :— | ગ :— :— :— | મ : પ :— :— | —:—:પ:— |
જ | ગ ત | આ | જૂ | ઠ |
+

| ધ f :—:—:— | ધ f :—:ની : ધ f | પ :— :— :— | —:— || ધ f : — |
| જા | ણી | લે | | સા |

| ધ f :—:—:ધ f | ધ f : ધ f : ધ f :— | સા :— :— :— | ની : ધ f ||
| ચું શ્રી | હ રિ નું | નામ | |

| ધ f : ધ f | ધ f : ધ f :—: ધ f | ધ f :—: સા :— | —:—: ધ f : ધ f |
| સ મ | જી લે સુ | ધા રી | સ મ |

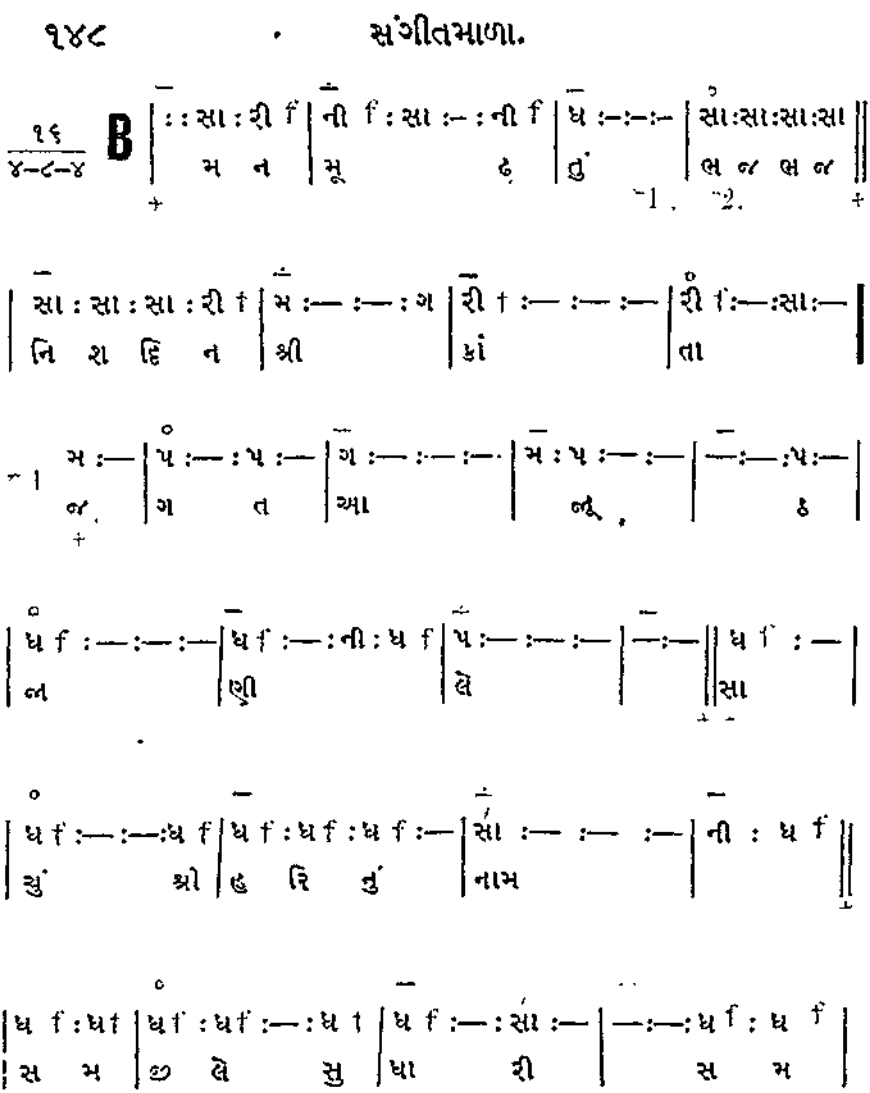

ધ f : ધ f :—: ધ f	ધ f :—: સા :—	—:—:—:—	ની :—: સાં : ની
જી લે સુ	ધા રી		સ્વા ર થિ

ધ f :—:—:—	ની :—: સાં : ની	ધ f :—:—:—	મ : મ : મ :—
યો	છે સં	સાર	મ મ તા

મ : મ : મ : મ	મ : મ : મ : મ	ગ f : ગ f : રી :—	ગ f : ગ f : ગ f : ગ f
ત જ ત જ	જ ગ ત ણિ	ક ર તું	પ ળ પ ણ

રી : રી : રી : રી	સા :—:—:—	ધ f	સાં :—:—:—	ની : ધ f :—: ધ f
ન હિં જ રા	વાર	ખ	રૂં	હું ક

(૧-વ. ૨-વ.)

ધ f :—: પ :—	—:—:—	ગ :—:—:—	રી f :—:—:—	ગ :—:—:—
હું છું		માન		માન

મ : ગ : રી f :—	સા :—:—:—
	માન

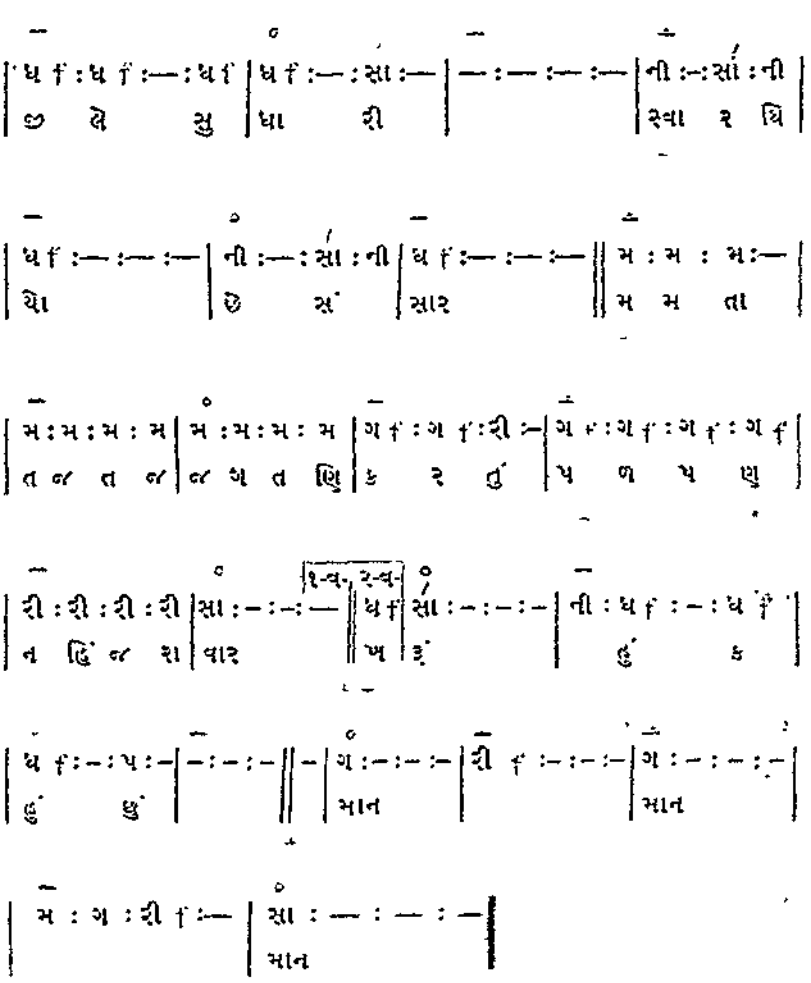

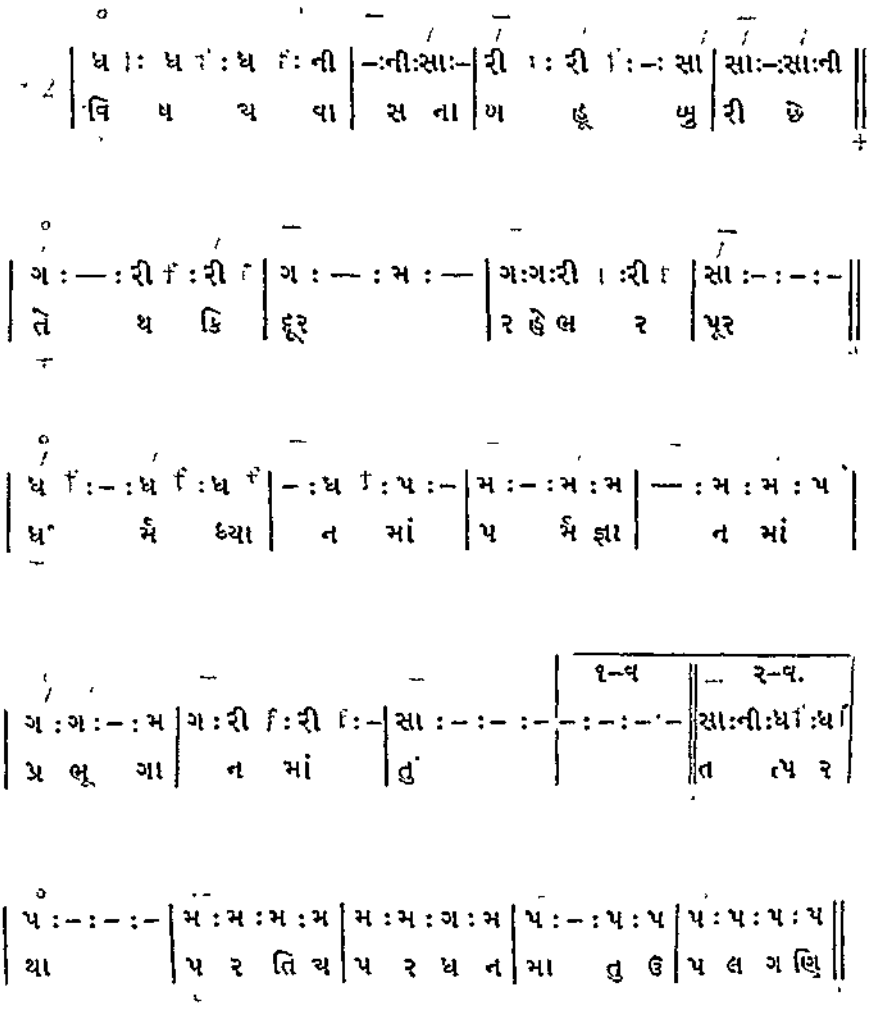
વિ ષ ય વા સ ના ણ હૂ ભુ રી છ
તે થ કિ દૂર રે હે લ રે પૂર
ધ્યા ન માં પ મે જ્ઞા ન માં
પ્ર ભૂ ગા ન માં તું
૧-વ
૨-વ.
ત પ રે
થા પ રે તિ ચ પ રે ધ ન મા તુ ઉ પ લ ગ ણિ

સાં : ની : ધ (: —	પ : — : — : —	ધ (: પ : મ : —	ગ — : — : — : —	મ : ગ : રી (: —
જ ગ જં	જાલ	ત જ તું	હાલ	ભજગો

સાં : — : — : —	સાં : ની : ધ (: —	પ : — : — : —	ધ (: પ : મ : —	ગ : — : — : —
પા લ	જ ગ જં	જા લ	ત જ તું	હાલ

મ : ગ : રી (: —	સાં : — : — : —
ભ જ ગો	પાલ

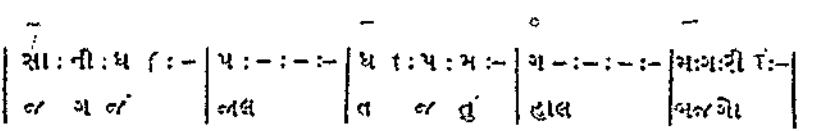

મનને ઊપાલંભ.

* રાગ કાફી કાન્હરા, તાલ તિસ્રજાતિ દીપચંદી માત્રા $\frac{૧૪}{૩-૪-૩-૪}$ ચતુસ્ર જાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૮}{૨-૪-૨}$ તથા તિસ્રજાતિ દાદરા, માત્રા $\frac{૬}{૩-૩}$

મધ્યકાળ.

ભમી શું અરે મન ભવે[૧] સાર જોવે, (૨) હાં-ભમી.
વૃથા છે મિથ્યા છે માન મહાન્, (૨)
જન સૌ મોહે માયા જાલે. (૨) ભમી.—ટેક.
ધન ધામ ધરા છે અસાર, (૨)
તેમાં શું મોહ ધરે, (૨)
મમતામાં મન શું મ્હાલે, (૨)
ગરવ ધરવ[૨] શું ધરે જગમહીં, (૨)
હા સુખ દુઃખ આવે, નહિં મન ભાવે, જગત સતાવે, (૨)
છળથી બળથી કળથી જનો ફરે ફંદમાં. (૨) ભમી. ૧
હરિનું શરણ રાખે તું, (૨)
ચેતને ચેતને,
સુખકર નર હરિનામ, સ્મરણ કરી શાંત રહે. (૨) ભમી. ૨

---

* આ ગાયનની અસ્તાઈ દીપચંદીમાં છે, અંતરો ત્રિતાલમાં છે; અભોગ દાદરામાં છે—જુઓ નોટેશન નિશાની ⊕

૧ સંસારમાં. ૨ તૃપ્તિ.

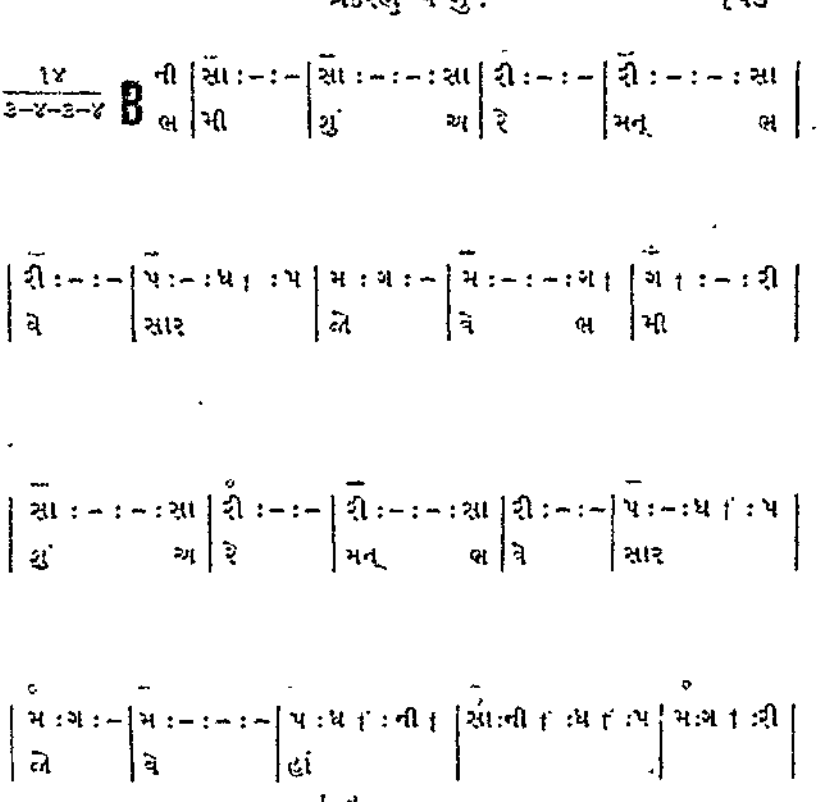
14
3-4-3-4
B
ની | સાં :-:- | સાં :-:-:સા | રીં :-:- | રીં :-:-:સા
ભ | મી | શું અ | રે | મન્ ભ
રીં :-:- | પં :-:ધ | :પ | મ :ગ :- | મં :-:-:ગ | ગ :-:રી
વે | સાર | લે | વે ભ | મી
સાં :-:-:સા | રીં :-:- | રીં :-:-:સા | રીં :-:- | પં :-:ધ | :પ
શું અ | રે | મન્ ભ | વે | સાર
મ :ગ :- | મ :-:-:- | પ :ધ | :ની | સાં:ની | :ધ | :પ | મ:ગ | :રી
લે | વે | હાં
1 2.
સાં :-:-:ની | સાં :-:- | સાં :-:-:સા | રીં :-:- | રીં :-:-:સા
ભ | મી | શું અ | રે | મન્ ભ

| રી : – : – | પ : – : ધ f : પ | મ : ગ : – | મ : – : – : – | પ : મ : ગ f | મ : ગ f : રી : – |
| વે | સાર | જો | વે | વૃ થા છે | મિ થ્યા છે |

| મ : ગ f : રી | સા : – : – : – || ની : સા : – | રી : – : – : – | રી : પ : – | ગ f : – : – : – |
| મા ન મ | હાન્ || જ ન | સૌ | મો | હે |

| મ : – : – | રી : – : – : – | ની : – : – | ૧-વ. સા : – : – : – || ૨-વ. સા : – : – |
| મા | યા | જા | લે || |

| ની : સા | ગ : મ | પ : ની | સા : રી | ની : સા || ની : સા |
| ધ ન | ધા મ | ધ રા | છે અ | સા ર || તે માં |

| રી : ગ f | — : રી | ની : સા || ની : સા | રી : સા | ની f : પ | સા : — |
| શું મો | હ | ધ રે || મ મ | તા માં | મ ન | શું |

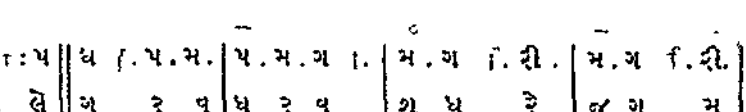

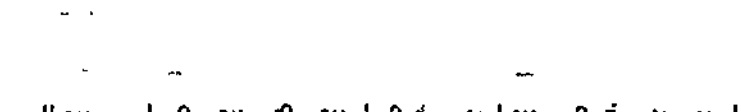

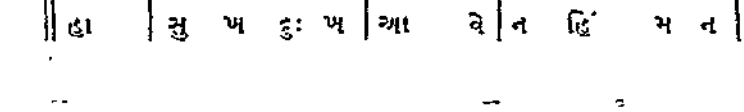

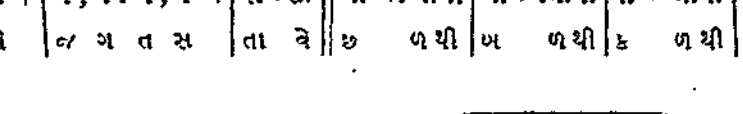

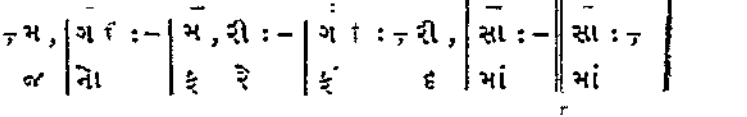

* આ ઠેકાણે બે તૃતીયાંશ માત્રા છે, જે ઠેકાણે આવી નિશાની હોય ત્યાં ⅔ અથવા ⅔ માત્રા સમજવી. જ્યાં ⅔ અથવા ⅔ માત્રાનું પ્રમાણ હોય ત્યાં તાલ દાદરો પણ થઇ શકેછે.

ગ f: – : રી	સા : – : –	ગ f: – : રી	સા : — : —	મ : ગ f: રી
ચે ત	ને	ચે ત	ને	સુ ખ ક

સા : ની f : ધ	પ : મ : ગ f	— : — : —	પ : ધ f : પ
ર ન ર	હ રિ નામ		રમ ર ણ

મ : ગ f : રી	ગ f : — : રી	સા : સા : — ‖
ક રી	શાં ત	ર હે

પ્રકરણ ૬ ઠું.

આશીર્વચન.

રાજ્યકર્ત્તાને આશીર્વચન.

રાગ ભૈરવી, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

મુદમય[૧] મંગળ મૂરતિ, (૨)
કામના પૂરતી, (૨)
મૂરતિ છે રતિના પતિથી અતિ. મુદ.—ટેક.
ગુણગણ આપ નિરંતર ગાઊં, નૃપવર ભૂમિપતિ ; (૨)
સુખકર સુંદર મનહર દુઃખહર, (૨) દરશન દ્યો નિત પ્રતિ. મુદ. ૧
હે નરેશ, હમેશ, સુદેશ, વિદેશ, વિશેષ, વધો કીરતિ. મુદ. ૨

---

૧ આનંદરૂપ.

૧૬ / ૪-૮-૪ B | સા̄ : રી f : ગ f : મ | ગ̊ f : – : રી f : સા | –̄ : ધ f : – : ની f |
| મુ દ મ ય | મં ગ ળ | મૂ ર |

| સા̄ : – : – : – || –̄ : ગ f : – : રી | ગ̊ f : – : – : – | –̄ : રી f : — : રી f |
| તી || કા મ | ના | પૂ ર |

| સા̄ : – : – : – || –̄ : ધ f : – : પ | ધ̊ f : – : – : – | –̄ : પ : – : મ | પ̄ : – : – : – |
| તી || મૂ ર | તી | છે ર | તી |

| –̄ : મ : – : ગ f | મ̊ : – : મ S : મ | –̄ : ગ f : – : રી f | સા̄ : – : – : ની f |
| ના પ | તી | થી અ | તી |

I | ધ̊ f : ધ f : ધ f : ધ f | પ̄ : — : પ : પ | પ̄ : — : ધ f : ની f |
| ગુ ણ ગ ણ | આ પ નિ | રં ત ર |

| ધ̄ f : પ : મ : ગ f | ધ̊ f : ધ f : ધ f : મ | ધ̄ f : — : ધ f : ની f |
| ગા ઉં | નૃ પ વ ર | ભૂ મિ પ |

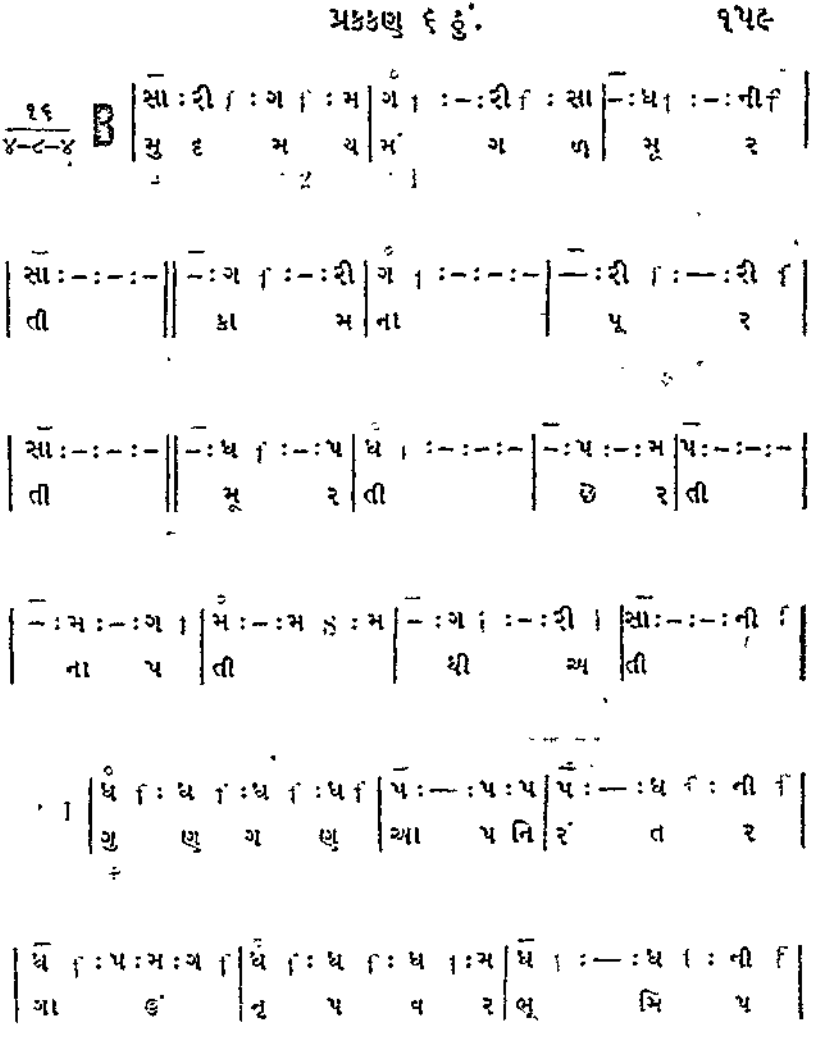

રાજ્યકર્ત્તાને આશીર્વચન.

રાગ ભૈરવી, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યકાળ.

મુદમય[૧] મંગળ મૂરતિ, (૨)
કામના પૂરતી, (૨)
મૂરતિ છે રતિના પતિથી અતિ. મુદ.—ટેક.
ગુણગણ આપ નિરંતર ગાઊં, નૃપવર ભૂમિપતિ ; (૨)
સુખકર સુંદર મનહર દુઃખહર, (૨) દરશન દ્યો નિત પ્રતિ. મુદ. ૧
હે નરેશ, હમેશ, સુદેશ, વિદેશ, વિશેષ, વધો કીરતિ. મુદ. ૨

---

૧ આનંદરૂપ.

૧૬ / ૪-૮-૪ B | સા̄ : રી ↑ : ગ ↑ : મ | ગં ↑ : — : રી ↑ : સા | — : ધ ↑ : — : ની ↑ |
મુ દ મ ય | મં ગ ળ | મૂ ર |

| સા̄ : — : — : — || — : ગ ↑ : — : રી | ગં ↑ : — : — : — | — : રી ↑ : — : રી ↑ |
તી || કા મ | ના | પૂ ર |

| સા̄ : — : — : — || — : ધ ↑ : — : પ | ધ ↑ : — : — : — | — : પ : — : મ | પ̄ : — : — : — |
તી || મૂ ર | તી | છે ર | તી |

| — : મ : — : ગ ↑ | મં : — : મ ↓ : મ | — : ગ ↑ : — : રી ↑ | સા̄ : — : — : ની ↑ |
ના પ | તી | થી અ | તી |

| ધં ↑ : ધ ↑ : ધ ↑ : ધ ↑ | પ̄ : — : પ : પ | પ̄ : — : ધ ↑ : ની ↑ |
ગુ ણ ગ ણ | આ પ નિ | રં ત ર |

| ધ̄ ↑ : પ : મ : ગ ↑ | ધં ↑ : ધ ↑ : ધ ↑ : મ | ધ̄ ↑ : — : ધ ↑ : ની ↑ |
ગા ઉં | નૃ પ વ ર | ભૂ મિ પ |

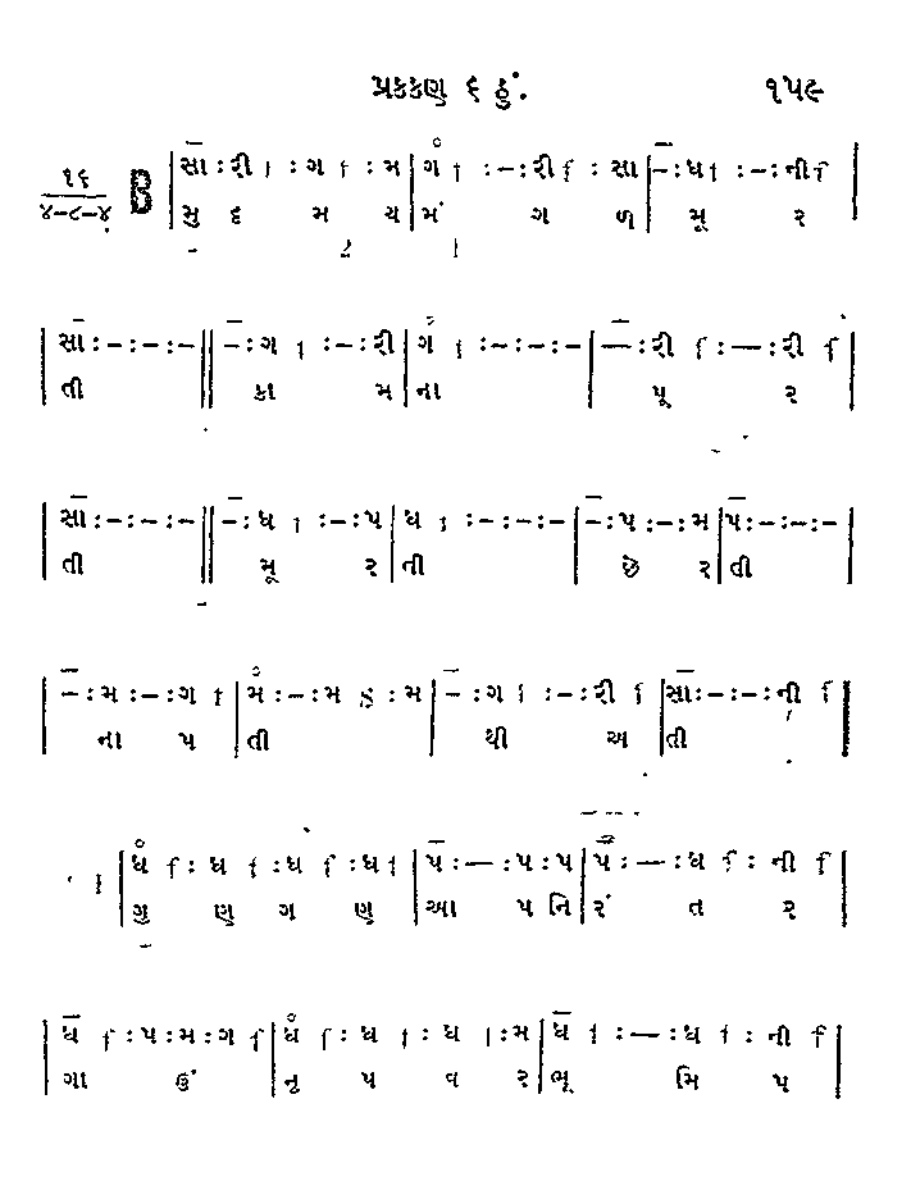

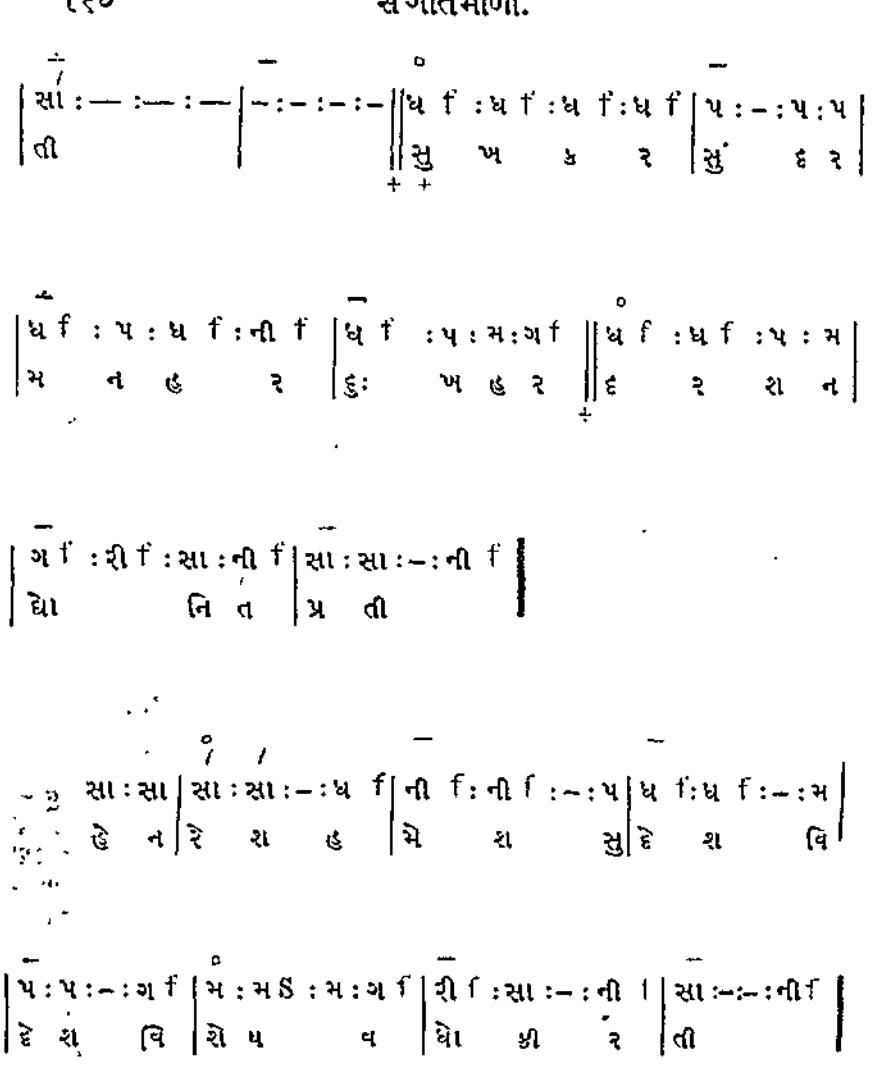
સા : — : — : — | — : — : — : — || ધ f : ધ f : ધ f : ધ f | પ : — : પ : પ |
તી
સુ ખ કર સું દ ર
ધ f : પ : ધ f : ની f | ધ f : પ : મ : ગ f || ધ f : ધ f : પ : મ |
મ ન હ ર દુઃ ખ હ ર દ ર શ ન
ગ f : રી f : સા : ની f | સા : સા : — : ની f |
ધો નિ ત પ્ર તી
સા : સા | સા : સા : — : ધ f | ની f : ની f : — : પ | ધ f : ધ f : — : મ |
હે ન રે શ હ મે શ સુ દે શ વિ
પ : પ : — : ગ f | મ : મ ડ : મ : ગ f | રી f : સા : — : ની f | સા : — : — : ની f |
દે શ વિ શે ષ વ ધો શ્રી ર તી

રાજપુત્રોનું યશોગાન.

* રાગ જલ્લો, તાલ તિસ્રજાતિ દીપચંદી, માત્રા $\frac{૧૪}{૩-૪-૩-૪}$ તથા

ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૪-૪}$

કુતકાળ.

નરવર જાઉં વારી, છત્ર ધારી, તપ ધારી; (૨) નરવર.—ટેક.
ફળ પ્રદ કેવા, સુરતરૂ જેવા; (૨)
સુદૃષ્ટિ તમારી, હુમાની[૧] છાયા સારી. નરવર. ૧
પૃથિવી પુરંદર, સ્મર સમ સુંદર; (૨)
નિરમાની, દીન દુઃખહર. નરવર. ૨
વિમળતવ યશ છે, સ્થિર ચોદિશ છે; (૨)
કર્ણ જેવા મહાદાની છો,
શૂરાતે પૂરાછો ન્યાયીછો મનથી,
વધનો, વિભવો, ઘટનો રિપુઓ, સુખ સૌ મળનો;
શુભ કરતા, મુદ[૨] ભરતા. નરવર. ૩
અવિચળ રહો અવતારી. (૩) નરવર. ૪

* આ ગાયનમાં તાલ દીપચંદી અને ત્રિતાલનું મિશ્રણ થયેલુછે, તે આ પ્રમાણે "નરવર" એ વાક્યથી દીપચંદી તાલની શરૂઆત છે. "ફળપ્રદ કેવા" એ વાક્યથી ત્રિતાલ, "સુદૃષ્ટિ તમારી" એ વાક્યથી દીપચંદી તાલ, "પૃથિવી પુરંદર" એ વાક્યથી ત્રિતાલ, "વિમળતવ" એ વાક્યથી ત્રિતાલ, "કર્ણ જેવા" એ વાક્યથી દીપચંદી, "વધતે વિભવો" એ વાક્યથી ત્રિતાલ અને "અવિચળ રહો અવતારી" એ વાક્યમાં પણ ત્રિતાલછે. સિવાય એ વાક્ય ત્રણ વખત બોલવાનુંછે, તેમાં પ્રથમ વખત ચાલતી લયનો હાહ, બીજી વખત દ્વિગુણ, અને ત્રીજી વખત ચતુર્ગુણ (ત્રિગુન) કરવાની છે.—જુઓ નોટેશન નિશાની. ⊕

૧ એક જાતનું પક્ષી. ૨ હર્ષ.

૧૪ / ૩-૪-૩-૪ B

| ધ : ની ં : સા : રી | ગ ં : – : – | – : – : રી : – | સા : – : – |
| ન ર વ ર | જાઉં | વા | રી |

+ * 1, 2. * 4 * 3.

| – : – : ધ : ની ં | રી : સા : – | – : – : ધ : ની ં | રી : સા : – | ધ : ની ં : સા : રી |
| છ ત્ર | ધા રી | ત પ | ધા રી | ન ર વ ર |

+

| ગ ં : – : – | – : – : મ : – | રી : સા : – | – : – : ધ : ની ં |
| જાઉં | હું | વા રી | છ ત્ર |

| રી : સા : – | – : – : ધ : ની ં | રી : સા : – |
| ધા રી | ત પ | ધા રી |

* 1

| મ : ગ : મ : ગ | પ : – : મ : – | રી : ગ ં : રી : મ | ગ ં : રી : સા : – |
| ફ ળ પ્ર દ | કે વા | સુ ર ત રૂ | જે વા |

| ની ં : – : – | ધ : – : પ : – | ગ : મ : – | પ : – : રી : – | ગ ં : મ : – |
| સુ | દ ષ્ટી | ત મા | રી હુ | મા ની |

| રી : – : ગ ં : – | રી : સા : – |
| છા યા | સા રી |

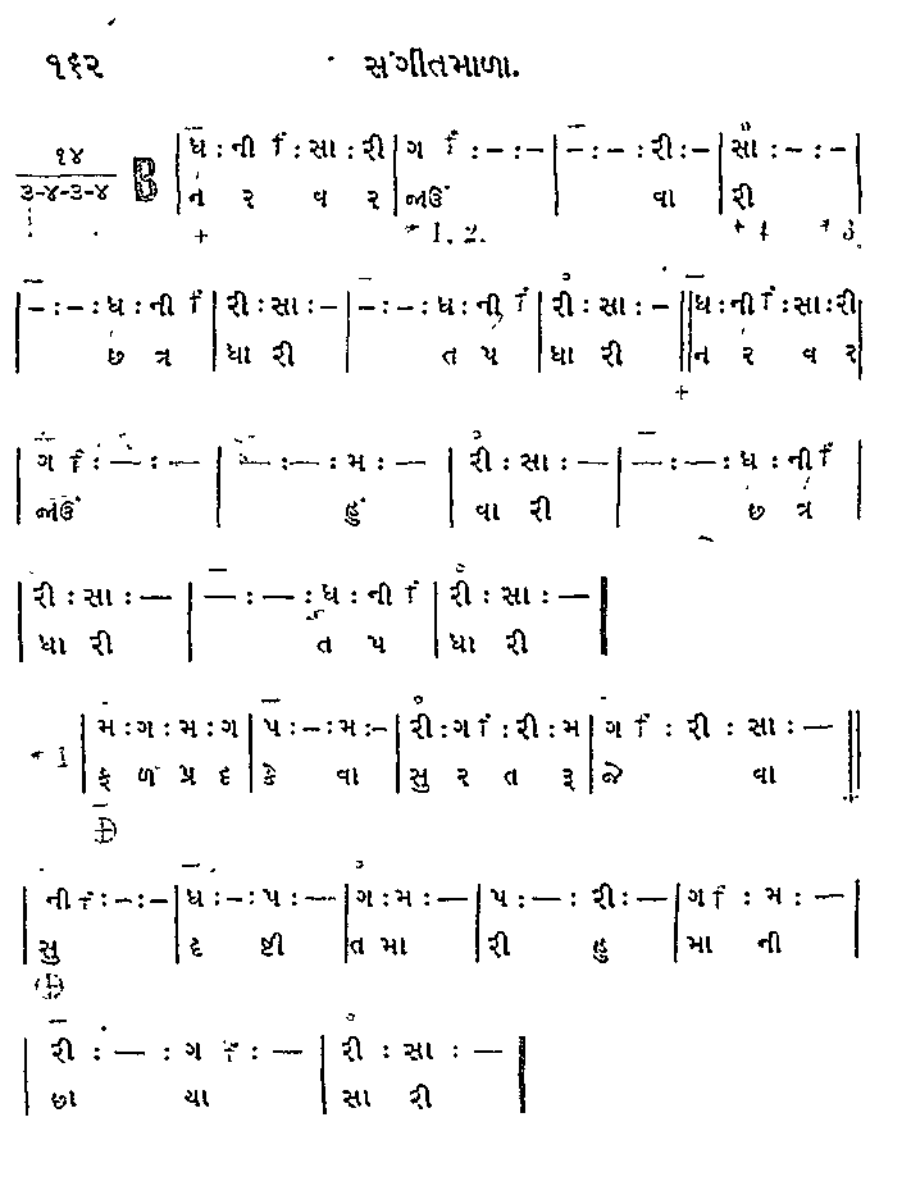

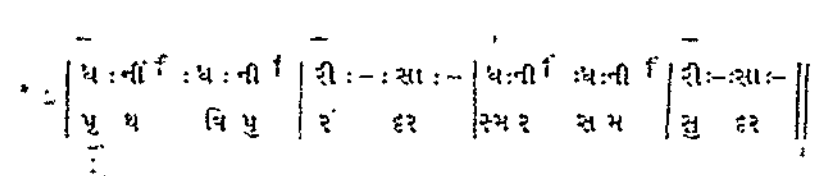
ધ : નીં : ધ : નીં | રી : – : સા : – | ધ : નીં : ધ : નીં | રી : – : સા : –
પૃ થ વિ પુ | રં દ૨ | સ્મ ૨ સ મ | સુ દ૨
મ : ગ : પ : – | મ : – : પ : મ | ગં : રી : સા : –
નિ ૨ મા | ની રી ન | દુઃ ખ હ૨

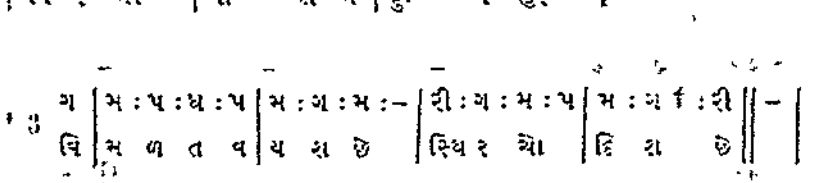
ગ | મ : પ : ધ : પ | મ : ગ : મ : – | રી : ગ : મ : પ | મ : ગ : રી
વિ | મ ળ ત વ | ય શ છે | સ્થિ ૨ ઓ | દિ શા છે
નીં : – : ધ : – | નીં : રી : – | ગં : – : મ : – | ગં : – : – :
કૃ ર્ણ | જે વા | મ હા | દા
રી : – : સા : – | ગ : – : – | રી : – : સા : – | નીં : – : –
ની છે | ચૂ | રા તે | પ્ર
ધ : – : પ : – | ગ : – : – | રી : – : સા : – | ધ : નીં : – | સા : – : – :
રા છે | ન્યા | યી છે | મ ન | થી

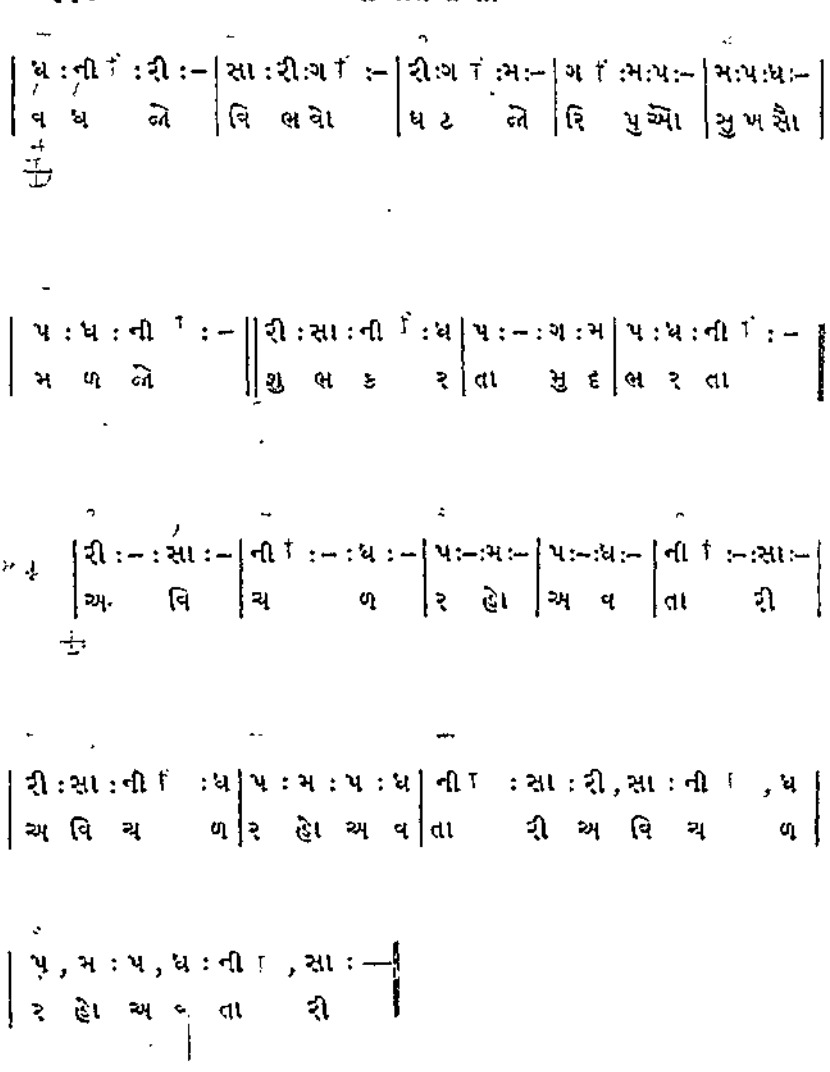
ધ :ની :રી :-
વ ધ ને
સા :રી :ગ :-
વિ ભ વો
રી :ગ :મ :-
ધ ટ તે
ગ :મ :પ :-
રિ પુ ઓ
મ :પ :ધ :-
સુ ખ સૌ
પ :ધ :ની :-
મ ળ ને
રી :સા :ની :ધ
શુ ભ ક ર
પ :- :ગ :મ
તા મુ દ
પ :ધ :ની :-
ભ ર તા
રી :- :સા :-
અ વિ
ની :- :ધ :-
ચ ળ
પ :- :મ :-
ર હે
પ :- :ધ :-
અ વ
ની :- :સા :-
તા રી
રી :સા :ની :ધ
અ વિ ચ ળ
પ :મ :પ :ધ
ર હે અ વ
ની :સા :રી , સા :ની , ધ
તા રી અ વિ ચ ળ
પ , મ :પ , ધ :ની , સા :
ર હે અ વ તા રી

રાજદંપતીને આશીર્વાદ.

રાગ કલ્યાણ, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યવિલંબિતકાળ.

જોડી અવિચળ તું કરજે કૃપા નિધાન; (૨)
વિઘ્ન હરણ સૃષ્ટિ કરણ પ્રભુ,
તારે ચરણ સર્વ શરણ વિભુ,
રિદ્ધિ સિદ્ધિની વૃદ્ધિ,
બહુ દેજે, સુખ કરજે; (૨)
પામો અવનીમાં[૧] માન. જોડી.—ટેક.

સૌ હળિ મળિ વાળ કરો વિનતિ, (૨)
હરો કુમતિ, ટળે વિપત્તિ, (૨)
સુમતિ કીરતિ, કરજ નિદાન[૨]. (૨) જોડી. ૧.

---

૧ પૃથ્વીમાં. ૧ નિશ્ચય.

૧૬ / ૪–૮–૪ B

સા:ધ:સા:રી	ગ:રી:સા:ગ,રી	સા:ની:પ:ધ	સા: –:–:–
જો ડી અ વિ	ચ ળ તું ક ર	જે કૃ પા નિ	ધાન

પ:–:પ:મ	ગ:રી:પ:–	પ:મ:ગ:રી	સા:સા:–:–	પ:–:પ:મ
વિ ધ્ન હ	ર ણ સૃ	ષ્ટિ ક ર ણ	પ્ર ભુ	તા રે ચ

ગ:રી:પ:–	પ:મ:ગ:રી	સા:સા:–:–	સા:ની:ધ:પ	ધ:ની:સા:–
ર ણ સ	ર્વ શ ર ણ	વિ ભુ	રિ દ્ધિ સિ દ્ધિ	ની વૃ દ્ધિ

–:–:–:–	ગ:મ:ધ:–	પ:–:–:–	ધ:પ:મ:ગ	રી:–:–:–
	બ હુ દે	જે	સુ ખ ક ર	જે

ગ:–:મ:–	–:–:પ:મ	ગ:–:–:–	રી:–:–:–	સા:–:–:–
પા મો	અ વ	ની	માં	માન

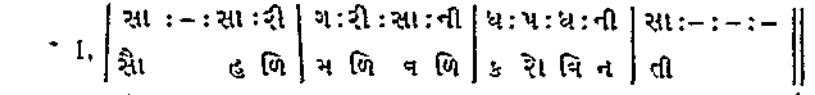
1.
સા :–:સા:રી | ગ:રી:સા:ની | ધ:પ:ધ:ની | સા:–:–:–
સૈા હ ળિ | મ ળિ વ ળિ | ક રે વિ ન | તી

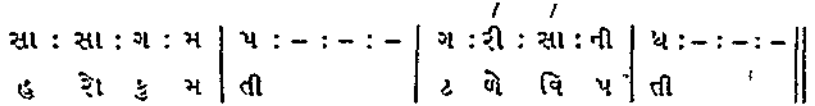
સા : સા : ગ : મ | પ : – : – : – | ગ :રી : સા : ની | ધ :– : – : –
હ રે હ મ | તી | ટ ળે વિ પ | તી

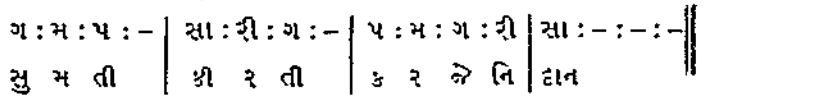
ગ : મ : પ :– | સા : રી : ગ :– | પ : મ : ગ : રી | સા : – : – : –
સુ મ તી | શ્રી ર તી | ક ર જે નિ | દાન

શુભ પ્રસંગે.

રાજકીય મંડળને આશીર્વચન.

*રાગ પીલૂ બરવા, તાલ ચતુસ્રજાતિ ત્રિતાલ, માત્રા $\frac{૧૬}{૪-૮-૪}$

મધ્યદ્રુતકાળ.

શુભ ઘરી સુદિન છાજે આનંદ આજે,
વાદિત્ર વાજે બહુ ગાજે મૃદંગ ધ્વનિ. શુભ.—ટેક.
મનહર મજેદાર, મંડપની બની બહાર. (૨) શુભ. ૧
તાતા થૈ, તાતા થૈ, દિગ્ દિગ્ થૈ, દિગ્ દિગ્ થૈ,
છક્ છક્ છુમ્, છક્ છક્ છુમ્, નર્ત્તકી,[૧] કરતી, (૨)
ઈન્દ્રથી, અધિકી, ઉમંગી, સુરંગી, કચેરી, છે ભરી; (૨)
અચળ આ દરબાર, રહો સહુ સરદાર. (૨) શુભ. ૨
સુખ સંપત્તિ, શુભ સુમતિ, (૨)
નિત પામો, જશ જામો, મનકામો, પૂરણ થાઓ;
રહેજો કાયમ દાયમ[૨] જોડી સહુ સુખમાં; (૨)
નિશિપતિ,[૩] દિનપતિ,[૪] ધ્રુવ અને ધરણી; (૨)
જ્યાં લગી, ત્યાં લગી, ચિરંજીવો, સદા દંપતી[૫] સહુ સુખમાં રહેજો;
સહુ શ્રેય કર જગપતિ, ગુણ નિરમળ તવ અતિ; (૨)
દયા કરી, પ્રેમ ધરી, (૨) જય જય કર તું હે પ્રભુ. શુભ. ૩

* આ ગાયનમાં "જય જય કર તું હે પ્રભુ" એ વાક્યમાં લય ધીમો રાખવાની છે. તે નોટેશનથી જણાશે.

૧ વારાંગના. ૨ હમેશાં. ૩ ચંદ્ર. ૪ સૂર્ય. ૫ જોડી.

૧૬ / ૪-૮-૪ B | સા : ગ f : રી : ગ f | – : રી : સા : રી | ની : સા : – : રી ||
| શુ ભ ઘ રી | સુ દિ ન | છા જે આ ||
+ *3.

| સા : ની : ધ f : પ | મ : પ : પ : ની | – : ની : સા : ધ f | ની : સા : – : મ |
| નં દ આ જે | વા દિ ત્ર વા | જે બ હુ | ગા જે મૃ |

| ગ f : રી : સા : ની ||
| દં ગ ધ્વ નિ ||
+ *1, 2.

*1 | પ : મ : પ : મ | ગ f : રી : સા : – | પ : મ : પ : મ | ગ f : રી : સા : – ||
| મ ન હ ર | મ જે દાર | મં ટ પ ની | બ ની બ્હાર ||
+

*2 | સા : ની : સા : – | ની f : ધ : ની f : – | ધ, પ : ધ, પ : ધ : – | પ, મ : પ, મ : પ : – |
| તા તા થૈ | તા તા થૈ | દિ ગ દિ ગ થૈ | દિ ગ દિ ગ થૈ |
+

| મ, ગ : મ, ગ : મ : – | ગ f, રી : ગ f, રી : ગ f : – | રી : સા : રી : – | સા : ની : સા : – ||
| છ ક છ ક છુમ્ | છ ક છ ક છુમ્ | ન ર્ત્ત કી | ક રં તી ||

ધ઼ f : પ : ધ f :-	પ : મ : પ :-	મ : ગ : મ :-	ગ : f રી : ગ f :-	રી : સા : રી :-	સા : ની : સા :-	
ઈ દ્ર જી	અ ધિ કી	ઉ મં ગી	સુ રં ગી	ક ચે રી	છ લ રી	

પ : મ : પ : મ	ગ f : રી : સા : -	પ : મ : પ : મ	ગ f : રી : સા : --	
અ ચ ળ આ	દ ર બા ર	ર હે સ હુ	સ ર હા ર	

ની f : ધ : ની f : ધ	પ :- : ગ f : રી	ગ f રી : સા :- ‖ ધ : ની f : રી : સા	: ધ : ની f
સુ ખ સં પ	તી શુ ભ	સુ મ તી	નિ ત પા મે	૮ શ

રી : સા : :	સા : રી : પ : મ	ગ f :- : ગ f : રી	સા :- ગ f : રી	સા : ની : - : ની
ન મે	મ ન કા મે	પૂ ર ણ	થા ચ્યે રહે જે	કા ચમ્ દા

સા :- : રી : મ	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : — ‖ — : —	ની f : ની f : ની f : ની f
ય મ્ જે ડી	સ હુ સુ ખ	માં	નિ શિ પ તિ

ની f : ની f : સા : ની f	ધ : ધ : ધ : પ	ની f : ધ : પ :- ‖ પ :- : ધ :-	ની f :- : - : -
દિ ન પ તિ	પ્રુ વ અ ને	ધ ર ણી	ન્યાં લ ગી

ધ : – : ની f : –	સા : – : – : –	રી : – : ની f : –	– : – : સા : –	ધ : – : – : –	પ : પ : – : ધ
ત્યાં લ	ગી	ચિ ર	જી	વો	સ દા

ની f : – : ધ : પ	મ : ગ f : રી : સા	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : – : ગ f : રી
દં	પ તિ	સ હુ સુ ખ	માં રહે જો

સા : ની : – : ની	સા : – : રી : મ	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : – : ગ f : રી
કા યમ દા	યમ્ જો ડી	સ હુ સુ ખ	માં રહે જો

સા : ની : – : ની	સા : – : રી : મ	ધ . ની f . સા . : સા . સા . સા .
કા યમ્ દા	યમ જો ડી	સ હુ શ્રે ય ક ર

ધ . ની f . રી . : સા : –	ધ . ની f . સા . : સા . સા . સા .	ધ . ની f . રી . : સા : –	ધ . ની f . રી . : સા : –
જ ગ પ તિ	ગુ ણ નિ ર મ ળ	ત વ અ તિ	દ યા ક રી

ધ f : પ : ધ f :–	પ : મ : પ :–	મ : ગ : મ :–	ગ : f રી : ગ f :–	રી : સા : રી :–	સા : ની : સા :–	
ઈ દ્ર ની	અ ધિ કી	ઉ મં ગી	સુ રં ગી	ક ચે રી	છે ભ રી	

પ : મ : પ : મ	ગ f : રી : સા : –	પ : મ : પ : મ	ગ f : રી : સા : – –	
અ ચ ળ આ	દ ર બાર	ર હો સ હુ	સ ર દાર	

ની f : ધ : ની f : ધ	પ :– : ગ f : રી	ગ f રી : સા :– || ધ : ની f : રી : સા	: : ધ : ની f
સુ ખ સં પ	તી શુ ભ	સુ મ તી	નિ ત પા મો	જ શ

રી : સા : :	સા : રી : પ : મ	ગ f : – : ગ f : રી	સા :– : ગ f : રી	સા : ની : – : ની
જા મો	મ ન કા મો	પૂ ર ણ	થાઓ રહે જો	કા યમ્ દા

સા :– : રી : મ	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : — || — : —	ની f : ની f : ની f : ની f
યમ્ જો ડી	સ હુ સુ ખ	માં ||	નિ શિ પ તિ

ની f : ની f : સા : ની f	ધ : ધ : ધ : પ	ની f : ધ : પ :– || પ :– : ધ :–	ની f :– :– :–
દિ ન પ તિ	ધુ વ અ ને	ધ ર ણી || જ્યાં લ	ગી

ધ : – : ની f : –	સા : – : – : –	રી : – : ની f : –	– : – : સા : –	ધ : – : – : –	પ : પ : – : ધ
ત્યાં લ	ગી	ચિ રં	જી	વો	સદા

ની f : – : ધ : પ	મ : ગ f : રી : સા	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : – : ગ f : રી
દં	પ તિ	સ હુ સુ ખ	માં રહે જો

સા : ની : – : ની	સા : – : રી : મ	મ : ગ f : ગ f : રી	સા : – : ગ f : રી
કા યમ દા	યમ્ જો ડી	સ હુ સુ ખ	માં રહે જો

સા : ની : – : ની	સા : – : રી : મ	ધ . ની f . સા . : સા . સા . સા .
કા યમ્ દા	યમ જો ડી	સ હુ શ્રે ય ક ર

ધ.ની f.રી.:સા:–	ધ .ની f.સા . : સા . સા. સા.	ધ.ની f.રી.:સા:–	ધ.ની f.રી.:સા:–
જ ગ પ તિ	ગુ ણ ભિ ર મ ળ	ત વ ચ તિ	દ યા ક રી

ધ . ની ƒ . રી . : સા :	ધ . ની ƒ . રી . : સા :	ધ . ની ƒ . રી . : સા :	રી : – : – : –	સા : – : – : –
પ્રે મ ધ રી	દે યા ક રી	પ્રે મ ધ રી	જ	ય

ની ƒ : – : – : –	ધ : – : – : –	પ : – : – : –	મ : – : – : –	ગ ƒ : – : – : –	– : – : – : –
જ	ય	ક	ર	તું	

મ : – : – : –	– : – : – : –	રી : – : – : –	– : – : – : –	સા : – : – : –	– : – : – : –
હે		પ્ર		ભુ	

– : – : – : –	– : – : – : –

સમાપ્ત.

શ્રી ગ્રીમનલાલ મંગળદાસ
ગ્રંથાલય
૧૩,૨૪૩

PRINTED AT THE TIMES OF INDIA PRESS, BOMBAY

૧૫ દિવસ : આ પુસ્તક વધુમાં વધુ ૧૫ દિવસ માટે રાખી શકાશે.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ–૯

780 13,243
આરબી
(સંગી)
સંગીતમાળા - આર. બી. 22

780
આરબી
(સંગી)
13,243

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ - ૯